

FLACARA

Nr. 22 (95) - 15 NOIEMBRIE 1956

PREMIERE... PREMIERE...

Marcel Anghelescu și Radu Beligan, într-o scenă din piesa „Ziaristii“.

„Steaua fără nume“ pe scena Teatrului Național. În fotografie: Costache Antoniu și Marietta Deculescu.

Scenă din piesa „Plicul“ de Liviu Rebreanu, jucată la Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești.

COPERTA I: Vestea sporirii indemnizației pentru copii a fost primită cu bucurie și în familia lui Ion Mărunciac, zețar la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.

Fotografie de A. LOVINESC

COPERTA a IV-a: Scurt popas în Valea Căpriorilor, de la poalele Retezatului

Prima premieră a acestei stagiuni teatrale a fost, se pare, de bun augur. Teatrul Național ne-a făcut cunoștință cu un tânăr dramaturg, Al. Mirodan, cărui piesă de debut, „Ziaristii“, dar nu a întrunit unanime sufragii, a cucerit însă multe, foarte multe. Voci sceptice au decretat, cu olimpică și îngăduitoare indiferență, drept zdrobitoare anumite lipsuri de construcție dramatică — existente, e drept, — trecînd însă mult prea ușor peste patosul sincer al piesei, peste autenticitatea fermă a unor personaje, peste savoare și inteligența dialogului.

Piesa — valorificată din plin de spectacolul Naționalului — place în publicului (și nu numai nouă, cei din breasla gazetarilor), iar aceasta este fără doar și poate, cea mai categorică confirmare a valabilității sale artistice.

Tot Teatrul Național — foarte vrednic în acest an — ne-a oferit și cea de-a doua premieră românească a stagiunii cu o piesă insistent solicitată de spectatori: „Steaua fără nume“ de Mihail Sebastian. Distribuția — făcută prin cele mai mici roluri cu „capete de afiș“ — e în măsură să confere piesei un gir artistic și să asigure... succesul în casă. Și spectacolul acesta a stîrnit opinii contradictorii și ciocniri de idei, oglindite de altfel în coloanele presei. Majoritatea celor ce și-au spus cuvîntul au considerat însă spectacolul maestrului Sică Alexandrescu ca realizare prețioasă, subliniind preponderant ideile majore ale piesei și dîruindu-i din plin suava poezie specifică operei lui Sebastian.

La cea de-a treia piesă originală ne-a invitat săptămînile trecute Teatrul Giulești, care a montat cu o meritorie bunăvoință piesa lui Liviu Rebreanu „Plicul“.

Actorii se consumă pe scenă cu participare sinceră pe care o apreciează din toată inima. O mai justă și mai fermă îndrumare regizorală ar fi scutit totuși personajul Arzăreanu (interpretat de Minel Klepper), unul dintre personajii verzoși și corupți care populează pînă la refuz satira lui Rebreanu, de acuzată falsă, datorită căreia demagogia lăpășată pare, de fapt, o parodie a demagogiei ar fi insuflat — poate — tînărul actor Paul Ioachim, interpretul celui din urmă, mai multă vigoare și rezonanță scenică și ar fi imprimat întregului spectacol un ritm mai viu, mai dinamic.

În sfîrșit, cea de-a patra premieră care v-o recomandăm călduros este interesantul spectacol al teatrului „Nottara“, realizat după piesa dramatică americană Arthur Miller, „Veștile din Salem“. Rezolvarea scenică pe care regizoarea Sorana Corcma a dat-o acestei piese cu caracter istoric (acțiunea e inspirată din acțiunea îngrozitor proces în urma căruia peste 300 de oameni din Salem, colorată engleză din Massachusetts, au fost asasinați, către sfîrșitul secolului XVII-lea, sub învinuirea de a fi făcîtorii vrăjitoriei) subliniază inteligent acuitatea ideilor piesei, amintind odiosul proces înscenat soților Rosenberg. E un spectacol care se cere discutat și, fără îndoială, văzut de un număr mai mult.

S.

ANIVERSAREA MARI REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

În seara de marți 6 noiembrie a avut loc în marea sală a sporturilor Floreasca adunarea festivă consacrată celei de-a 39-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Adunarea a fost organizată de Comitetul Orășenesc București P.M.R. și de Comitetul executiv al Sfatului Popular al Capitalei.

În fotografia de sus: Prezidiul adunării festive; jos: aspect din sală.

Asasinii fasciști și-au lepădat masca. Și întreaga omenire, cutremurată de ororile sângeroase ale haitelor contrarevoluționare, a revăzut chipul de fiară al fascismului.

De astă dată ucigașii de femei și copii, tăietorii de capete și filharii la drumul mare nu și-au săvârșit fărădelegile undeva în Malaya sau în Kenia, în Cipru sau în Coreea de sud. Bestiile fasciste, asmuțite de oficinele imperialiste, au dezlănțuit vărsări de sânge aci, în inima Europei, încercând, printr-o descreierată rebeliune contrarevoluționară, să întoarcă Ungaria din drumul spre socialism.

În schimbul milioanei de dolari ale spionajului american, în schimbul arginților trădării, bandele teroriste, binecuvîntate de înalți prelați vînduți imperalismului și susținute de cele mai reacționare forțe din Ungaria și din Occident, s-au dedat la nelegiuiri fără seamăn, în numele restaurării rînduieților capitaliste și pentru smulgerea Ungariei din marea familie a țărilor socialiste.

În timpul a câțiva zile, bestiile contrarevoluționare au transformat Ungaria într-un haotic abator de oameni. Mii și mii de patrioți maghاري au pierit în bala de sânge ce amenința toate cuceririle din ultimii ani ale poporului ungar.

Ce s-ar fi ales din R. P. Ungară și din poporul ei dacă lovitura contrarevoluționară ar fi izbîndit se poate lesne închipui.

S-au găsit însă în Ungaria prietenă și vecină acele forțe revoluționare care, în clipa de grea cumpănă, s-au ridicat cu curaj în apărarea cauzei poporului.

Unindu-se în jurul guvernului lor revoluționar muncitoresc-țăranesc, patrioții maghاري au cerut ajutorul Uniunii Sovietice. Și faptele au arătat că forțele sănătoase ale poporului ungar n-au greșit: s-au putut bizui și de astă dată pe prietenul lor de nădejde — ostașul sovietic eliberator, care n-a pregetat să dea poporului-frate maghاري cuvenitul ajutor pentru înfrînarea forțelor întunecate ale reacțiunii și contrarevoluției, pentru apărarea puterii populare și pentru restabilirea ordinii în R. P. Ungară.

Mormane de cadavre pe străzile Budapestei în zilele sângeroasei dezlănțuiri a fascismului.

CONTRAREVOLUȚIA A FOST ZDROBITĂ

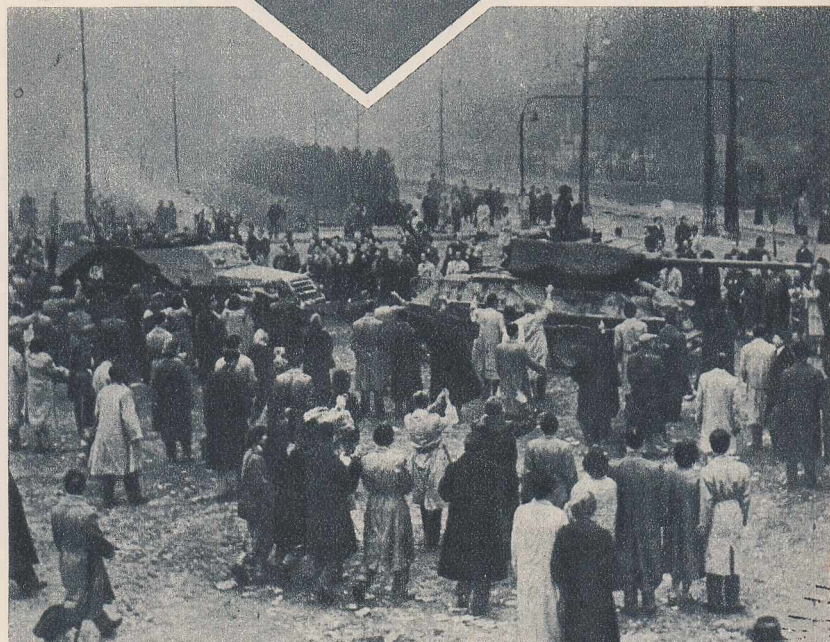
Din faptele de „vitejie” ale băn-
delor teroriste.

Pe aici au frânt haidamaacii
teroristi aihe.

Ca-n America Ku-Klux-Klan-ului:
bestiile fasciste cuprinse de...
extaz în fața propriilor lor crime.

Unități militare sovietice care au ajutat poporul ungar să zdrobească
contrarevoluția sînt întîmpinate cu aclamații la sosirea lor în Budapesta.

Datorită strădanțiilor patriotice ale lucrătorilor din domeniul aprovizio-
nării populației, la Budapesta s-a asigurat pîinea populației.

Furta de care au fost cuprinse cercurile imperialiste în urma eșecului
aventurii fasciste n-a putut împiedica poporul maghiar să treacă la norma-
lizarea vieții în țară și să lichideze cuiburile contrarevoluționare.

Iar în timp ce reacțiunea internațională varsă lacrimi de crocodil pe
tema tragediei maghiare — plîngînd în fapt de-a binelea eșuarea
putch-ului în care își pusese ațteia nădejdi — omenirea întregă în-
fierează fără cruțare crimele îngrozitoare pe care le-au săvîrșit, numai
în cele cîteva zile în care și-au putut face de cap, bestiile teroriste.

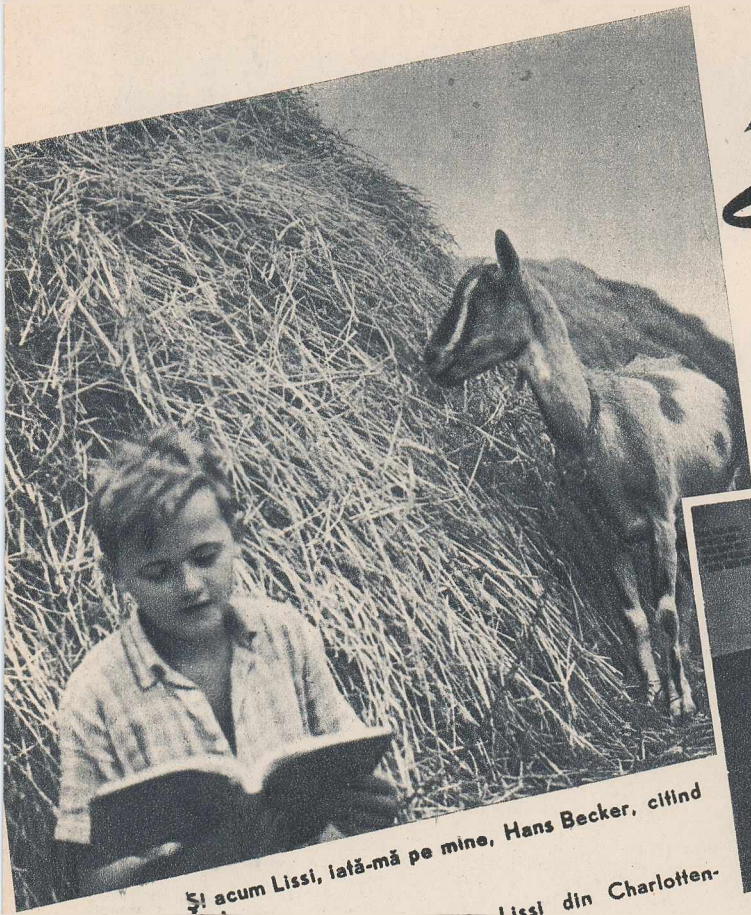
În zilele dezvățului fascist, ca și acum, după zdrobirea complotului
contrarevoluționar, oamenii muncii din R. P. Ungară au simțit întreaga
căldură a sentimentelor frățești ale țărilor socialiste, iar transporturile
masive de medicamente, alimente și produse de larg consum, ce
converg de zile în șir spre R. P. Ungară, trimise cu dărnicie de prieteni
din U.R.S.S., R. P. Chineză, R. D. Vietnam, R.P.R., R. P. Albania și de
alte țări socialiste, sînt expresia vie a ceea ce în popor se spune pe
bună dreptate: „prietenul la nevoie se cunoaște”.

Exprimînd deplina lor solidaritate cu lupta dreaptă a poporului frate
maghiar, oamenii muncii din patria noastră trimit de asemenea un ajutor
în valoare de 13 milioane lei.

Dragă Lissi din Charlottenburg

de Erich PFAFF

Și acum Lissi, iați-mă pe mine, Hans Becker, citind o carte!

Dragă Hansi, eu sînt Fritz Lissi din Charlottenburg...

și tovarășul învățator a și început să strîngă caietele. De aceea îmi închei scrisoarea și sper..."

Aici se termină compunerea lui Hansi, căci vecinul său, Kaschpel Matri, îi smulse caietul din mînă. Matri îl privise de mult cu jînd, căci el nu avusese altea de povestit...

★

În același ținut frumos, în care se întinde plină de importanță mîndra Jimbolia, se află ascuns, printre dealuri, și sătucul Charlottenburg. Cu coșturile sale în formă de cerc se deosebește categoric de celelalte sate svăbești din Banat, care apar ca niște table de șah. În piața mare care se întinde în centru, nu se află decît bisericuța și cîteva clădiri. E liniște în sat; numai fîcicîltul unei fetițe blonde cu cozi lungi îe salută de departe. E atît de veselă și bine dispusă, încît ne dăm seama pe loc: nu poate să fie alta decît Lissi!

„Lissi?” — întrebăm cu o oarecare șovăială, iar ea dă afirmativ din cap și nu se miră. Se pare că e obișnuită să o cunoască toată lumea. „Ți-am adus ceva!”

Nici asta n-o impresionează cîntie ce.

„O scrisoare din Jimbolia, de la unul... Hansi!”

Acuma începe totuși să se agite.
— O scrisoare?
— O scrisoare!
— Din Jimbolia?
— Din Jimbolia!

Imediat ia scrisoarea, și să recunoaștem, se înroșește, teribil.

Lissi parcurge rîndurile, zîmbește aici, se încrunță acolo. La sfîrșit începe să ridă tare de tot; totuși nu uită să ne cerceteze cu cea mai mare atenție. Se pare că am trecut examenul, căci Lissi începe să se învîioreze.

„Aceasta e colectiva noastră — ne explică ea rostul casei în fața căreia ne aflăm. — Există abia de cîteva luni și se cheamă...”

Aici a trebuit s-o întrerupem. Am sfîțuit-o să aștearnă mai bine pe hîrtie ceea ce vrea să ne povestească. Hansi s-ar bucura grozav dacă ar primi un răspuns la scrisoarea sa trimisă la întîmplare. Așa că ne-am dus dincolo, la Annie, care stătea foarte aproape, și căreia i-am împărțit planul nostru: și, repede, repede, începem penița să alerge pe hîrtie.

„Dragă Hansi!
Eu sînt Fritz Lissi din...”
— Nu e bine, o întrerupse Annie atotștiutoare. Nu-i frumos să începi o scrisoare cu „eu”!

Știi, Lissi, nu prea e frumos să te uiți prin gaura cheii, dar eu... del am fost cumplit de curios, cînd au apărut într-o duminică niște oameni de la colectivă pe la noi și au stat de vorbă vreo două ceasuri cu tăticeul, așa că m-am uitat nițel. Auzeam tocmai cum moș Mihai îi spunea lui tăticeu: „Să nu ne mai gîndim la ce a fost, ci la ce va fi, nu-i așa, Martine?” La care tăticeu a mormăit ceva ca „dă-o încolo acumă. De ce-a fost, a fost” și apoi au stat o mulțime de vreme împreună și la plecare și-au strîns mîinile. Aceasta s-a întîmplat acum cîteva luni. Astăzi tăticeul e vechi colectivist și noi toți muncim împreună cu el. Știi, colectiva noastră există din 1950 și toată Jimbolia se mîndrește cu ea. La început au fost foarte puțini nemți, dar acumă — spune tata — noi alcătuim majoritatea, cu mai mult de 200 de familii! La noi în clasă — sînt la școala germană din Jimbolia — sînt mulți copii ai căror părinți sînt colectivști.

Nu demult m-am întîlnit pe terenul de sport cu Hansi Laub. E drept că nu prea se pricepe la handbal, fiindcă n-are nici patru ani, totuși a urlat mai tare ca toți ceilalți în timpul meciului. Cînd l-am întrebat de ce țipă în halul acesta, mi-a răspuns că țipă ca să cîștige echipa jimboliană. De, Hansi Laub ține foarte mult la Jimbolia. Aici e acasă și acasă e cel mai frumos pe lume. De unde poate să știe asta, am ripostat eu, că habar n-are cum e prin străinătate, la Grabăt, sau la Lenauheim, de pildă. Atunci a început să-mi povestească că bunicul său, bătrînul Schmidt Hans — ai ghicit, exact acela care umblă mereu cu pipa în gură — ei, ala care s-a întors din Austria după vreo zece ani, a văzut multe lucruri și țări frumoase. Viena, de pildă, i-a plăcut mult, și chiar și sătucul Bochlüss din sudul Austriei, unde a lucrat ani de zile ca argat; însă o a doua Jimbolie n-a găsit nicăieri.

Nu mi-l pot închipui pe Hansi stînd în banca întii. E drept că nu e propriu-zis un golan. Pare totuși un mic ștregar tare zburdalnic, și pe aceștia de obicei nu-i găsești în banca întii. Cel puțin nu se așază acolo de bunăvoie! Așa că, în gînd, l-am așezat pe Hansi în ultima bancă, lăsîndu-l totuși să asculte cu atenție cuvintele învățătorului.

E vorba să se scrie o compunere, sub formă de scrisoare. Cuiva... Undeva. „Și să nu se facă greșeli de ortografie!” — spuse învățătorul. Ce altceva îi rămînea deci de făcut bietului Hansi, decît să-și muște în continuare creionul pe jumătate mîncat și să încerce să-și aducă aminte de fel de lucruri petrecute în ultimele săptămîni.

Cîte bancuri nu-i treceau prin cap!... Dar nu era dispus să scrie glumeț. Voia să scrie un lucru serios. În definitiv, nu așa, degeaba, a ajuns elev în clasa a 7-a! Ce-ar fi dacă i-ar scrie unei fete? Unela pe care s-o cheme, de pildă... Lissi. Lissi e un nume minunat, și găsești la Lissi în satele svăbești! Pînă și la Charlottenburg, despre care știa că e un sătuc mic de tot, undeva, printre dealuri, prin mărăcișiș (cum i se spune acelei părți mai puțin fertile a Banatului), pînă și acolo trebuie să existe o Lissi. Așa că dă-i înainte!

„Dragă Lissi din Charlottenburg.

Mă cheamă Hans Becker, sînt din Jimbolia și trebuie să scriu o compunere. În această compunere aș vrea să-ți spun noutăți despre comuna mea. Trebuie să știi că la noi s-au întîmplat foarte multe lucruri noi în ultima vreme. Asta mi-a trecut prin cap nu demult, cînd stăteam cu capra noastră, „Măcăprina”, lîngă clăia de fin, răsfoind „citirea” germană.

Nu-i de loc ușor să scrii o scrisoare!

„Dragă Hansi!

Tu, Hansi, să știi că eu sînt Fritz Lissi din Charlottenburg și vreau să-ți răspund la frumoasa ta scrisoare. Eu sînt mai mare acum și găsesc pentru fratele meu care e la colectivă. Și mama o să intre curînd. Ea a lucrat la C.F.R., fiindcă n-am avut pămînt pînă acuma. Gospodăria noastră bineînțeles nu e așa de mare ca cea din Jimbolia, nu sînt decît 28 de familii, care lucrează însă cît 56. Cînd oamenii noștri au primit pămînt ca să facă colectiva, a fost bucurie mare în sat și l-au ales pe unchiul Franz al meu ca președinte. Unchiul Franz e un om foarte înțelept și nu se simte în apele lui decît dacă poate să muncească. Cînd l-au ales pe unchiul Franz, el a zis: „Să-i dăm un nume, un nume german. Din cele 28 de familii, 25 sînt germane” și atunci au numit-o „Vereinigung” și toți l-au laudat pe unchiul Franz. Lumea spune că și tatăl meu a fost un astfel de om, dar el a căzut în război. Eu nu l-am cunoscut...

Ieri am fost cu Annie și cu încă două prietene la moș Martin, care are întotdeauna o droaie de lucruri de povestit. Mai ales poveștile cu mistreții îmi plac foarte mult, deși n-am crezut niciodată că sînt adevărate.

Dar ieri am văzut cu ochii mei ce pagube au făcut în porumb. Wagner Iakob, același care pînă mai anul trecut se ducea zilnic la Timișoara.

Privește, Hansi, ce floarea-soarelui a crescut în gospodăria noastră! Zwach Anna și Velman Annemarie sînt prietene cu mine, deși sînt mai mari. Amîndouă sînt harnice colectiviste...

la fabrica unde lucra, fiindcă n-avea nici o bucăciță de pămînt, a ieșit pe cîmp cu încă patru, ca să aducă acasă știuleții mîncăți și distruși. Dacă ai ști ce stricăciuni fac mistreții la noi!

Dar moș Martin mai știe și altele. De la el am aflat, de pildă, că încă în toamna aceasta o să plantăm 400 de pruni și o să cumpărăm 100 de oi și că la anul toate o să meargă mult mai bine, fiindcă pînă atunci mai învățăm multe...

Crezi poate că cu cei 12 ani ai mei sînt prea mică pentru a ști toate acestea? Apăi află că am fost și la săpatul porumbului, iar duminica trecută am și dansat. Citesc chiar și ziarul „Neuer Weg” și pagina pionierilor îmi place cel mai mult. Și avem mai multe cărți germane în sat și încă multe alte lucruri s-au îmbunătățit...

În încheiere îți urez să vă mutați cît mai curînd în casa voastră, căci la noi toți germanii și-au primit casele înapoi.

Multe salutări din Charlottenburg. Vino o dată să ne vizitezi dragul nostru satuc.

Lissi“

P.S. Am și o pisică. Ieri a făcut puî mici.

★

Mai tîrziu, în tren, am deschis din nou cele două scrisori și am simțit boarea proaspătă a câmpiilor Jimboliei și Charlottenburgului. Lovindu-mă în obraz. Vînt proaspăt și tineresc, îți dorim din toată inima la mulți ani!

MODERNIZARE

Aer... spațiu... lumină... curățenie! Iată patru factori esențiali care fac munca în uzină mai plăcută și mai spornică. Dar atît este oare îndeajuns? Căci numai acești factori nu pot influența în mod hotărîtor creșterea productivității muncii... Mașinile moderne, cele care înlocuiesc o sumedenie de mișcări mărunte, mașinile cu turație mare, mașinile care fac zeci de operații în același timp, ele sînt acelea care duc în mod hotărîtor la o înaltă productivitate!

Uzinele „Unirea” din Cluj, specializate în agregate, au livrat întreprinderii Teba-Arad războaie automate noi. O statistică elementară arată că folosind vechile războaie, acționate de curele de transmisie, lucra un om la patru mașini. La noile războaie automate, un om deservește 12 mașini. Rezultatul: crește productivitatea muncii, scade prețul de cost și se îmbunătățește implicit salariul! Noile mașini automate de caneta (fotografia din dreapta) cer muncitorilor doar atenție. Este suficient să așeze canetele în dispozitive — și restul muncii îl îndeplinește mașina. Parcă ar avea zeci de mini! Interceptează caneta, leagă firul, îl înfășoară, eliberează mosorul, îndepărtează praful. E o adevărată plăcere să supraveghezi o asemenea muncă.

Cu cîțiva ani în urmă la Teba se petrecea un lucru ciudat. Pentru ca să livreze țesături de iarnă, întreprinderea cumpăra de la unități similare fire de vigogne. Prețul de cost se urca... Ringurile cu care a fost înzestrată fabrica produc firele groase

de vigogne aici, eliminînd costul transportului, asigurînd o calitate superioară.

La îmbunătățirea calității produselor fabricii Teba, își spune cuvîntul acum și complexa mașină de apretat, întins și uscat, care a mărit productivitatea cu 50 la sută.

Furați de aceste mașini minunate, care ușurează considerabil munca, am uitat se pare de oameni. Sînd de vorbă cu ei și mai apoi cu conducerea întreprinderii, am aflat, că aproape 400 dintre tinerii care lucrează aici au venit în ultimii ani de la țară și s-au calificat. Printre aceștia și cei din fotografia de sus.

Oamenii tineri și harnici, mașini moderne, condiții bune de lucru, iată factorii unei înalte productivități.

SEZONUL CIORAPILOR

Ciorapi fini de damă, ciorapi bărbătești, ciorapi subțiri pentru pantofi sau de lînă pentru bocanci, mil și mil de perechi sînt tricotați acum, în apropierea iernii, în atelierele fabricii de ciorapi „Avîntul proletar” din Sibiu.

Fotografia noastră prezintă două dintre muncitorii fruntași ale fabricii care-și dau contribuția la realizarea și depășirea planului de producție. Stînga: Maria Cloacă, care-și depășește norma în proporție de 124 la sută lunar.

Dreapta: Ana Pepene, care lucrează la zece mașini.

Fotografie de I. FRIDMAN-Orașul Stalin

CASCAVALUL DE DOBROGEA

Ceamurlița de Sus este un sat din Dobrogea, renumit pentru prepararea cașcavalului. Prin înființarea la Ceamurlița a unui centru I.C.I.L., mecanizat și înzestrat cu toate instalațiile moderne, s-au creat condiții pentru dezvoltarea acestei ramuri de producție. Anul acesta, după numai șase luni de activitate, planul anual de producție a fost îndeplinit și depășit. În prezent se lucrează la prepararea unei varietăți superioare a cașcavalului de Dobrogea: cașcavalul afumat.

În fotografie: Nicu Popaianulis, unul dintre cei mai buni meșteri ai centrului, controlînd calitatea cașcavalului înainte de a fi expedit spre unitățile de desfacere.

VIITOAREA OPERĂ DIN GALAȚI

Dintre absolvenții școlii de muzică din Timișoara, promoția 1956, mai mulți tineri talentați au fost selecționați și angajați la Teatrul de Operă și Operetă care se va deschide în curînd la Galați. Printre ei se numără: Emeric Bôgrea, vopsitor la „Industria Lini” (tenor liric), But Andrei, învățător (tot tenor) și Marika Rozenhoffer, funcționară (soprană-coloratură).

În fotografie: Una dintre absolvente, Marika Rozenhoffer, înainte de a fi angajată, este examinată de tovarășii Albert D. Andree din partea

teatrului din Galați și profesorul Nicolau, solist al Operei din Timișoara.

Fotografie de E. ROBICEK-Timișoara

... DIN TOATĂ TARĂ ... DIN TOATĂ TARĂ ... DIN TOATĂ TARĂ ...

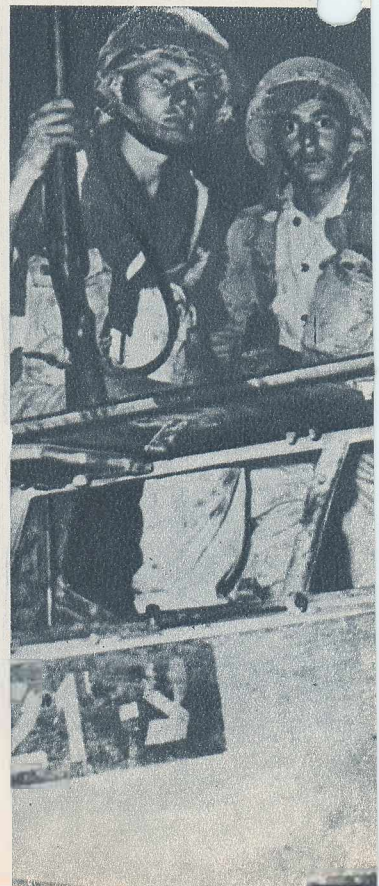
Intregul popor egiptean s-a ridicat impotriva invadatorilor anglo-iran-co-israelieni. Alaturi de barbapi tineri si virstnici, care au luat armele in mana, mil de fiece ale Egiptului s-au inrolat ca voluntare in detașamentele militare formate din lemel.

EGIPTUL SE APARA

Toți miniștrii civili ai cabinetului egiptean s-au inrolat in cadrele armatei, instruindu-se in minuirea armelor. In fotografie: Dr. Abdel Moheim el Kaissouny, ministrul Finanțelor, execută o tragere la țintă.

← Popoarele arabe sint solidare cu patrioții egipteni. Lumea arabă infierează agresiunea imperialistă, unindu-și forțele in apărarea cauzei comune. In fotografie, unul dintre voluntarii arabi care sprijină lupta dreaptă a Egiptului.

Monstruoasa agresiune împotriva Egiptului a fost dezlănțuită după tot tipicul imperialist; mai întâi diversiunea israeliană, sub forma unui atac asupra peninsulei Sinai, apoi intervenția brutală a forțelor militare anglo-franceze, sub pretextul unei așa-zise preîntâmpinări a... operațiunilor militare dintre Israel și Egipt.

În ciuda comunicatelor oficiale lansate prin radio și prin presă la Tel Aviv, Londra și Paris, din prima zi a agresiunii imperialiste, a devenit limpede pentru întreaga opinie publică mondială că invazia trupelor israeliene a fost pusă la cale cu scopul vădit de a servi drept pretext pentru aducerea de trupe anglo-franceze pe teritoriul statelor arabe, îndeosebi în zona Canalului de Suez.

După ce timp de luni în șir cercurile colonialiste anglo-franceze s-au dat la presiuni grosolane și la un șantaj politico-militar deșănțat împotriva Egiptului, pentru a repune mâna pe Canalul de Suez, ele au trecut la agresiunea fățișă pentru a înșelăciune, cu forța armelor, bravul popor egiptean.

Dar fiii Nilului, patrioții egipteni care au învățat să lupte împotriva colonialismului, pentru eliberarea națională, s-au ridicat cu îndrăzneală în apărarea patriei lor.

Cauza dreaptă a Egiptului este sprijinită activ de popoarele lumii arabe și de milioane de oameni cinstiți de pe tot globul.

Agresiunea anglo-franco-israeliană a fost înfierată ca un act josnic ce primejduiește pacea în Orientul Apropiat și Mijlociu, iar hotărârile Consiliului de Securitate și ale Adunării Generale a O.N.U. în această privință arată limpede cine sînt și ce urmăresc agresorii imperialiști.

Sub presiunea opiniei publice și în urma avertismentului drastic dat de guvernul U.R.S.S., agresorii imperialiști au acceptat încetarea focului. Faptul însă că Anglia și Franța tergiversează retragerea trupelor lor din zona Canalului de Suez, precum și bombardamentele pe care le efectuează asupra orașelor egiptene, trădează intenția colonialiștilor anglo-francezi de a continua politica lor agresivă în această parte a lumii.

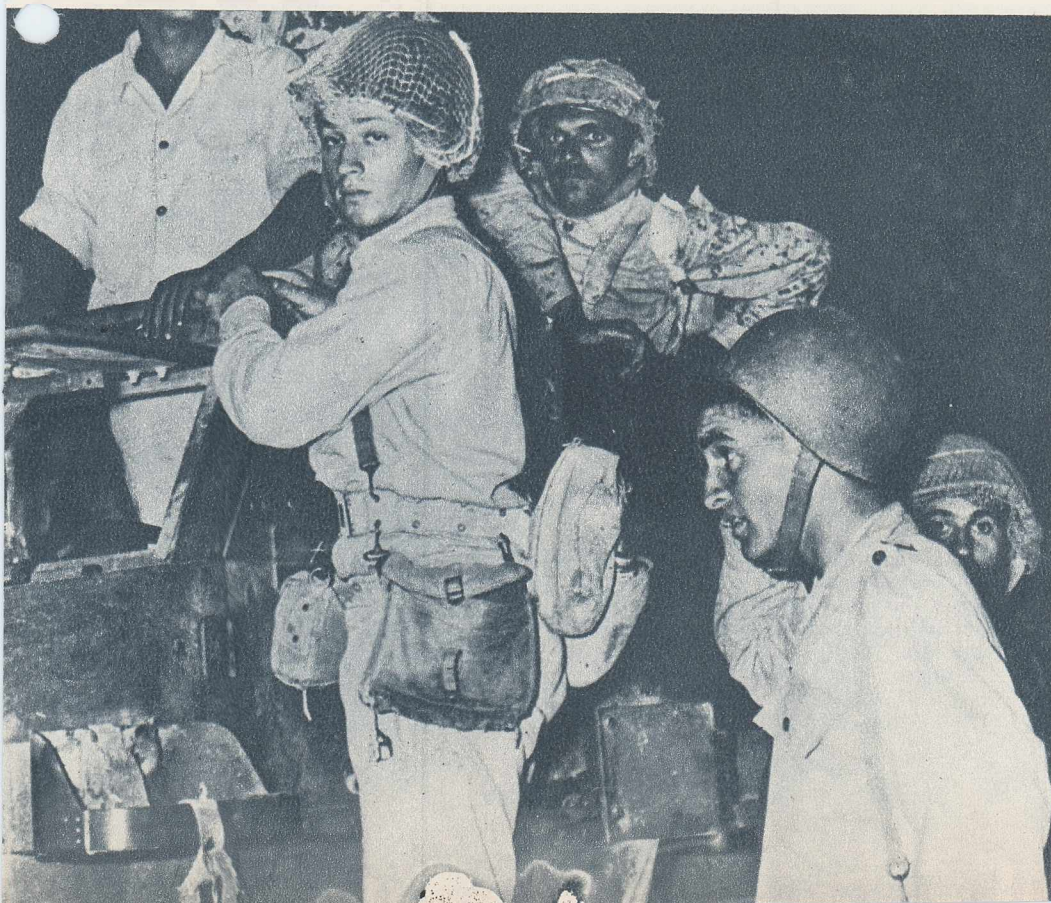

Șeik Abdel Rahman, rectorul Universității egiptene Al Hazara, învățînd mînuirea armei.

Undeva, în zona operațiilor din deșertul Sinai.

În zilele agresiunii imperialiste, mii de tineri patrioți egipteni s-au înrolat voluntar în armată, pentru a lupta împotriva agresorilor.

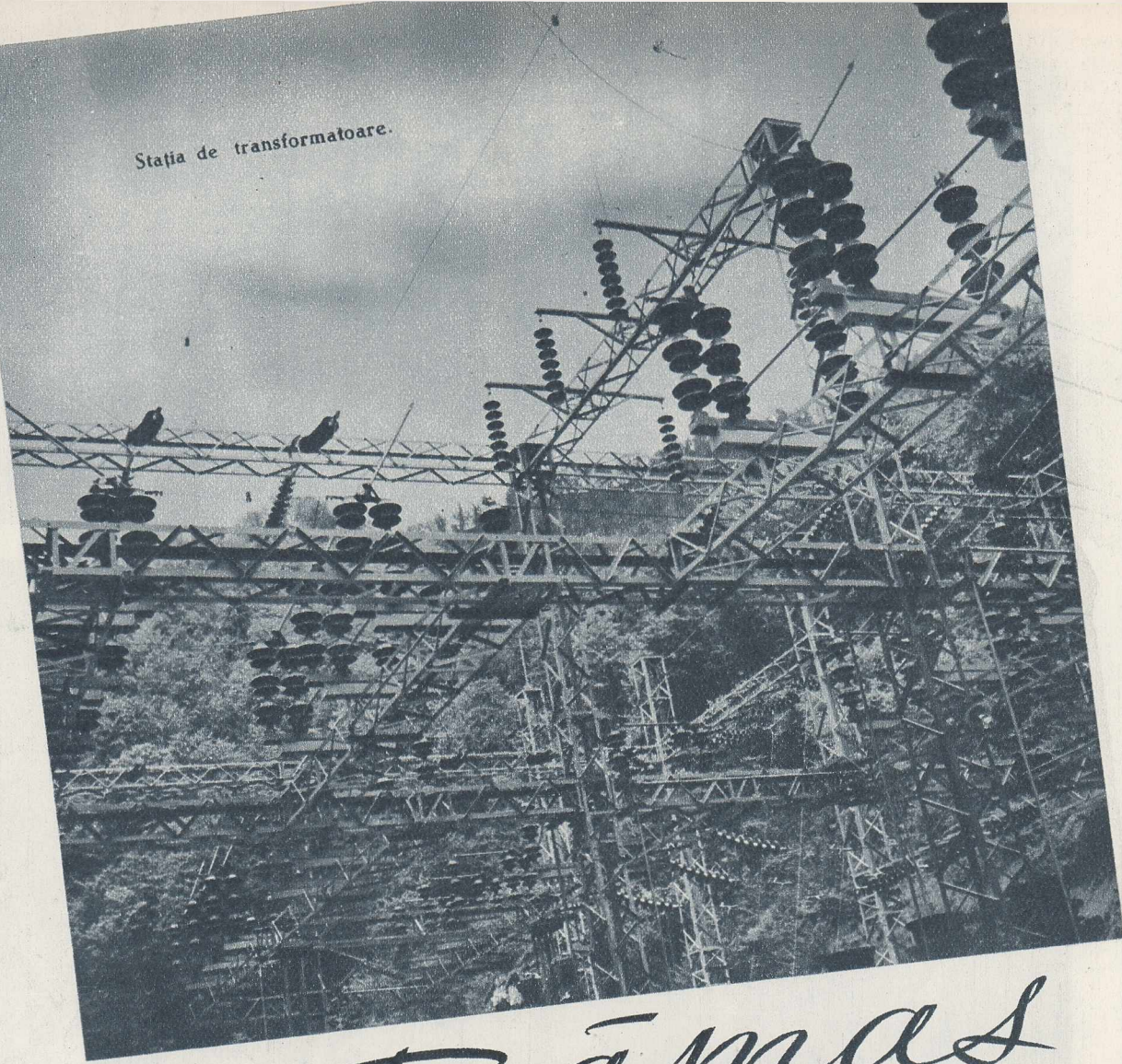
Iată și agresorii! Tun american, pantaloni franțuzești și cască englezească... La un loc, soldați israelieni! Nu s-ar spune că sînt prea fericiți. Și totuși ei nu s-au opus guvernului lor care la ordinele imperialiștilor i-a împins în războiul de agresiune din care mulți nu se vor mai întoarce acasă.

Puternice demonstrații populare împotriva agresiunii anglo-franco-israeliene în Egipt au avut loc și la Londra. În fotografie, o ciocnire violentă între demonstranți și poliție cu prilejul unui miting de protest în Trafalgar Square.

Stația de transformatoare.

Rămăs BUN!

reportaj de Maria MURGU

Fotografii de E. IAROVICI

Sus ne așteaptă hidrocentrala terminată.

Sîntem doi și urcăm purtați de o drezină nostimă: un Chrysler vechi, hodorogit, încălțat cu roți feroviare, care te umple de veselie și uimire în același timp. În jur, pînă departe, privirile ni se scaldă în culori și priveliști deosebit de încântătoare. Proaspătă și veselă, natura întregă se răsfață într-un amurg trandafiriu, îmbalsămat cu toate parfumurile florilor de mai.

Luncăm pe fundul văii, de-a lungul și spre izvoarele Sadului. În dreapta și în stînga noastră încep aproape deîndată înălțimi falnice, pe care își tremură frunza păduri dese de fagi. În spate am lăsat cîmpia Tâlmaciului, la capătul căreia mai zărim încă crestele dințate ale Făgărășilor.

Parcurgem același drum

pe care l-au străbătut înaintea noastră o mulțime de alți reporteri, fotografi și cinești. Hidrocentrala Sadu V, cea de a doua mare hidrocentrală construită în anii primului cincinal, a atras zeci de gazetari, care au venit să-și smulgă rînd per rînd toate noutățile spre a le dărui cititorului avid.

Unii dintre ei au început chiar cu prezentarea drumului pe care-l facem în aceste clipe. Au descris pe larg cursul Sadului, legendele și furiile sale. L-au înveșmîntat în haine metaforice, asemănîndu-l cu un mustang sălbatic, pe care oamenii l-au îmblinzît, i-au captat forța și energia, făcîndu-și-l prieten. Alții au început de-a dreptul cu șantierul acesta ce a răsărit dintr-o dată în inima muntelui și a pădurii, sau mai degrabă cu maistrul Ambrozie Crișan, care în

1949 a înfipt primul țarș pe locul unde trebuia să se înalte viitoarea construcție. Cei mai mulți au descris ajutorul anului 1956, cînd apele rîului au năvălit pentru prima oară în galeria de aducțiune, în conducta forțată, și, lovind paletele turbinei, au dat țarșii primii 14.000 kilowați.

Vorbînd despre hidrocentrală ar fi trebuit într-un fel sau altul să le repet ideile.

Eram sigur cu toate acestea că nu mă voi întoarce cu „mîna goală” de pe un șantier pe care se mai aflau încă zeci de constructori, păstrînd cu ei gîndurile și faptele lor, bucuriile, pasiunile sau dramele lor. Iar acestea sînt mai de preț decît cele mai automatizate centrale din lume.

Ajungem spre înserate.

— Hei, stop!

Se apropie un paznic bă-

trîn Cejoc, căciulă. Doi ochi mărunți. O barbă ne-rasă de zile întregi. Ține pe umăr o armă. Seamănă de minune cu un vestman din preeriile Californiei, care păzește odihna unei caravane de emigranți. În spatele gheretei sale încep să apară dintr-o dată case și oameni. Vuiește tractor, camioane, forfotă. Totul neașteptat, uimitor. Parcurgem o adevărată stradă de orașel. Magazine, cantine, locuințe. Apoi uzina hidrocentralei... Pe urmă, alte case... Și din nou drumul singuratic: păduri, stînci, vuietul Sadului. Pentru cel care ar trece grăbit, totul ar apare ca o iluzie de câteva clipe.

M-am amestecat apoi printre oamenii șantierului, întrebîndu-i de una, de alta. În scurtă vreme mi-am dat seama că se deosebeau două categorii bine distinse printre constructori: unii care se pregăteau să plece în curînd mai sus, la baraj, pe apa Sadului, sau pe alte șantiere, și alții care rămîneau aici.

Cel care pleacă

La Sadu V ultimele lucrări de finisare se apropiau de sfîrșit. Cu succese și greutăți, cu bucurii sau ne-cazuri, lucrurile s-au terminat pînă la urmă cu bine. Pentru cei mai mulți, sarcina care le-a fost încredințată s-a sfîrșit.

Unul dintre aceștia este și Mircea Petruțian, inginerul șef constructor. Un bărbat amabil și prietenos, plăcut, cu o inteligență vioaie, dar care arată de obicei mult mai bine dispus decît vi-l înfățișează colegul meu E. Iarovici în poza alăturată. În plus, e un meloman înveterat și un aprig iubitor de literatură: în general un om cu preocupări și gusturi largi și rafinate. (Ceea ce, din păcate, nu poate caracteriza încă pe toți tinerii noștri ingineri).

Era spre înserat și ne plimbam împreună pe șoseana ce însoțește riul (singu-

Trei dintre constructorii hidrocentralei. De la stînga dreapta: inginerul Ion Tirnoveanu, inginerul Mircea Petruțian și maistrul Ambrozie Crișan.

cul drum pe care inginerul și familia sa s-au plimbat în ultimii cinci ani). Îmi spunea:

— Hai, mai vorbește-mi despre București. Ce s-a mai dat la Ateneu, ce filme noi rulează, cum se prezintă expoziția cutare...?

— Ți-e dor de București?
— Fără îndoială. Sînt doar bucureștean get-beget.

— Atunci, o dată cu terminarea lucrărilor de aci, e vei reîntoarce în Capitală...
— Mă privește un timp fără să-mi răspundă. Apoi îmi spune:

— Nu. La București nu se construiesc hidrocentrale. Acolo se face doar un fel de scripturistică stupidă și... puturoasă. Am avut și eu ocazia să lucrez în birou... Nu, nu e pentru mine.

— Cu toate acestea, sînt mulți absolvenți ai poli-tehnicii care nu se pot dez-lipi de București.

— Știu. Treaba lor.
Înțeleg limpede că omul acesta nu e în stare nici să invidieze, nici să urască pe ei care, fugind de la datorie, și-au găsit plasamente căldute în București. „Treaba lor”. Cel mult dacă ar veni să-l izgonească de pe șantier, acesta unde se simte mai bine și fericit.

— Poate îți pare rău că părăsești aceste locuri?
— Dumneata ce crezi? După ce ai stat cinci ani... În sfîrșit...

— Schimbă vorba (unui om cu preocupări pozitive nu-i sînt potrivite astfel de sentimentalisme ușoare). Rîde:

— Știi, fetița mea a crescut pe șantier. Cînd s-a făcut mai mare am dus-o la Sibiu. Cînd a văzut orașul, a strigat: „vai, tată, ce mare șantier este Sibiul!”

— Un timp, tăcere.
— Ți pare rău, deci, că pleci?

— Privește în jur. Întinericul a coborît cu totul. Cu toate acestea, ochii săi pot să descopere cu precizie fiecare colțisor sau amănunt al șantierului. De fiecare e

legat ceva din munca și visarea sa tinerească:

— Da, îmi pare rău. Chiar mult. Am să plec pe altă vale, pentru a face alte lucrări, iar cînd am s-o părăsesc și pe aceasta, o să-mi fie din nou jală. Așa mereu... În sfîrșit, nu trebuie să scrii toate acestea acolo.

★

...Ion Tirnovanu. E inginer și conduce centrala hidroelectrică. Un tînăr timid și blajin, care-și alege cu grijă cuvintele înainte de a vorbi. A venit, din facultate, de-a dreptul pe Sadu. Se simte fericit aici și n-are vrea să plece în ruptul capului. Îmi povestește, printre altele, un mare necaz al său.

E căsătorit. Căsătorit cu o bucureșteancă. Îi repeta mereu: „Lucrările pe Sadu au să se termine o dată. Atunci ne vom întoarce în Capitală”. Dar nu. Ion Tirnovanu a îndrăgît prea mult valesa această sălbatică. Iar dacă va trebui totuși s-o părăsească, atunci va pleca pe un alt șantier, dar în Capitală în nici un caz. Soția l-a amenințat cu divorțul. „Foarte bine, i-a răspuns el, dacă nu voi reuși să te conving că greșești, vei face cum vei socoti că e mai bine”. Mă privește țintă și mă întrebă:

— Mata ce spui? Ce să fac?
— Ce puteam să-i spun altceva decît să-și urmeze cursul vieții sale așa cum îi dictează conștiința?...

★

...Ambrozie Crișan. Un bărbat zdravăn și rotofei, trecut de mult peste vîrsta tineretii. Cineva l-a chemat pînă în biroul în care mă găsesc. Intră stingher și dezorientat și se așază nedibaci pe scaunul ce i-l ofer. Își mută pălăria de pe un genunchi pe altul. Nu știe unde să-și așeze mîinile. Abia cînd ajungem să discutăm despre șantier se dezmeticește. E în apele lui. Maistrul Ambrozie Cri-

șan e de 8 ani pe Sadu și de 31 de ani pe șantiere. La Sadu a înfipt primul țărș pe locul unde avea să se înalțe viitoarea hidrocentrală.

În cei 31 de ani a înălțat case nenumărate și a lucrat pe șantiere dintre cele mai felurite. În tot acest timp se duce doar de cîte două ori pe an acasă. Nevasta l-a blestemat la început, dar pe urmă s-a obișnuit cu gîndul că va trebui să trăiască singură. Copiii s-au făcut mari, abia cunoscîndu-l.

— Așa mi-i felul meu. Adică, mi-i tare dragă meseria. Am umblat cu ea în toată țara.

Și a devenit pînă la urmă cel mai priceput meșter constructor al șantierului Sadu. De o vreme însă îl bate un gînd: să se pensioneze. I-a scris nevastă-sa: „31 de ani ai făcut ce ți-a plăcut. Te-am lăsat. E vremea acum să te întorci acasă. Să ne vedem laolaltă de bătrînețe. Nu mă lăsa singură.”

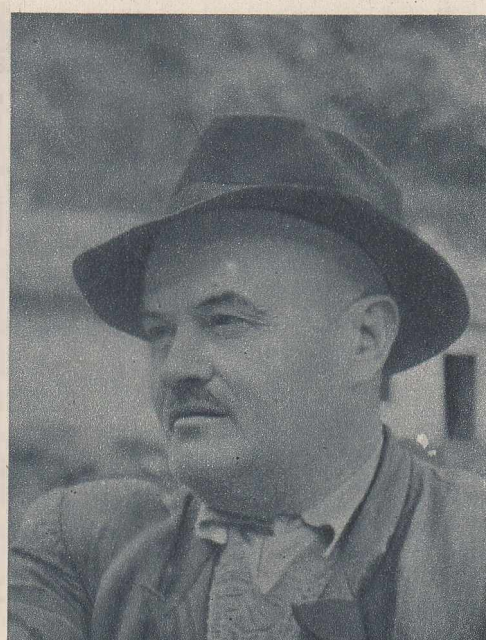
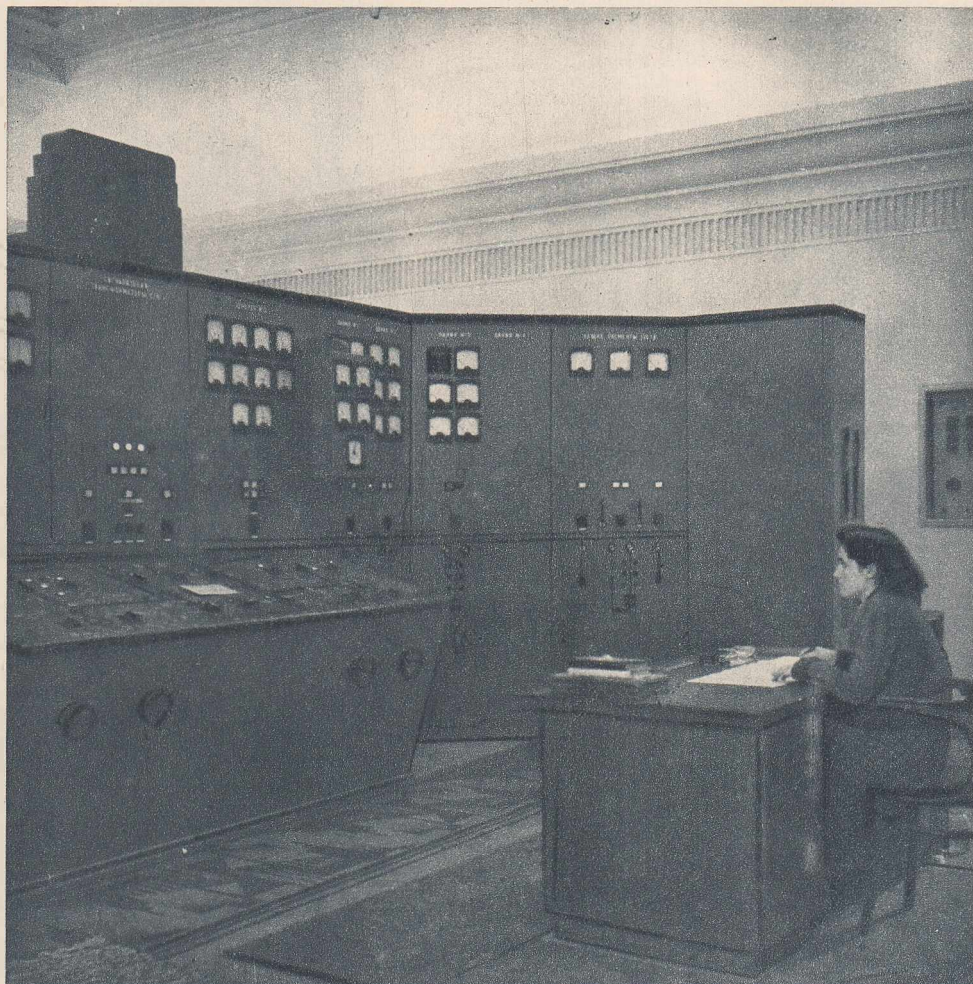
Stă pe scaun și suspină, Ambrozie Crișan.

— Nu știu... Are dreptate

O chema Stela și era din același loc cu Nicolae Hămbășan. Ciobănașul se gîdea: „Ne vom lua și vom clădi o casă mîndră în sat. Departe de apele dușmănoase ale Sadului. Vom uni turmele și vom fi fericiti”. Și doinea din fluierul pe care-l ținea cu degetele lui groase, butucănoase.

Nicolae Hămbășan e astăzi electrician la tabloul de comandă al hidrocentralei. Undeva, la subsol, vuiesc înălțuite apele sălbatice ale Sadului. 14.000 kilowați. Cît ar trebui pentru 350.000

Sala de comenzi

sărăcuța de ea. Dar să mă întorc acasă... M-aș duce și eu cu tinerii aceștia să începem alte treburi frumoase. Pe alte văi.

Otlează.
— Așa mi-i felul meu. Adică mi-i tare dragă meseria.

Cel care rămîn

Cu ani în urmă pe locurile unde se înalță azi hidrocentrala, un ciobănaș își mîna agale turma de mioare. Se numea Nicolae Hămbășan și era de loc din localitatea Rîul Sadului. Locurile erau pustii și sălbatice. Dezlăntuit și înspumat, rîul se prăvălea spre vale, biruitor și atotstăpînitor. Rîul acesta cu ape reci ca gheața, se umfla în fiecare primăvară, măturînd cu furia lui tot ce găsea în cale.

Dincolo de apele lui, o ciobăniță păzea o turmă de oi,

de becuri, ca să se aprindă toate în același timp. Energie electrică ce ar lumina 3 orașe ca Sibiul. Degetele sale, devenite acum subțiri, o pot dirija după plac. O simplă mișcare, o manivelă, un buton, și apele Sadului pornesc după bunul său plac.

În turul de după-masă îl înlocuiește o tînără. Tot electriciană: E Stela, soția lui de azi.

Și ca ei, alții. Tot foști ciobani pe valesa aceasta. Pe valesa unde s-au născut și ai cărei stăpîni sînt azi.

Cei care au domolit năvala rîului și le-au dăruit în mîna forța aceasta uriașă, îi vor părăsi curînd.

Un ultim rămas bun. Trist și plin de regrete duioase. Și, totuși, cel mai vajnic și tineresc rămas bun pe care oamenii și văile Sadului l-au auzit vreodată.

Slăbuz, cu picioarele strimbe, nu era bun pentru munca la câmp. Prin capul lui mare, cu o față disprețuitoare întunecată, treceau gânduri eludate, care îi făceau pe consătenii săi — oamenii din Srem sint, în general, oameni veseli — să rîdă, iar uneori îi puneau pe gânduri. Degetele lui subțiri, sprintene, nedeprișne cu plugul și coasa, secerau bărbile țepoase ale țaranilor, și în timp ce rădea părul aspru, întunecat, de parcă ar fi făcut un lucru nespuse de greu, își însoțea gesturile cu vreo observație posacă, strecurată printre dinți, iar alteleori cuvintele îi detunau de parcă ar fi fost umplute cu dinamită. Fața lui de copil bătrîn, copilăroasă și hîtră în același timp, se apleca asupra clientului, care dacă nu l-ar fi cunoscut s-ar fi putut speria de expresia ei. Țăranii însă îl cunoșteau bine pe acest om curios și, în ciuda unei oarecari ironii cu care îl tratau, știau că în el sălășuiește o putere neobișnuită și îl iubeau, ba chiar îl simțau, pentru spiritul lui viu, debordant.

A bărbierit diferite fețe și nutre prin orașele Sremului, apoi neastîmpărul lui l-a purtat la Belgrad, ale cărui lumini reflectate în noaptea pe cerul Sremului îl atrăgeau atât de mult. Muncea mult. Mîinile îi cădeau adesea grele din încheieturi după zece sau douăsprezece ore de bărbierit și tuns, iar viața sărăcăcioasă pe care o ducea în cașcioarele mici, sfioșegite, pline de ploșnițe, de la periferia orașului luxos, a săpat curînd o dungă amară de revoltă pe fața lui, în general neprietenoasă. Această față se schimonosea într-o grimasă de scribă mai ales atunci cînd vreun client îi arunca bacșisul pe masa de marmură din fața oglinzii. O, cit îl înjosea sunetul acela obraznic, provocator, al monedei!

Privind de aproape și din toate părțile mutrele acelea diferite, Brile lua cunoștință de fizionomia societății: fața buhăită a clasei conducătoare îl provoca adesea gîndul ciudat de a lăsa să-i scape ușor mina cu briciul. Sîntoameni care nu trebuie să trăiască, deoarece fac numai pagube, deoarece din cauza lor mulți alții nu pot să trăiască, — se gîndea Brile. Îi plăcea să mediteze și, tot gîndindu-se, ajungea de obicei la lucruri mari. A ajuns însă la concluzia că numai prin zgîrieturi și scrijelituri nu se poate îndrepta nimic în societate, ba nici chiar prin tăieturi mai adînci.

Cînd în Iugoslavia au năvălit mutrele scriboase de fiară ale fasciștilor, de diferite culori dar de același soi, bărbierite sau bărboase, pudrate sau nespălate, — pe Brile îl miuca palma să încerce operația: fiecare căpătîină de spurcăciune fascistă tăiată ar însemna un câștig pentru poporul lui robit. Numai că astfel ar pieri numai cite un răufăcător, cînd ar trebui tăiate toate capetele hidrei fasciste, ca ea să nu se mai ridice niciodată.

Și Brile — care la recrutare fusese scutit de armată ca inapt, căruia îi riseră în față ofițerii cînd, în momentul de pericol pentru viața Iugoslaviei, se prezentase ca voluntar — Brile asta a devenit partizan deîndată ce pe pămîntul Sremului au început să răsără primele detașamente de partizani.

Dacă la început mai rîdea cite unul de noul partizan, mărunt ca sticletele, cu picioarele atît de strimbe încît înămîncul se putea strecura printre ele, noduros și mare-n cap, — foarte repede batjocura a început să se transforme în admirație. Pipiriul încăpățînat făcea mîinile de eroism. De felul lui capricios, cu greu a putut să se încadreze în unitate, să se supună disciplinei — era altas mereu spre ceva deosebit, spre acte eroice pe care să le execute de unul singur, sau cel mult cu un ajutor. Limba sa ascuțită și batjocoritoare luna și fulgera împotriva tuturor. Nu-i cruța nici pe superiori, iar comisarii politici le impunea să sînt buni doar să poarte în spate „traista politică”. Spunea: „În Rusia, la treizeci de mii de cetățeni, se află un comunist — pentru întregul Srem ar fi de ajuns unul, dar unul adevărat”. Pe sine însuși se considera nu destul de matur, nedemn pentru a intra în partid, deși asta era idealul lui. Mai trebuie — gîndea el — să ucidă încă mulți fasciști, să nimicească multe căi ferate și instituții, să se lepede de multe păcate. Și inventînd mereu acțiuni mari, a devenit un admirabil partizan în capul căruia nu mai era loc pentru alte gînduri decît acelea de nimicire a dușmanului. Planurile lui erau fantastice, păreau irealizabile. Dar el se încrunta, arunca în jur priviri aspre și spunea: „Lăsați-mă voi pe mine, dați-mi tot ce-mi trebuie pentru acțiune, și n-aveți grija!” Era atît de intolerant, încît s-a revoltat strașnic pe Pietraru — a cărui vitejie o admira și pe care îl iubea mult — cînd acesta s-a însurat. Brile considera chiar că acesta ar trebui să fie împușcat, deoarece a trădat lupta. Tînărul de douăzeci ani, de nimeni iubit, considera că numai pușca și mitraliera pot fi îmbrățișate în aceste zile, că numai mașina infernală poate fi mîngîlîată cu tandrețe, pentru ca dragostea să se transforme în explozie.

Mulți membri ai Gestapoului și ofițeri fasciști au rămas pe șoselele Sremului, prin porumbiști, cu gurile pline de pămîntul sremean pe care nesătuii voiau să-l înghită. Privind Fritziul mari, chțpeși, fercheși, bărbierit și pieptănați, Brile clătina din cap și strecura printre dinți: „Of, Hitler, dac-ai ști tu cine-ți omoară pe cei mai buni ofițeri pe care i-ai trimis la Srem.” Și privirea îl aluneca asupra lui însuși, pe uniforma de ofițer care îi spînzura largă, pe cizmele nemțești în năruite ca o armonio și pe picioarele lui strimbe, pe pistolul enorm de la centură, pîrînd mai mare ca el. „Vai de cizmele acestea în picioarele strimbe, vai de Fritzi-ul pe care îl judecă Brile!” Și, după o asemenea inspecție, suridea satisfăcut.

Deși s-au incredințat cu toții de dibăcia și curajul lui Brile, nimeni nu credea că are să arunce în aer centrala electrică din Vrđnîc, unde mișunau fasciștii. De asta era într-adevăr o acțiune mare! Centrala din Vrđnîc furniza nu numai lumină, ci și forță motrice pentru mină

IOVAN POPOVICI
scriitor iugoslav

BRILE

— povestire adevărată —

Ilustrație de N. POPESCU

Lăsîndu-i pe alții să se îndoaie, Brile tăcea și se prăgătea. A găsit în curajosul și tînărul tovarăș Covaci un ajutor care s-a încumetat să-l însoțească. Cu el a intrat în oraș. În haine de muncitori, pălate, pline de unsoare, s-au îndreptat spre seară către centrala electrică cu o damigeană mare de 50 kilograme de oxigen, pe care o purta Covaci. I-a înfîinat un polițist și, deși pareau niște muncitori care vin de la lucru, i-a privit cu îndoielă și le-a cerut actele.

— Actele? — a întrebat mirat Brile, și a arătat către tovarășul său, care ascuța sub damigeana enormă de exploziv. Acesta, privindu-l încurcat, mormăi:

— N-am, sînt la el.

Polițistul se răsti: „Nu glumiți cu mine! Arătați actele!”

Brile îl privi cu ochi mari, voind parcă să-l străpungă cu o furcă strîmbă:

— Mie îmi ceri acte?

— Da.

— Chiar mie?

— Păi, sigur că îie!

La aceasta Brile își scoase revolverul imens pe care îl purta sub paltonul prea lung și prea larg, îl îndreptă spre polițist și îl ordonă:

— Jos armele! Și faci, dacă vrei să rămîi în viață! Ai să mergi în fața noastră pînă la centrală!

Polițistul, speriat, gîngăvind și milogîndu-se să nu-l mine mai departe, a fost silit totuși să-l conducă.

Sentinelă din fața centralei i-a oprit:

— Pe acolo nu se intră, acum e închis!

— A, nu se intră pe aici? Bine, se poate și pe dincolo! — spuse cu indiferență Brile — și aruncă damigeana cu oxigen pe fereastră în camera mașinilor. Dar deoarece chibritul nu s-a aprins imediat, a trebuit din nou să scoată revolverul în timp ce ajutorul lui aprîndea un alt băț.

Explozia a provocat un zgomet teribil făcînd să se cutremure întreg orașul intrat în panică. Peste gramezile de țigla și geamuri sparte, peste mormanele de tînchea și fier strîmbat, alergau oamenii care-și pierduseră capul, alergau polițistii și sentinelele germane, bufmăciți, neștiind de unde a venit și ce fel de atac este acesta. În această învălmășeală strașnică, cu părul vilvoii, respîrînd greu și cu fața crispată, fugea Brile, trăgea focuri de revolver în aer, hălăbîndu-și sălbatic mîinile și strîgînd din rîspuțeri:

— Vine Rusia, vine Rusia!

Era în elementul său, înflăcărat, nebun și măreț. Panica a fost atît de cumplită, încît cei doi partizani s-au putut strecura afară din oraș.

Întorcîndu-se printre tovarăși, Brile, fără să se fălească cu vitejia sa, triumfa în liniște: „Ei, ce spuneți, a fost planul lui Brile absurd?”

Încurajat de acest succes nebun, Brile plănuita acum să intre în Ruma; într-o căruță trasă de un măgar, va pune un vas cu exploziv, iar el va merge pe lingă trăsură, îmbrăcat cu niște pantaloni spărți în fund, din care să-i spînzure poalele cămășii, ca unui copil mic. Ar așeza fițilul și apoi s-ar da în lături, ca și cum n-ar avea nici o legătură cu căruța. Ce panică ar mai fi în Ruma, și ce plăcere să privești la un asemenea spectacol!

Scofînd-o la capăt în situațiile cele mai periculoase, Brile putea ușor să-și piardă capul atunci cînd nici n-ar fi visat. Un sergent, un element dușmănos care se strecurase în rîndurile partizanilor, a vrut să scape de Brile, care-i slătia în cale, și, pe acums, făcîndu-și de cap, l-a oșîndit pentru niște preținse greșeli. Doi indivizi au tras în Brile. Atins de două gloanțe, acesta a căzut, strigînd: „Trageți, sînt încă viu!” Ucigașii au tras încă două focuri și au fugit.

Sergentul și-a primit dreapta pedeapsă, dar dacă Brile mai era viu sau mort, nu se știa nimic. În locul unde fusese împușcat n-a fost găsit și mult timp după aceea nu s-a mai aflat nimic despre el. Într-o zi însă, s-a înfățișat statului major:

— Iată-mă, m-am făcut sănătos și cer să fiu judecat după faptele mele! Și privea fără să clipească, deschis, cu o privire aspră, plină de încredere în dreptatea tribunalului partizanilor. A fost din cale afară de bucuros cînd a auzit că, nu i se impută nimic și că vinovatul și-a primit pedeapsă.

— Ne-a fost foarte greu și ne-a părut rău, Brile! — Adevărat? — ochii lui Brile s-au luminat parcă de lacrimi ascunse. — Ar fi fost păcat să-mi pierd în felul asta viața; de fapt aș vrea să am mai multe vieți, să fac niște minuni nemaipomenite!

Spunînd acestea Brile se și gîndea cum să se vîre sub un tanc și să-l pună o bombă dedesubt sau cum să se culce între șine cu o mină.

Brile, care era atît de cloștos față de comisarii poliției, a devenit și ceea ce credea că — nefiind destul de matur — nu poate deveni: membru al Partidului Comunist. Nespuse de mișcat, se temea mereu că nu se va dovedi destul de demn de partidul căruia îi era atît de devotat.

Această fărîmă de om, plin de frămîntări, acest bier mîitel, care timp de douăzeci de ani nu a cunoscut decît suferințe și înjosiri, se ridica asemenea unui urias, în lupta populară eliberatoare. Și, așa cum a viețuit ca un erou, a și murit ca erou, ca un personaj de legendă. Dar pînă și moartea sa a demonstrat încăpățînarea, fanatismul ce l-au caracterizat întreaga viață.

Atunci cînd în aer a zburat un soldat german pe calea ferată a Beocinului nu reușise nici prima oară și nici a doua oară. Mînos din cale afară, Brile s-a hotărît ca a treia oară sau să reușească, sau să se sinucidă. Și nerăbdător, grăbit, să vadă dacă mina va exploda la timp, a rămas pe cîmpul neted foarte aproape de șine.

Nemişcat, cu inima în gît, Brile aștepta rezultatul. Numara febril în timp ce trenul se apropia clipind în noaptea din ochii roșii. Umbra avîntată se distingea clar, tot mai mare: luna își revărsa lumina pe cîmpul got primăvarațic. Trenul se apropia în goana nebună. Locomotiva și două vagoane trecuseră deja peste locul unde era mina. Nu va exploda! Dar deodată, vagoanele nu începuseră să joace nebuștește, s-au ridicat, s-au încălecat, trenul întreg s-a încolăcit ca un șarpe, a izbucnit un foc și o detunătură strașnică a cutremurat aerul. Sub ploaia de fier și sticlă ce cădea pretutîndeni a fost cuprins și Brile. Trenul genu ca o fiară rănită și se opri.

Ca fermecat, Brile privea, pe de o parte se bucura, iar pe de alta se necăjea că lucrurile n-au reușit chiar așa cum dorise el. Dar întă că din ultimele vagoane sîrit soldați germani, și acum vor ajunge la din. Retragere nu există — pretutîndeni terenul e curat, că-n palma, iar luna luminează trădător. Retrăgîndu-se puțin, Brile îndreptă pușca spre cei ce-l urmăreau. Dar în aceeași clipă simți că e rănit. Mina îl căzu din piept îi țîșni sînge. Din toate părțile se apropiau fasciștii, chemîndu-se unii pe alții și înjurînd cumplit.

Nu, salvare nu există! Iar tovarășul cu care a plecat în acțiune e tocmai departe, la un kilometru.

Porțile îl părăsesc. Reușește să mai scoată închizătorul de la pușcă. Cu o privire blindă își ia rămas bun de la pistolul său drag. Apoi îl aruncă în balta din apropiere. Suprafața bălții se vălurește. Apoi pe luciul apei ce s-a liniștit, apare din nou luna și citeva stele. Cit de îmbătător miroase pămîntul proaspăt arat. Brile respiră adine aerul uned de primăvară, plin de adierile ierbit abia răsărit. Cu fiecare respirație sîngele îi țîșnește din piept.

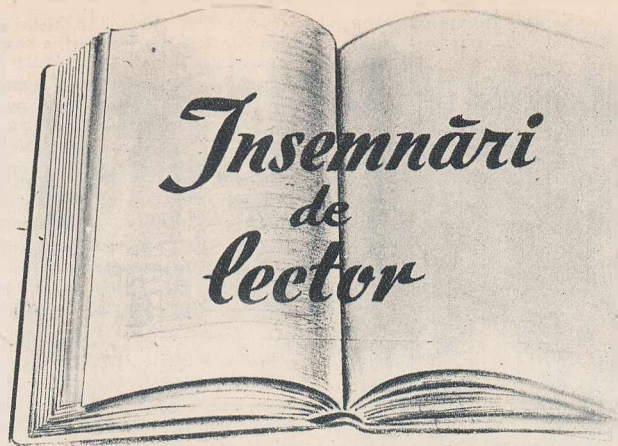
Cit de frumoasă ar fi viața... Și el care are abia douăzeci de ani... nici dragostea n-a cunoscut-o.

Dar aceste gînduri, ce-i tulburau conștiința, fură repede înlăturate de gîndul principal care nu l-a părăsit niciodată pe Brile: „de ce nu am încă o viață, să le arăt eu lor?”

Îl cuprînd mîini brutale, îl calcă cizmele grele, îl împung baionetele, cad asupra lui loviturile paturilor de pușcă. Corpul se mai smucește încă de citeva ori. Pe fața nemîșcată j-a înghețat zîmbetul disprețuitoare care îi infurie pe ucigași. În ochii sticloși Brile păstrează imaginea cerului înstelat ce se întinde deasupra Sremului său drag, înrobît, înjosit, dornic de libertate și pornit la luptă.

Din volumul „Legende adevărate” apărut la Casa de editură „Frăție și unitate” din Vrșeț (R.P.F.I.).

MARIN PREDA: FERESTRE INTUNECATE

de Ion MIHAILEANU

„Ferestre întunecate“, ultima carte a lui Marin Preda, este o năvelă de atmosferă, cu o substanță dramatică extrasă din semnificația fiecărui detaliu, gest, replică sau cută ușor perceptibilă a sufletului uman.

Aceasta nu înseamnă că nu există ciocniri dramatice, de o extremă intensitate. Ele nu sînt însă explozii de suprafață, zgomotoase; toate au mai ales un ritm introspectiv, care respectă tonalitatea generală a năvelei.

S-a subliniat în critica noastră literară comunitatea de caracter a eroilor lui Marin Preda, apartenența lui Moromete, Ilie Barbu la aceeași familie a obidiților, umiliților.

Vasile Bodescu, eroul năvelei „Ferestre întunecate“, are aceeași candoare, puritate naivă ca și Moromete sau Ilie Barbu. Multă vreme, respectul față de legăturile de sînge, familiare, îl înălțuie și nu-i dă posibilitatea să se descătușeze de tutela materială și morală a vărului său Dan. E o perioadă a trecutului, pe care năvela o evocă doar. Dominantă, aș spune aproape obsedantă, trăiește ura teribilă

macină pe Vasile, ură acumulată în nenumărate jigniri pe care le-a suferit din partea rudelor sale chibare. Și cu toate că e atît de ulcerat, cu toate că setea de răzbunare îl împinge pînă aproape de crimă, Vasile Bodescu poartă tot timpul nîmbul poetic al visului neîmplinit de mai bine, de mai frumos, care-i justifică simpatia cititorului. Vasile Bodescu face parte, într-un

anume sens, din aceeași familie de caractere ca Ilie Barbu, însă în altă ipostază. Aceeași timiditate și sfială în relațiile cu oamenii, însă pe un fond vulcanic cu izbucniri răscolitoare de mînie acută, cumplită, dar sfîntă ca ura tuturor asupriților, care nu se poate stinge pînă cînd dreptatea nu învinge.

În construcția năvelei există o gradație simfonică a conflictului dintre cei doi veri, axată pe o serie de momente de intensitate dramatică maximă, excepțional de relevante pentru caracterele celor doi eroi.

Vasile, bătut ca o vită, zdreanță umană fără demnitate, îndura fără a crîni insultele și loviturile trufașului său văr.

Marin Preda își conduce eroul firesc, cu o deosebită finețe psihologică, la o altă treaptă mai înaltă, cînd în conștiința omului matur, demn, palma pe care o primește Florica de la Dan, are rezonanța unei mutilări insuportabile.

Infruntarea complexă a celor doi veri reprezintă corespondentul psihologic al schimbării raportului de forțe pe planul social a principalelor clase vrăjmașe la țară. În superba sa mînie, cînd sună ceasul groaznic al răzbunării, Vasile își dă seama tîrziu că obiectul sentimentelor sale cele mai adînci de ură e un laș, un fricos, stăpîn al altora prin frică, care nu merită altceva decît disprețul unui scuipat.

Atmosfera sumbră a năvelei e sfîșiată de melodia zguduitoare a dragostei tă-

cute, adînci, dintre Vasile și Florica. Autorul notează, discret, starea lor de spirit în momentul culminant al năvelei: „Între ea și bărbatul ei există o astfel de apropiere, încît durerea unuia trecea la celălalt într-un fel prăpăstios, mărindu-se de zece de ori; se iubeau atît de mult, încît între ei nu rămînea nici un spațiu gol, iar durerea circula între ei vie și întregă ca un șarpe de foc. Lovitura o primea ea și-l chinuia pe el; strigătul îl scosese el și sfîșia inima ei“.

Aminteam la început că „Ferestre întunecate“ este prin excelență o năvelă de atmosferă.

Anumite detalii compoziționale corespund ritmului de desfășurare a acțiunii. În prolog se aude glasul autorului, care prezintă numai datele nedezlegate ale dramei. În multe pagini, tonalitatea năvelei e dată de Florica, care-și deschide fereastra sufletului; totul devine parcă un plîns amar, sfîșietor, duios și gingaș. Cînd apare Vasile, celelalte personaje se conturează din unghiul perspectivei sale. El inspiră acțiunii un ritm mai precipitat, dur, obsesiv. Încleștarea dintre cei doi, deznodămîntul tragic către care erau conduși în aparență de autor, devine în realitate un moment de destindere în care se înalță în final visul poetic al fericirii, al vieții pline de familie.

Marin Preda este un excelent cunoscător al psihologiei țărânimii noastre, al țărânimii contemporane. Vasile nu mai este un obsedat al pămîntului, un om umilit care rabdă totul în tăcere; sub stratul impulsivității sale, al unui individualism ancestral, există o excepțională forță interioară, un simț al demnității umane greu de biruit, conștiința forței cîștigate în societatea noastră.

Să sperăm că intuiția artistică, profunzimea psihologică, îndrăzneala creatoare, simțul actualității, care-l alătură pe Marin Preda lui Ovecikin, le vom reîntîlni în alte schițe și năvele, gen în care prozatorul nostru și-a încercat cu succes măiestria ca și în roman, mai ales în legătură cu conflictele și dramaticele conflicte pe care le generează trecerea țărânimii de la istorie la istorie.

A P Ă R

de Vasko POPA
poet din R.P.F. Iugoslavia

Privirea mi-ar
Îngropa-o în praț
Trandafirul surfului
Mi l-ar smulge de pe buze

Păstrez cea dintîi
Primăvară în piept
Păstrez cea dintîi
Lacrimă de bucurie

Libertatea
Mi-ar smulge-o de pe creștet
Sufletul
Sufletul mi l-ar răscoli

Apăr
Această fișie de cer din ochi
Apăr
Acest bulgăre de pămînt din palmă

Pomii cu roade, pomii tinari
Al bucuriei mi l-ar tăia
Privighetorile cîntecelor
Le-ar injuga la plugul de lemn

Nu dau
Acest soare din ochi
Nu dau
Această pîine din palmă.

În romînește de Gellu NAUM

MEMORIA

După interdicerea Partidului
Comunist din Germania

Azi au cîntat pe-nfițele clape-ale toamnei
mîinile pianistei palide;
mîini jignite de-arsuri,
strîvite în lagăr sub rangă.

Azi au cîntat pe clapele blînde ale serii
mîini care n-au mai atins capacul pianului
niciodată,
niciodată de cînd ranga de fier a căzut
peste cea din urmă sonată.

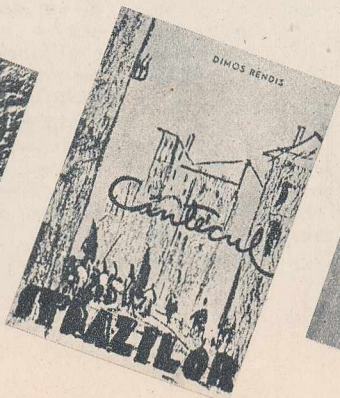
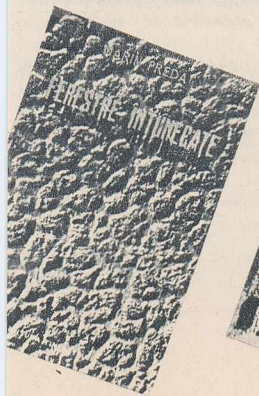
Azi au cîntat pe-nfițele clape-ale toamnei
mîinile pianistei palide.
Și frunzele au foșnit uscat.
În orașul natal
de unde-a plecat în drum spre calvar,
s-a interzis să mai bată
înima poporului ei,
ca o sonată
ștearsă din programul concertului.

Sub cicatrice
mîinile au tresărit ca sub rangă
și degetele țepene au apăsat
pe clapele toamnei,
lovind disperat
în istorie.

Și-o vijelie la orgă
a trezit pe pămînt
severa
și fragica
și însîngerata memorie.

Veronica PORUMBACU

Din vitrinele librăriilor

„Primăvara”, ceramică de Corcescu Naum și Mircea Haonețu.

BIENALA ARTELOR DECORATIVE

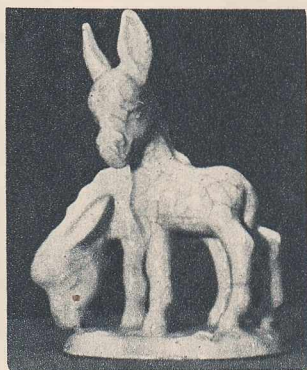
A crea necesități noi este o tendință a societății noastre. Ea ține de dezideratul unei culturi și civilizații în continuu progres și se manifestă în toate domeniile de activitate, circulând sub expresia „ridicarea nivelului de trai”. Pentru cine știe să o recunoască, această tendință însușește multe din preocupările care au luat avânt în ultimii ani. Expoziția biennială de artă decorativă de la Dalles este și ea o mărturie.

Neîncăpătoare pentru tot ce s-a creat în cei doi ani care s-au scurs de la precedentă expoziție de acest gen, sălile Dalles cuprind o selecție de 2000 de obiecte, aparținând diferitelor ramuri ale artei decorative: de la lucrături în piele și obiecte din ceramică, la mozaic și frescă, de la minuscule obiecte de desfătare a ochiului, la mobile care fac să se întâlnească utilul cu frumosul. Expoziția prezintă, prin caracterul folositor al produselor de artă expuse, o atracție deosebită. Privitorii se opresc în fața vitrinelor cu dublul interes—artistic și practic—care îi face

să descopere cu ușurință calitățile și defectele lucrurilor.

Dominând ca număr și ca valoare artistică, pielea se bucură de un succes larg. Genți, cutii de lucru, corderne sau legături de cărți, sînt reprezentate cu cinste, mai ales prin creația artistei Ella Cancicov, dar nu mai puțin și prin cea a Steluței Văleanu, a Varincăi Diaconu și a Lianeî Saru. Imprimeurile pe țesături, făgăduind un sortiment comercial bogat, sînt de asemenea privite mult. De data aceasta, autoarele motivelor imprimate au fost deosebit de inspirate, aducînd un prețios ajutor unei ramuri artistice care, deși modestă, joacă un rol important în viața zilnică a sexului feminin. Covoarele și țesăturile semnate de

Ileana Popescu și Maria Niculescu, Maria Chetsoi, Ciupe sînt și ele interesante. Ceramiștii și-au dat osteneala să contribuie la imaginea unui interior de casă plăcut, industrie, promițătoare pentru

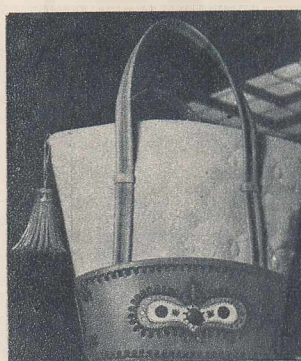

„Măgăruși”, bibelou de Ladislau Schwartz →

Păpuși de ceramică de Stela Gănescu-Bozdog. ↓

Păpușă lucrată de Mireille Simboteanu.

Poșetă prototip de Ella Cancicov

Sculptură ornamentală de Ion Vlastu

cu obiecte mărunte și variate ca destinație și formă. Semnalăm ca o inovație, ingenioasele păpuși de ceramică cu linii stilizate. Gheorghe Mogoș

viitoarea producție de articole de ceramică. Lucrările lor vădesc originale interpretări ale tradițiilor noastre artistice, și în deosebi ale

artei populare. În același spirit, adică îmbinînd vechi motive naționale cu caracterul de utilitate modernă a obiectului, sînt și obiectele de lemn ornamentat aduse de Anghel Petrescu, Henri Pantzer și Aurelia Ghiață. Barul și discotecă, colțarul și blidarul înlesnesc imaginației să evoce un interior mobilat cu gust.

Bucurîndu-ne de bogăția și calitatea obiectelor mici, deplîngem în schimb carența din domeniul artei decorative majore. Fresca, mozaicul, vitraliul, mobilierul, sînt reprezentate palid. Cele cîteva fresce ale lui Constantin Crăciun și Lidia Nancuinschi, mozaicurile semnate de Maria Podeanu și Mioara Minulescu nu pot ține loc de ade-vărată activitate creatoare în acest domeniu. Faptul accentuează din nou necesitatea reactualizării acestor ramuri de artă, atât de necesară pentru o arhitectură care urmărește înfrumusețarea vieții oamenilor.

Din multiplele probleme pe care le ridică expoziția — prin varietatea și calitatea obiectelor — spațiul nu permite a ridica decît puține. De pildă, cea a fastului. Excesul este incompatibil cu socialismul. Și, în acest caz, excesul de podoabe rupe, prin dezechilibru, sinteza organică dintre destinație, formă și decor. Supraornamentarea apare fie sub forma decorăției teatrale, fie sub forma transpunerii mecanice a detaliilor de artă populară sau a diverselor șabloane decorative. Efectul e uneori comic, mai ales cînd elementul folosit e atributul ideologic sau „pretenție de simfonie”. Astfel, la ce poate servi o farfurie pictată cu stema țării, ca cea expusă?

Nu mai puțin antidecorativă este și intervertirea procedurilor artistice specifice genurilor ornamentale; putem vedea pe o tabacheră un desen monumental figurativ, iar pe o piesă cu intenție monumentală, ornamente folosite pe porțelan sau țesături.

Predominant în expoziție este însă spiritul înnoitor, entuziasmul creator pe care-l trădează lucrările care anunță o dezvoltare rodnică a artelor noastre decorative.

Și faptul cel mai îmbucurător este că artiștii au înțeles necesitatea de a lărgi sfera preocupărilor lor, punîndu-și arta și în slujba industriei, pentru înfrumusețarea cadrului artistic al vieții noastre.

Mircea DEAC

A VENIT O FATA

— schiță —

de Cornel BOZBICI

Ilustrații de N. POPESCU

I

Tabăra tractoriștilor se statornicise în mijlocul cîmpiei lângă un acăț noduros și bătrîn, care dădea un pic de umbră în ceasurile fierbinți ale amiezii. Vagoanele-dormitor fuseseră trase sub umbrarul singuraticului copac. Totul era gata pentru marea campanie de primăvară: pămîntul reavăn, cerul senin, tractoarele puse la punct și oamenii nerăbdători. Numai cisterna de benzină și brigadierul Niculai nu sosiseră încă. Urmasă să vină a doua zi, sîmbătă.

În răstimp tractoriștii făceau pregătiri pentru o lungă conviețuire în cîmp: Zamfir adusese de acasă un radio cu baterii, iar Ioniță se ațăraseră în vîrfurile acățului și întinsese antena. Astfel, din prima zi, vagonul răsuna de cîntece și glasuri, iar băieții îl numiră în glumă „vagonul muzical“.

Așternuturile erau curate și oamenii se culcară liniștiți, socotind că peste două zile, luni, pînă nu apucă arșița să se prăvale peste ogoare, vor porni la arat. Dar spre dimineață prinse să bată un vînt jilav plin de miresme de ierburi și vioarele, cerul se înnoură și o ploaie măruntă se abătuse peste cîmpie.

Cînd se zări de ziuă sosi și Niculai, brigadierul, cu cisterna. Ioniță, trezit de ropotul neastîmpărat al picurilor ce cădeau pe acoperișul vagonului, auzi duduitul îndepărtat al rutierului și se îmbracă repede. Afară îl învăluia o ceață alburie, care-i îngreuna respirația. Pajiștea din preajma bivuacului, spălată de praf, era de un verde aprins și puternic mirositoare.

Tabăra dormea încă și Ioniță alergă singur în întîmpinarea brigadierului, pe care îl zări prin perdelele nestatornice ale ceții, cum stă chemuit pe cisternă, acoperit cu o pătură.

— Am nimerit-o prost, măi Niculai! îi strigă amărît. Ar fi vrut să-l întrebe de niște scule pe care le uitase la S.M.T., dar vorbele îi rămăseră pe buze. De sub pătura fleșcăită de ploaie se ridică, o dată cu brigadierul, o fată, vînată de frig și cu ochii umflați de nesomn. O măsură din ochi, cînd privind cu uimire la dînsa, cînd, întrebător, la brigadier.

Niculai sări greoi de sus, stîrnind în cădere apa ce mustea în ierburi și își dezmoțî morocănos oasele. Femeia rămăsese pe cisternă, în picioare, nehotărîtă, și căuta locul cel mai potrivit să coboare. „Stai și-ți aduc scărița de la vagon...“ — ar fi vrut să-i strige Ioniță, dar pînă să rostască vorbele, ea își făcu vînt, cu mult curaj, și sări agilă jos. „Uite drăcie!“ îngînă Ioniță mai mult pentru sine și fața lui, umflată de somn, se înveseli. Dar fata, în loc să se apropie de dînsii, ocoli cisterna, urmărită de privirile lui întrebătoare.

— Proastă vreme... o să ne încurce toate socotelile, îngăimă brigadierul.

Mergeau pe pajiștea moale și umedă, puțin cocoșați, vrînd să se ferească parcă de ploaia măruntă și stăruitoare...

— Știi că ne-au mai dat un plan suplimentar de cincizeci de hectare la Borcuțeni? îl anunță Niculai. Ai să pleci tu acolo, cu cineva...

„Iar ne încărcă brigada“, își zise Ioniță supărat, dar nu spuse nimic brigadierului, care se îndreptă grăbit spre tractoare și se vedea că nici nu aștepta un răspuns.

Se opriră la tractoarele înșirate lângă vagoane. Ploaia le spălase de praf, descoperind vopseaua roșie; păreau aproape noi. Ioniță se aținu în spatele brigadierului, ce sta în ploaie fără nici un motiv și făcea socoteli pe care nu le mărturisea. Apoi își aminti de femeia cocoțată pe cisternă, se întoarse și o căută în lumina moale a zorilor: această își pusese iar pătura în cap și-i ținea de urît șoferului de la rutier, care moșmondea ceva la motor.

— Ți-a fost urît singur, Niculai? îl luă Ioniță în deridare pe brigadier.

Niculai își întoarse fața spre dînsul. Scoase grăbit batista, parcă numai acum și-ar fi amintit că o are, și-și șterse obrazii plini, pe care alunecau cîțiva picuri mărunti de apă, încîlcindu-i-se în barba crescută. Nu-i răspunse. Se gîndea că, mîine cel tîrziu, două tractoare trebuie să pornească spre Borcuțeni, înainte de a se însenina cerul. Lovi cu bocancul pămîntul, călcîiul intră adînc în pajiște: era din cale afară de moale. „Au să se împotmolească șenilele în glodul ăsta“, se gîndi el necăjit.

— Vezi că are să plece și-o să te cuprindă uritul! aduse din nou vorba despre femeie. Il apucase, așa deodată, o poftă de haz.

— Rămîne aici! îi răspunse scurt, dîndu-i să înțeleagă că vrea să

încheie discuția. Dar simți că Ioniță îl bănuiește de legături nu prea cinstite și îi explică: Mi-a adus-o directorul aseară... E bucătăreasa taberei, Maria... Și-apoi sînt un om însurat, cu copii. Hai acum să-i ajutăm să-și care calabalicul în vagoane, încheie discuția cu vădită neplăcere.

Porni pașind scîrbit prin băltoacele ascunse de pajiște.

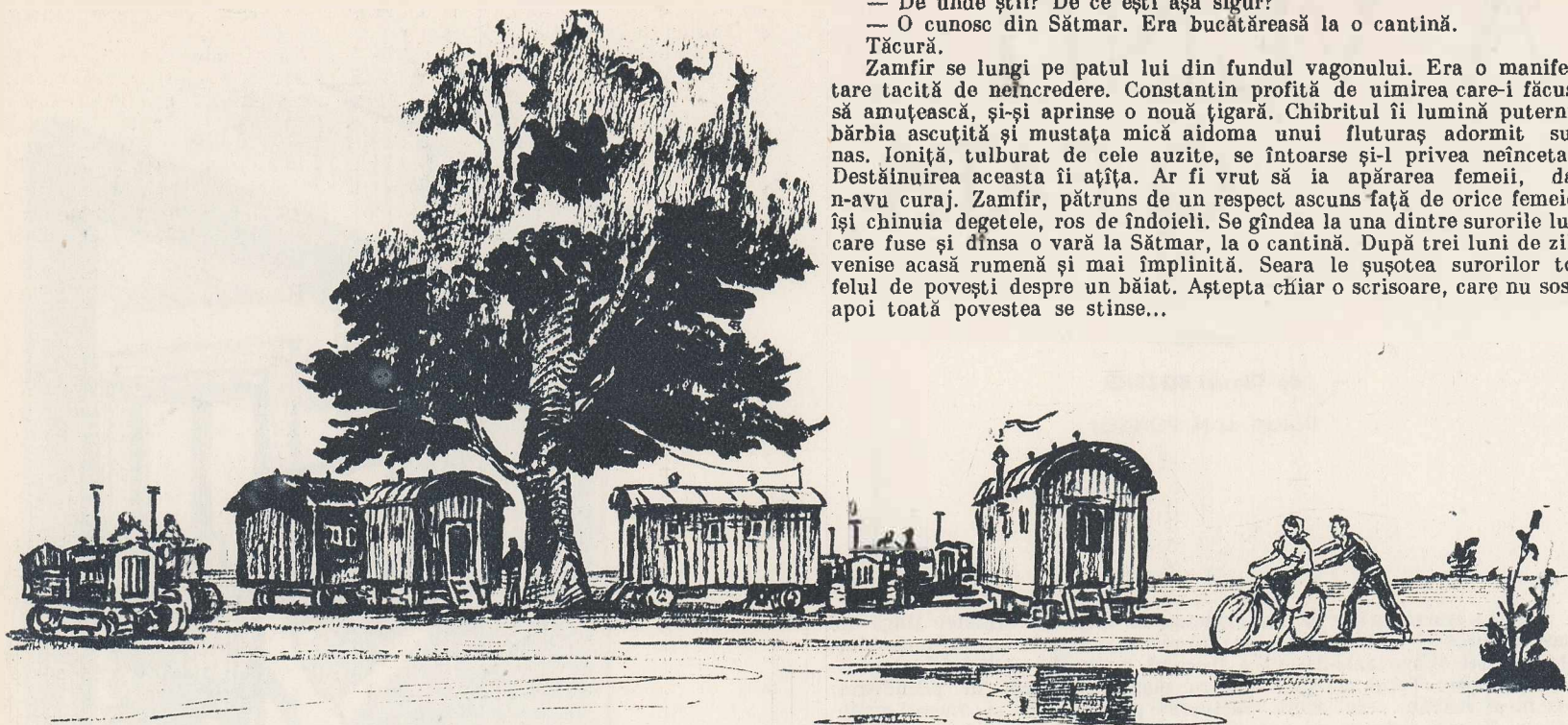
II

Vagonul doi fusese vopsit de curînd în albastru, deosebindu-se de celelalte prin luciul proaspăt al vopselei. Semăna cu căsuța unui fan-tezist care se hotărîse să ducă o existență campestră.

În dimineața aceea, cu fiecare ceas ce trecea, vagonul prindea viață. Întîi apărură în acoperiș un burlan nou și lung și peste puțin timp un firșor alburiu de fum dansa vesel, hîrjonindu-se cu picurii mici de ploaie. La ferestre femeia întinsese perdele colorate în albastru. Un miros plăcut de carne friptă învăluia tabăra către amiază, stîrnind tractoriștii din amorteală. Apoi se auziră clinchetele tacîmurilor și, în sfîrșit, un glas care striga din răspuțeri: „masaaa! masaaa!“

Ioniță, tolănit în pat, privea prin ușa vagonului, larg deschisă, la tot ce se petrecea în bucătărie. O văzu pe femeie cum se agită, cum mătură, aprinde focul și curăță legumele. Tot zorul acesta, rotocoalele de fum, mirosul îmbietor de mîncare ce răzbătea pînă la dînsul, îl făceau să se simtă ca acasă.

Maria, care pesemne isprăvise cu treburile gospodărești, ieșise în pragul vagonului și, rezemată de blana ușii, scruta câmpul frământat de ploaie. Profitând de răgaz, o măsură pe îndelete. Îi plăcu. Avea un trup împlinit, de femeie, solduri arcuite și picioarele lungi, puțin prea groase la glezne. Ochii lui Ioniță se opriră pentru o clipă pe sîinii plini, apoi la gîtul subțire împodobit cu un colan de mărgele mari, albe, dintr-acelea care se vînd la țîrguri cu douăzeci de lei.

Parcă simțind că cineva o privește stăruitor, Maria se întoarse cu spatele, ascunzîndu-și fața lunguiață și rumenă. Apoi intră în vagon.

— N-are gusturi rele ștabu! — aprecie dînsul și-i păru rău că n-o mai poate privi.

III

Ploua tot atît de monoton și de stăruitor ca și dimineața. Nu era rost de ieșit la arat. Tractoarele zăceau mohorite și reci. Pămîntul mustea, îngreunat de apă. Pajîstea plutea în oglinda nestatornică a bălților. Frunzele acățului se pleoștiseră și tremurau în bătaia ploii, iar acoperișurile vagoanelor răsunau plicticos de răpăiala milioanelor de picuri.

În vagonul trei fumul era atît de gros din pricina țigărilor aprinse, că fură nevoiți să lase ușa puțin deschisă. Fumul se prelinse ca un șarpe și întunericul îl înghiți mut.

Pe un pat, la lumina cam oarbă a lămpii, zarurile se rostogoleau crîncen, aruncate cu mișcări nervoase. Ioniță și Zamfir jucau table. Ceilalți locatari ai vagonului își omorau timpul în alte dormitoare.

Ușa scîrții ușor. Un tractorist deșirat pași înăuntru, scuturîndu-se ca un pisoi plouat, apoi se așeză pe patul alăturat fără să-i stingherească. Îl chema Constantin.

— Hai, joacă în locul meu, îl îmbie Zamfir plictisit, pe noul venit.

— Eh, n-am chef!

— Ne-a zăvorît în casă ploaia asta, afurisita, se văicări Zamfir. O să murim de urît! Și e frig! Brr!...

Se ridică amortit și trase ușa.

— Las-o așa, îi ceru Constantin.

— Înghet!

— Parcă ai fi un mîț! Mișcă-te, băiete, să-ți circule sîngele! Hai lasă ușa deschisă!...

— Dar de ce?

— Uite-așa! Am eu interes.

— Stai afară atunci! E mai plăcut să ai interes pe întuneric, îi răspunse batjocoritor.

— Nu fi prost! se răsti Constantin la băiat. Ușa rămase deschisă.

— Aștepti pe cineva? întrebă Ioniță.

— Poate...

— Pe cine?

— Ești curios?

— Te-am întrebat doar. N-am să te rog să-mi spui. Mi-e totuna.

Ioniță se întinse în pat, căscă, semn că l-a plictisit discuția, și se întoarse cu fața către perete, ignorîndu-și musafirul. Dar toată această indiferență era numai o mască. Îl mințise pe Constantin. Bănuia că el o așteaptă pe Maria și nu îndrăznea să i-o spună, temîndu-se în sinea sa ca acest lucru să nu se adevărească.

— Crezi că nu știu pe cine pîndești? — auzi glasul lui Zamfir... Pe Maria!

Secretul se destrămă dintr-o dată. Ioniță, nemișcat, aștepta răspunsul lui Constantin. Acesta își aprinse o țigară, zăbovînd dinadins cu răspunsul.

— Să nu scoateți o vorbă, începu să vorbească înviorat Constantin,

pășind de-a lungul micii încăperi. Brigadierul o să facă scandal de-o să aștepte. Mironosița asta la care voi priviți cu respect e o curvă!

— De unde știi? De ce ești așa sigur?

— O cunosc din Sătmar. Era bucătăreasă la o cantină.

Tăcură.

Zamfir se lungi pe patul lui din fundul vagonului. Era o manifestare tacită de neîncredere. Constantin profită de uimirea care-i făcuse să amuțească, și-și aprinse o nouă țigară. Chibritul îi lumină puternic bărbia ascuțită și mustața mică aidoma unui fluturaș adormit sub nas. Ioniță, tulburat de cele auzite, se întoarse și-l privea neîncetat. Destăinuirea aceasta îi ațîța. Ar fi vrut să ia apărarea femeii, dar n-avu curaj. Zamfir, pătruns de un respect ascuns față de orice femeie, își chinuia degetele, ros de indoieli. Se gîndea la una dintre surorile lui, care fuse și dînsa o vară la Sătmar, la o cantină. După trei luni de zile venise acasă rumenă și mai împlinită. Seara le șușotea surorilor tot felul de povești despre un băiat. Aștepta chiar o scrisoare, care nu sosi, apoi toată povestea se stinse...

— Poate ai dreptate, măi Costică, dar pînă nu dovedești, nu te cred, vorbi din colțul său Zamfir.

Constantin se opri în mijlocul vagonului, privindu-i cu îndrăzneală.

— O să vă convingeți chiar în seara asta.

Zamfir se ridică și privi pe ferăstruca mică. Din vagonul Mariei răzbătea în noapte o lumină palidă.

— E înăuntru...

Vorbele lui erau un îndemn răutăcios pentru Constantin, care sta proptit în mijlocul încăperii.

— Văd că nu prea crezi, îi spuse. Uite, la drept vorbind, toate acestea nu le pot înțelege decît oamenii mari. Tu poate nici nu știi ce-i dragostea.

— Prea le faci pe toate curve...

— Dacă sint... Își potrivea îndelung salopeta, gulerul cămășii și rînji: — Tare ne-ar fi fost urît fără păsărica asta... Le trimise o beza și ieși din vagon cu siguranța omului care pleacă într-un loc cunoscut. Și ei rămăseră stăpîniți de certitudinea că el va reuși, că are dreptate, că nu minte.

— Închideți ușa... mi-e frig, se tîngui Zamfir după ce Constantin ieși.

— Măi și ploaia asta... îngină Ioniță și cuvintele i se pierdură printre buze, fără ca cineva să le asculte. Erau ostacii unui singur gînd: ce face Maria? Și-l imaginău pe Constantin cum bate în ușă, cum intră în vagon... apoi...

Ioniță se săltă la ferăstrău.

— A stins lumina! anunță agitat.

„A avut dreptate”, se gîndi Zamfir. Se urni din pat și coborî scărița vagonului, clătîndu-se greoi. Fata aceasta îi aducea amin de sora lui, a cărei imagine îi revenea acum obsedant în minte. Îi auză parcă și șușotelile. „S-o fi tăvălit și aia tot așa? De ce dracu' nu se mărită?” Respiră cu putere aerul umed, încercînd o ușurare. Dar capul începu să-i vijîie și cu ochii minții văzu așa din senin pe sora lui cum rîde în hohote și se frămîntă bezmetică în așternut. Îl cuprinsă o cumplită rușine la gîndul că cineva într-o zi ar putea vorbi despre dînsa cum vorbise Constantin în seara aceasta despre Maria.

Ioniță se dezbracă. Îl auzi pe Zamfir cum intră în vagon, dar nu scoase nici un cuvînt. N-avea chef de vorbă și nici nu putea să doarmă. Se gîndea la Maria. Îi plăcuse fata din prima clipă, și-i părea rău că nu-i luase apărarea. Poate că tot ce s-a spus despre dînsa nu-i adevărat. Directorul nu primește pe oricine la S.M.T. Dar uite că a stins lumina.

Zamfir ieși din nou.

— Un'te duci?

— La ea!

Băiatul orbecăi pînă ajunsese la vagon. Urcă tiptil scările și își lipi tremurînd urechea de scîndura jilavă a ușii. Ascultă. Nu auzi nimic. Apăsă încetîșor clanța și crăpă ușa:

— Constantin... Constantin...

Glasul lui șoptit se pierdu prin unghere. Nu-i răspunse nimeni. Scăpără iute un chibrit și văzu că încăperea e goală.

Cînd intră în vagon, Ioniță îl privi înfrigurat. „I-ai văzut?” ar fi vrut să-l întrebe, dar se răzgîndi. Zamfir nu trebuia să-l știe interesat.

Zamfir se trînti îmbrăcat în pat și-și acoperi capul cu pătura. „Unde-o fi dus-o?” se întreba nedumerit.

Nu putea să doarmă. Deschise lacătul lăzii în care era radioul și-ncepu să învîrtească butoanele cu răbdare. O muzică sprintenă de dans, cu răbufniri ritmice la baterie, umplu vagonul. Zamfir îi potrivea intensitatea, apoi culese așternutul și-l aruncă pe un scaun lîngă ușă, pe care o deschise de astă dată larg, fără să se văicărească de frig.

Ioniță se dezbrăcase și moțăia sub pătura.

Fișa de lumină ce răzbătea din vagon în noapte era străpunsă necontenit de picurii ploii. În pata aceasta de lumină răsări deodată o năframă albastră, apoi o față de femeie: Maria. Dar numai o clipă. Zamfir tresări și, răzbit de curiozitate, își scoase capul pe ușă. O văzu cum urcă scările și se pierde în vagon. Peste puțin timp, cele două ferestre se luminau. În capul gol, Zamfir fugi prin ploaie până la vagonul alăturat. Bătu încet la ușă și vocea Mariei îl îndemna să intre. Abia când se află în fața ei văzu că n-are ce s-o întrebe. Stătea întepenit, uitându-se prosteste. Ea îl privea mirată, neînțelegându-l, iar când îi văzu fața împietrită i se făcu teamă.

— Te-am căutat acum un ceas, se răsti la dînsa. Unde-ai fost?

Auzindu-și glasul, care era mai mult un țipăt fără noimă, se înspăimîntă puțin. Oare avea dreptul s-o întrebe în acest fel? Serușină. obrazii i se înroșiră și, ca să iasă din încurcătură, minți, bîguind ca un copil:

— Voiam să-mi încălzești puțină apă...

— Dacă-mi spunei mai devreme... M-a chemat tovarășul Niculai să facem comanda la S. M. T. pentru alimente, se scuza cu naivitate. Uite, fac acum foc și în două clipite ai apă caldă!

— Las-o dracului de apă caldă! izbucni și fugi să-i spună vestea lui Ioniță. Dar băiatul dormea dus. „Numai de nu m-ar fi mințit!” își zise dînsul cu îndoială. Și gîndul acesta îl posomorî din nou.

V

Un vînt ușor, stîrnit de dimineață, prinse să colinde cîmpia, lupîndu-se cu picurii de apă. Brigadierul Niculai se sculă cînd abia se crăpa de ziuă. Cu pelerina pe el, numai în pijama, ieși afară și scrută cerul. Nu se vedea nici un semn de înseninare, doar vîntul îi mai dădea un pic de speranță c-o să alunge norii. Aerul rece îi încreți pielea. Se înfășură mai bine în pelerină și porni spre tractoare. Zăceau amorțite, îngrămădite sub cer, fără adăpost. „Trebuie să fac rost de o cine...” Se gîndea că noaptea, cînd toți dorm, s-ar putea furișa un hoț să fure vreo piesă.

Călcînd prin iarbă, în lumina puțină a dimineții, nimeri în băltoace și frigul îl cuprinse la picioare. Părăsi tractoarele și pășind cu băgare de seamă cu saboții care lipăiau și-i stropeau pijamaua de zefir, zări un om urcat pe scara vagonului-bucătărie. Omul, simțindu-l că se apropie, își întoarse fața. Îl recunoscu pe Constantin. Se vedea de departe că nu-i făcea plăcere această întîlnire. Avea o mutră acră.

— Li cer apă de băut și nu vrea să-mi deschidă, mormăi el. Cobori scările, dînd la iveală de sub mantaua cauciucată niște picioare slabe și păroase. Plecă, lăsîndu-l pe brigadier lîngă vagon.

— Ar fi bine să te astîmperi... strigă în urma lui brigadierul. „Dacă-l mai prind că-i dă țircoale, îl trimit la stațiune”, se hotărî supărat.

...La amiază ploaia încetă pe nesimțite. Printre norii joși își făcu loc o pată albastră de cer. Un soare plîpînd se ivi și prinse să zbicească ogoarele și drumurile de țară. Acățul își sălta vesel frunzele pleoștite și un prihor, zbenguindu-se printre ramuri, începu a cînta. După amiază tractoriștii își văzură de motoare: cărau benzină, puneau ulei, controlau bujiile. Spre seară norii se respirară, topindu-se la orizont, iar vremea se încălzi simțitor.

Ioniță își luă o pătură și se tolăni sub vagon, unde pajiștea era uscată. Culcat așa, zări picioarele desculte ale Mariei. Începu să încalce o bicicletă. O luase se vede pe cea a brigadierului Niculai, dar nu reușea să se suie, din pricina rochiei prea lungi și a neîndemînării. Aplecă bicicleta și-și petrecu piciorul stîng peste cadru, dezgolindu-l puțin, fără să vrea. Cineva îl strigă și ea scăpă bicicleta, iar rochia acoperi în aceeași clipă piciorul lung de-o albeață îmbietoare. Ioniță îl văzu pe Constantin că se apropie de dînsa. Era prea departe și nu deslușea ce vorbesc. Fata chicotea din cînd în cînd. Apoi îl luă pe Constantin de mîna și-l trase după dînsa. Băiatul o prinse de șold și o ridică în șa. Ea se lăsă moale, sprijinindu-se pe brațele lui puternice.

Bicicleta porni ușor și Constantin o însoți, alergînd alături. Maria țipa cînd în cînd ascuțit, mișcînd fără îndemînare ghidonul, apoi pedala

energic, și-și făcu vînt prin iarba mustind de apă. Ioniță îi urmări cum se pierd pe drumul noroios. O neînțeleasă durere îi strîngea inima, iar mințea îi era chinuită de imaginea fetei care se lăsase leneșă și înadins în brațele lui Constantin.

— Spurcăciunea! Ingină el scos din fire. Nu știa nici el bine care din doi l-a supărat mai mult. Se răsturnă pe spate, aprinse o țigară și încercă să uite. Fata asta, care venise pe neașteptate, îi pricinuia numai necazuri. Ce-i păsa lui dacă dînsa e așa cum zice Constantin, ori nu? Nimeni nu l-a chemat să-i apere cîntea. Toată tabăra șușotește numai despre dînsa și el, ca un prost, o pîndește toată ziua. Asta pentru că-i place... Totuși, care e adevărul? Constantin a ațîțat focul, și focul i-a încins pe toți. Să-i ia dracu, cine vrea să se culce cu dînsa, să îndrăznească! Asta-i toată povestea, asta vor de la dînsa... Ieși de sub vagon și plecă pe cîmp. Nu mai avea astîmpăr.

VI

Maria curăța o grămăjoară de cartofi mărunței. Trecuse de miezul nopții. Îi era cald și își desfăcuse bluza la piept, să se mai răcorească.

Intr-un vagon, un tractorist cînta din chitară. Maria era atît de toropită, încît i se păru că acordurile vin din adîncuri. Chitaristul amuți și tabăra se cufundă într-un somn greu.

După ce puse cartofii la fiert, Maria ieși la răcoare. Se așeză pe trepte și ascultă țîrîitul greierilor, care se auzea de pretutindeni. Un vînt de noapte, abia simțit, susura în frunzele acățului. Năframa i se păru grea și o desfăcu, eliberînd părul din strînsura agrafelor. Acum îi era răcoare. Lăsă ușurel capul pe genunchi și fără să vrea adormi.

Visă că cineva o cuprinde de gît. Se trezi înfiorată și simți o mîna fierbinte cum o apasă ușor pe umăr. Ingenunchiat pe pajiște, sta Constantin.

— Ți-am adus o pisică...

Distinse în întuneric, în brațele lui, pisica, un ghemotoc cu ochi sticloși. Își acoperi iute pieptul dezgolit și-l întrebă cu teamă:

— Dumneata nu dormi? Cît e ceasul?

— Două...

— Ooo!

Sări buimăcită și intră în vagon. Focul se stinsese de mult, dar mîncarea era fiartă. Cînd își întoarse privirile, îl văzu pe Constantin la masă.

— Unde-ai găsit pisica?

— Am furat-o din sat. Ți-am adus-o să nu-ți fie urît...

O slobozi și pisica se ascunde fricoasă sub pat.

Maria căscă, făcîndu-l să înțeleagă că vrea să se culce.

— Ți-e somn?

— Ihi...

— Atunci să sting lampa! Constantin se întinse peste masă și suflă flacăra plîpîndă. Maria se repezi la ușă.

— Pleacă acum!... Hai!...

În beznă îl simți cum se apropie și cum o cuprinde în brațe.

— Pleacă!

Țîpătul răscoli tabăra.

— Taci! șopti Constantin. Te faci de rîs dacă trezești băieții. O săltă în brațe. Ea începu să se zbată și să țipe deznădăjduită. Ușa unui vagon scîrțîi.

— Pleacă! Pleacă!

Lumina puternică a unei lanterne țîșni de afară. Ghemuită în pat, cu bluza sfîșiată, Maria își acoperi goliciunea pieptului cu brațele.

Cel care avea lanterna urcă scările, scăpără un chibrit și aprinse lampa. Constantin se uită holbat la Ioniță, apoi zîmbi și rosti încet:

— N-a vrut...

— Ieși afară! îi strigă Ioniță.

Ochii lui priveau arzători femeia trîntită în pat. Constantin, uimit de îndrăzneala cu care îi vorbise, se apropie de dînsul amenințător:

— Gura!

Suflă în lampă și coborî scările în goană, lăsîndu-l mut în fața femeii

BÁRDOS B. Arthur
poet maghiar din R.P.R.

MUSTRARE PENTRU CEI CĂSĂTORIȚI

Merg prin parcul vechi spre casă.

Printre ramuri grele,
s-a aprins vrăjita plasă
de azur și stele.

Peste-ndrăgostiți pornește
frunza să se cearnă...

Toamna galbenă-și gătește
patul pentru iarnă.

Unde lacu-n vară fuse —
nu-l decît o tină;

lebedele au fost duse,
vîntu-n crengi suspină.

Printre-ndrăgostiți, așale,
singur trec spre casă...

Frunza galbenă în cale
tristă mi se lasă.

Mi-amintesc de-a fir-a-părul:
cîndva-n parc, sub stele,
și eu mîngîiat-am părul
negru-al dragel mele,
și pluteam — plecîndu-mi fruntea
— fragedel perechi!

peste vis și noapte-n luntrea
băncilor străvechi.

Îl spuneam cu voce-adîncă,
grav, vreo poezie. —

Nu eram pe-atuncea încă
soț. Nici ea soție!

Ne părea că bucură-l
toată larga fire...

Către apa căsniciei
ne-al purtat, lubre!

Azi sînt soț. Decl: „om de casă”,
„așezat”, „cuminte”;

Nu mai stăm pe banca roasă
cum ședeam-nainte.

Vorba-l scurtă, scurt sărutul
cînd ajung acasă.

Stînsă-i azi, cu-ntrég trecutul,
steaua somnoroasă.

Deci torentul viu de munte
mlaștina-l înghite

între maiurile scunde-a
patimii-mblînzite?

Despărțiți, deși-mpreună,
tristu-l tralu-așa!

Vino, dragoste, și-mi sună
iar din goarna ta!

Parcă-aud prin vînt o șoaptă
răzbătînd din larguri:

„Legitimule! te-așteaptă
băncile prin parcuri!

Ca atunci, în prima toamnă,
să-ți sărui nevasta,

și așa cum te îndeamnă
poezia asta!”

Toamna rece-mi suflă-n pleo
galbena-l mîhnire; —

însă buzelor li-l sete
larăși de lubre.

Tînăr soț! Și tu, soție!
ascultați la mine:

Faceți băncile să fie-n
parcuri, veșnic pline!

În romînește de H. GRĂNESCU

care icnea încet, deznădăjduită. Ioniță aprinse lanterna și-i lumină o clipă fața speriată. Apoi plecă mohorât.

... În zori, tractoriștii se răsfindă pe cîmpie.

VII

Era un drum de țară neted și prăfos. Urma ascultător cursul Someșului, cu malurile lui lutoase și înalte, în care sălciile pitice de apă își infipseaseră puternic rădăcinile. Nu mai plouase de vreo două săptămîni și șenilele celor două tractoare care veneau de la Borceni înnoțau cu încăpăținare în colb, stîrnindu-l cu furie. Motoarele, de-atîta drum prin șleaul acesta, răgușiseră și mormăiau supărate. Cei doi tractoriști păstrau o oarecare distanță, altfel cel care venea în urmă s-ar fi înăbușit în praf.

Omul de pe primul tractor — Zamfir — aprinse farurile și lumina izbucni veselă în amurg, tremurînd la fiecare icnătură a motorului. Scoase o batistă care păstra urmele degetelor mînjite de ulei și își șterse fața de la frunte spre bărbie, apoi nasul și ochii, în sfîrșit buzele uscate de praf, de căldură și de sete. Așa se simți parcă mai ușurat.

La orizont ieși înainte fața lunii, rotundă, nemaipomenit de

uriașă și roșie ca lovită de gotcă! În întunericul care se lăsa tot mai stăruitor, luna adusesse cu dînsa o lumină palidă dar folositoare, făcîndu-i să întrezărească pînă departe firul drumului.

Cîmpul arat de curînd se întindea sur și leneș, germinînd cu evlavie miliardele de boabe mici. Noaptea îmbrățișa tăcută pămîntul, drumul, sălciile și pe cei doi oameni care se lăsau în brațele ei, oboșiți. Ioniță întinse picioarele, închise puțin ochii; se legăna fără vlagă la fiecare tangaj. Undeva, departe sub cerul fără stele, ardea un foc. Îl zărea printre gene tot mai aproape și pălălăile lui îl ademneau cu chemările ei scinteietoare. Acolo era tabăra, odihna... Campania se terminase. Poaze în zori vor pleca spre oraș.

Îl trezi din somnolență un glas. Era nedeslușit, cu toate că venea de aproape. Cineva îl striga și el își întoarse privirile spre riul adormit, spre sălcii și văzu în lumina lunii o femeie în rochie albă, alergînd și făcîndu-i semn. Opri tractorul și sări cufundîndu-se în albia de praf.

— Tu?...

Era mirat de această întîlnire neașteptată. În fața lui, răsufînd iute, sta Maria.

Zamfir se uită în urmă și-i văzu la marginea drumului, față în față. Își aprinse o țigară și se depărtă, lăsîndu-i singuri în mijlocul cîmpiei, să-i ocrotească noaptea.

Vorbeste iarna '56-'57

de N. TOPOR

de la Institutul Meteorologic Central

Ilustrații de N. POPESCU

-- Ascultă, Zefirus¹⁾, de luni de zile căldura ta nesuferită mă ține într-o amorțea plictisitoare; de luni de zile, protejat de frumoasa ta toamnă, ți-ai făcut mendrele prin ținuturile mele. Prieten al fluturilor și al florilor, mi-ai împetriștat împărăția în toate culorile curcubeului. Ai răspîndit peste tot numai fericire și nepăsare. Piei din fața mea, copil răsfașat și obraznic al bunului Astreus!

Așa răcni crudul și năvalnicul Boreas²⁾ în ziua de 9 a lui octombrie 1956 și se repezi cu toată violența asupra delicatului Zefirus, care, ferindu-se din calea lui, ti răspunse:

— O, tu, bărbos, nebun, progeneritură a nopții și a răului, dușman al vieții, potolește-ți furia năprasnică! Oprește sămînța gerurilor! Nu zdrobi-n picioarele-ți nemiloase, gingașele fîițe ce nu pot pleca cu mine, legate fiind de pămîntul lor drag! Fie-ți milă, crudule, de aceste viețuitoare, în care semeni jale și tristețe. Retrage-te, mai bine, în birlogul tău de gheață, sub mantia sclipitoare a prea frumoasei zeițe a zăpezii!

— Vă certați în zadar, copiii mei, interveni bătrînul și șiretul Chronos³⁾. Căci eu, Chronos, hotărîsc lunile și, cum ele mi se supun, trebuie să mă ascultați și voi; și tu, tinere Zefirus, vînt dătător de viață, și tu, încercate Boreas, vînt aducător de moarte. Cum an de an vă sfîdiți aici, în Carpați, unde vi se pare că moșiile voastre se învecinează, și nu vă înțelegeți cînd să stăpînească unul și cînd celălalt, pricinuind oamenilor din aceste locuri, după bucurii, necazuri — și după necazuri, bucurii, încît nici ei nu știu ce să mai înțeleagă, e bine să ascultați hotărîrea mea:

— Ca să nu fie vreo neînțelegere, crugul vremii trebuie însemnat; deci, ia scrie, tu Zefirus!

¹⁾ Nume provenit de la „Zephyros”, personificarea vîntului cad la grecii antici.

²⁾ Nume provenit de la „Boreios”, personificarea vîntului rece la grecii antici. La noi ar corespunde vîntului de nord și nord-est, crivățul.

³⁾ Personaj din mitologia greacă, întrucîmpînd timpul.

— Iubite Chronos, știința mea de carte e numai începutul vieții.

— Iar a mea, de așemini, e sfîrșitul ei, glăsui Boreas.

— Carevasăzică, nu-i orînduire în hotarul vostru și din răutate vă certați mereu, neștiind nici unul cînd e timpul său. Păi, să chem un oraci cu carte, care să noteze vremea pentru mai departe.

★

În camera micuță, ticsită de hri-soave, cu linii și echere, cu date și formule, cu hărți și fișiere, cărturarul gîrbov, cu plete albite, descifrează, parcă, în tăcerea nopții, formule ce vibrează surd, departe ca și glasul lui Chronos. Cu litere micuțe, bătrînul cărturar notează: *Vorbeste iarna '56-'57. .... În luna lui decembrie, la început de iarnă, prin aceste locuri nu vei cutreiera nici tu, Zefirus, cu zilele tale calde și insorite, și nici tu, Boreas, cu viscole și geruri aspre, ci va fi liniște, cu cer înnoțat, cu ceață multă și cu ploi; ninsoarea va fi rară, apele nu vor prinde sloi — începu să dicteze Chronos.*

Frigul, adus de Gerilă, la sfîrșitul lui octombrie, va dăinui și în luna lui decembrie, în primele cinci zile, apoi el se va retrage spre miazănoapte și, după două zile de ploaie și lapoviță, vor urma, pe-a vremii uliță, două săptămîni de moină cu ceață multă, iar din cînd în cînd va și ploua și uneori va burnița.

— Dar... noi ce facem? interveniră cele două vînturi pe care perspectiva unei hotărîri a lui Chronos le neliniștise peste măsură.

— Voi? le răspunse acesta, iată ce veți face: Zefirus va trimite niște ploi amestecate cu zăpadă pe la 22-23 și 26-27 ale lunii, iar tu, Boreas, te vei război puțin cu Zefirus în ultimele ei zile, cum și în primele șase din luna lui ianuar, lăsînd destulă ploaie și zăpadă peste aceste locuri.

— Da, dar ianuar a fost din totdeauna luna mea, protestă vîntul de Nord.

— E adevărat, năvalnice vînt, îi răspunse Chronos, dar anul acesta o veți împărți frățeste; în prima jumătate va domni Zefirus, cu o vreme mai caldă și mai liniștită, iar în a doua, tu, cu îngheț mai tare, cu vînturi nepotolite, în multe zile cu ninsori mari și mult viscolite. Vei spulbera zăpada, punînd-o-n adăposturi, în loc s-o lași pe cîmp. Acum, iubite fiu, cred că ești mulțumit de timpul ce ți l-am sorocit?

— O, tu, puternice Chronos, părinte al dreptății, ce ai născut pămîntul și-ai dat impulsul vieții, de ce acuma oare calci o lege ce de la tine a pornit, și cauți să-mi răpești din ce mi se cuvine? Trei luni pe an am și eu dreptul să trăiesc în aceste locuri și să fac aici tot ce poftesc. Găsești că e prilejul cadin cele nouăzeci de zile pe care mi le-ai hărăzit cu mii și mii de ani în urmă, să rămînă doar zece... Dar dreptatea e totdeauna în viitor și dacă tu, bătrîne timp, nu o respecti acum, voi fi răzbunător în primăvară sau în toamnă. Jamenii ce-i protejezi, vor suferi atunci mai rău decît acuma, cînd este timpul meu.

Îngîndurat sta Chronos și asculta atent pe fiul său ce nu admite compromis acolo unde-i lege.

— Știu, dragă Boreas, că timpul tău e scurt, dar, violent și aspru, nu poți trăi prea mult. Te repezi cu furie și strici în cale totul, crezînd că ruina sau dezastrul sînt opere utile în circuitul vremii; nu ții seama că în echilibru-s toate în natură și nu în rea tocmeală, cum vrei să faci tu, fiule. De aceea nici din februar nu-ți las întreaga lună, ci numai jumătate. Vei face geruri mari chiar de la început, dar nu vei slobozi frigul atît încît mercurul să se coboare mai mult de 28 de grade sub punctul de îngheț. Și

asta numai noaptea, căci ziua, la amiază, soarele cel palid ți va muia țaria.

De prin mările polare, vei căra pe marea ta spinare lungi volbure de ninsoare, iar aici în Carpați, vei cerne fulgi vînturați de vînt. Și, ia aminte, ți hărăzesc acum în dar zilele de 2,5,6,10, 13,14 și 18 de februar. Ca totdeauna, fiu neascultător, vei vifori, lăsînd pămîntul gol în multe părți, iar pe la adăpost vei aduna zăpada fără nici un rost.

— Dar eu, Zefirus, iubit de viață și de om, eu ce-aduc căldură și lumină, zîmbet și voie bună, nu am drept la nici o zi din această tristă lună? Dacă tu, stăpîne Chronos, ai să fii prea milos cu acest bărbos care aduce numai geruri și viscole, semînînd pe unde calcă numai jale, oamenii te vor urî. Prin idei meșteșugite, prin răbdare și geniu, ei își vor face singuri dreptate, stăvilind pe acest Boreas și pe toți din neamul lui, fără a mai ține seama de puterea ta. De aceea, zic, bătrîne, lasă loc și pentru mine în această lună grea.

— Nu te văicări, Zefirus—ti răspunse rar bătrînul, — tu vei stăpîni tot sfîrșitul acestei luni. Chiar în a nouăsprezecea zi vei aduce bucuria și căldura, pe care cei înfrigurați o vor privi cu mirare chiar și neîncredere. Spre sfîrșit de februar, zăpada se va topi toată, lăsînd pămîntul gol, iar ploile ce vor cădea la 25 și 26 ale acestei luni de iarnă vor fi, pe ici pe colea, însoțite și de tunete, ca vara, anunțînd începutul primăverii.

În miezul de noapte rece și-n liniștea profundă, sihastrul cărturar își pleacă fruntea-naltă pe teancul de hri-soave. Recitînd cifrele mici și buchii le mult încalcite gîndește:

„Scris-am eu aidoma vorbele lui Chronos sau urechea mi-a slăbit? Eternul Chronos nu greșește, ci numai noi nu-i înțelegem bine glasul. Și cînd pocim voința-i, ne mulțumim să spunem lumii că: „Vremea nu ne prea ascultă“...

Prin IUGO- SLAVIA pitorească

Parcurgînd Iugoslavia nu poți să nu fii surprins de diversitatea care te întâmpină la tot pasul. Străzile principale ale Belgradului — artere străjuite de blocuri — duc în prelungire spre vechea cetate a Kalemegdanului. În Orașul Alb circulă autobuse cu etaj, strălucesc oțelul și sticla noilor construcții.

La Mostar sub cupola unei vechi moschei, oamenii au aprins becuri

fluorescente — vânzătoare zîmbitoare îți oferă mărfuri elegante...

Pretutindeni oamenii au făcut să pătrundă viața nouă între zidurile vechi, au adăugat vechii istorii o istorie nouă, vie și pasionantă. Cătreierînd vechiul bazar din Sarajevo — în care totul pare decor pentru o mie și una de nopți, suind scara unui bătrîn carvansarai, te întâlnești în plină evocare a trecutului nu

numai cu prezentul, ci și cu viitorul: în camerele în care altădată poposeau negustori levantini, tineri ingineri lucrează absorbiți la planșetele de desen. Aici s-a instalat un birou care proiectează construcții: uzine luminoase și case de locuit confortabile, edificii impunătoare și hoteluri luxoase...

Aici îți poți îmbogăți cunoștințele despre Sarajevo, care este nu

Zagreb. Aceste 8 noi blocuri de locuințe cuprind 900 de apartamente.

numai orașul în care Gavriilo Prințip, tînărul patriot înflăcărat, l-a ucis pe arhiducele Franz Ferdinand, ci și orașul fabricilor de motoare și biciclete, al atelierelor de covoare și de tutun renumite departe, peste graniță. Numai în ultimii zece ani, la

Minunata panoramă a Splitului — una dintre perlele Adriatice.

„TEŠKOTA” — dans popular macedonean.

Saraievo s-au construit peste patruzeci de întreprinderi industriale; populația care înainte nu depășea 60.000 locuitori este astăzi de aproape 140.000 de oameni. Ce vorbește mai mult despre dezvoltarea unui oraș decât sporirea numărului celor care-l locuiesc, care-i umplu fabricile și străzile, bibliotecile și cinematografele?

La Split, pe coasta Adriaticei, marea ajungea pe vremuri pînă la picioarele vechiului palat al lui Dioclețian. Dar o dată cu trecerea vremii, prefăcîndu-se dintr-un pumn de curteni într-o colectivitate cu aspirații mai largi, oamenii au spart zidurile vechiului palat a căror întunecime nu putea înlocui peisajul de vis al mării, în care făcerea sfinxului adus din Egipt nu putea înlocui zgomotul valurilor care se sparg cu putere de fărmi...

Și azi încă — dată fiind criza de locuințe — mai locuiesc încă în interiorul fostei curți a lui Dioclețian 5000 de oameni. Dar dincolo de porțile cu numele poetice — „de aur”, „de argint”, „de bronz”, „de fier” — se întinde noul Split, unul dintre cele mai mari porturi ale Iugoslaviei, cu viața sa fremătătoare, neastîmpărată ca însăși marea, cu șantierul său naval care produce vase cu o deplasare de 10.000 de tone și se pregătește să producă altele de cîte 15.000.

Conducîndu-te prin Split, arătîndu-ți cum se întrefes urmele vechiului palat în zidurile noilor clădiri, evocîndu-ți în fața peristilului, și a templului lui Jupiter trecutul de

mult apus, ghidul te va conduce numai peste cîteva clipe în port. Iată strălucind în lumina soarelui unul din cele mai noi vase de pasageri — „Iugoslavia”. Oare măturile despre luxul cu care Dioclețian își înconjura augusta sa persoană nu sînt umbrite de luxul pus la dispoziția celor 1.200 de călători, pe care-i poate cuprinde vasul? În port îți umplu nările miresmele mării și mirosul vinului pe care Splitul îl trimite încă de mult iubitorilor de licori dumnezeiești de peste mări și țări...

Peisajul e încîntător — palmierii își desfășoară voluptos ramurile verzi pe malul mării albastre. Acum e liniște în Split și vasele pot pleca și sosi nestingherite, îndrăgostiții pot zăbovi să vadă cum apune soarele, cum răsare luna din tărîmul vrăjît al valurilor... Dar nu sînt decît 12-13 ani de cînd printre palmieri șuterau gloanțe, de cînd tinerii erau plecați la partizani, de cînd, alături de întreaga Iugoslavia, Splitul lupta pentru libertate. La intrarea șantierului naval nu poți să nu te oprești o clipă — pe un monument sînt înscrise sumedente de nume: fiii ai Splitului au știut să-și dea viața pentru țara lor, pentru ca aici și pe întreg tărîmul Iugoslav al Adriaticei sunetul prelung al sirenelor de pe vapoare să stîrnească în sufletele tuturor același ecou al muncii pașnice, aceeași dulce nostalgie a călătoriei nestingherite, pe drumul pe apă, dintr-un golf în altul, dintr-un port în altul, ca acest vapor care pregătește să coboare spre Split spre Dubrovnik...

ORAȘUL ALB — Belgradul — domină aci apele molcome ale Savei.

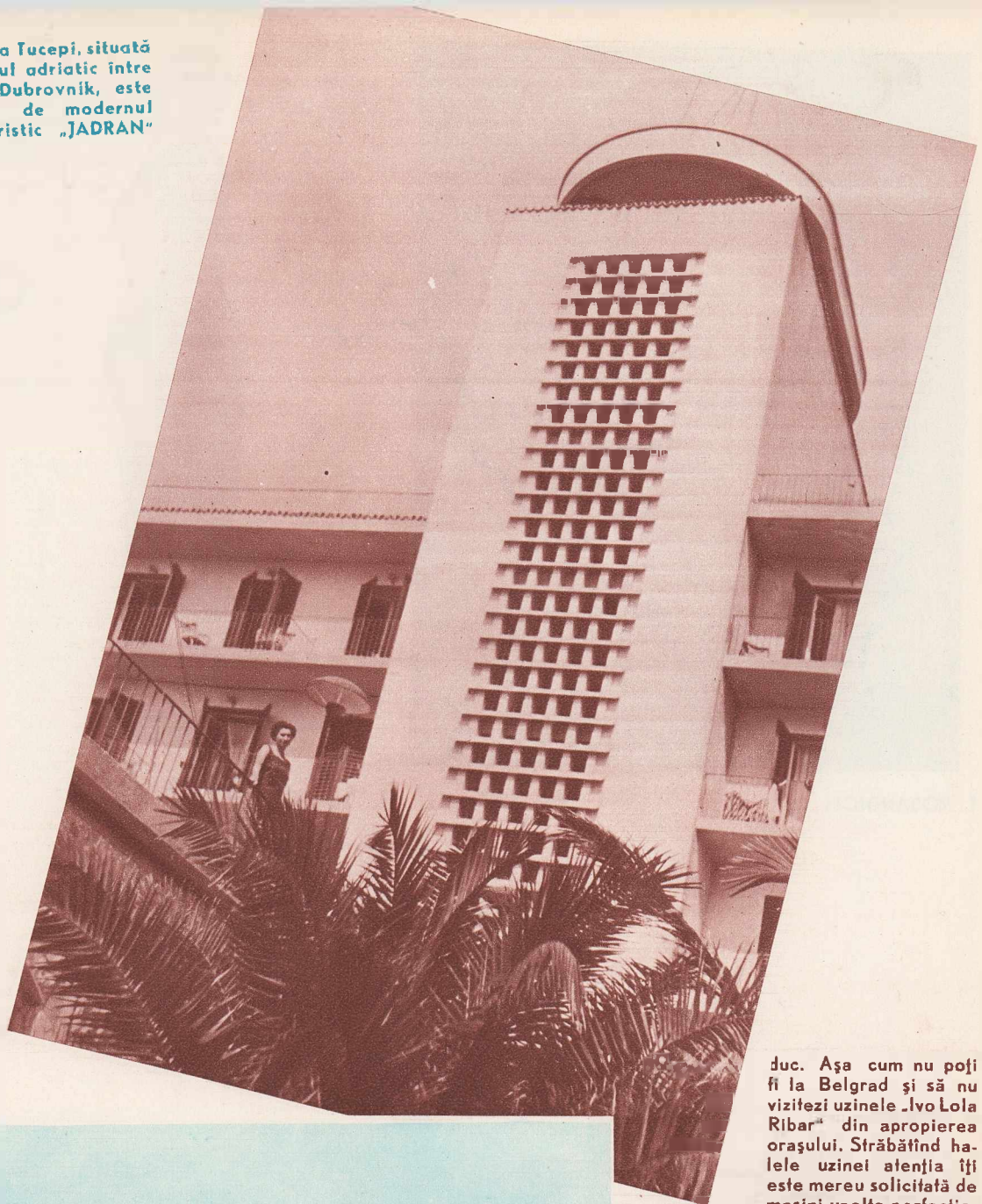

Oamenii numesc Dubrovnikul „perla Adriaticei”. Aici, în această localitate în care temperatura medie a lunii decembrie nu scade niciodată sub 10 grade, poți întâlni turiști din toate țările lumii: cehi care au adus cu ei bărci pneumatice și care nu se mai îndură să iasă din mare, americani snobi care copleșiți de arhitectura și atmosfera de autentică Renaștere din vechea cetate a orașului uită să și mai aprindă trabucul, francezi care încearcă să prindă totul pe pelicula fotografică, italieni care sînt ulmiți să regăsească, aici, străduțele înguste legate între ele cu scări, de-a latul cărora atîrnă rufe puse la uscat...

Pitorescul Dubrovnikului este în ultimul timp extrem de bine folosit. În fiecare an, între 1 iulie și 31 august, plețele vechiului oraș devin scene în aer liber, vechile portaluri și balcoane devin decoruri pe care le-ar invidia orice regizor din lume — aici se desfășoară Festivalul de vară, se joacă piesele lui Shakespeare sau Molière, se cîntă operele lui Mozart sau Verdi, cărora Dubrovnikul cu patina zidurilor sale, cu nopțile sale înstelate le adaugă un farmec nou, deosebit...

Pitorescul Iugoslaviei, vestigiile trecutului și frumusețile naturii sînt întregite de freamătul marilor orașe, de eleganța Liublianei, a Zagrebului sau a Belgradului care te înfîmpină prietenește, cu străzile pline de lume, cu strălucirea magazinelor, cu muzeele și teatrele lor, cu uzinele și fabricile clocotind de muncă. Nu poți fi la Zagreb și să nu vizitezi uzinele „Rade Končar”, devenite cunoscute prin calitatea și cantitatea utilitatii electrotehnic pe care-l pro-

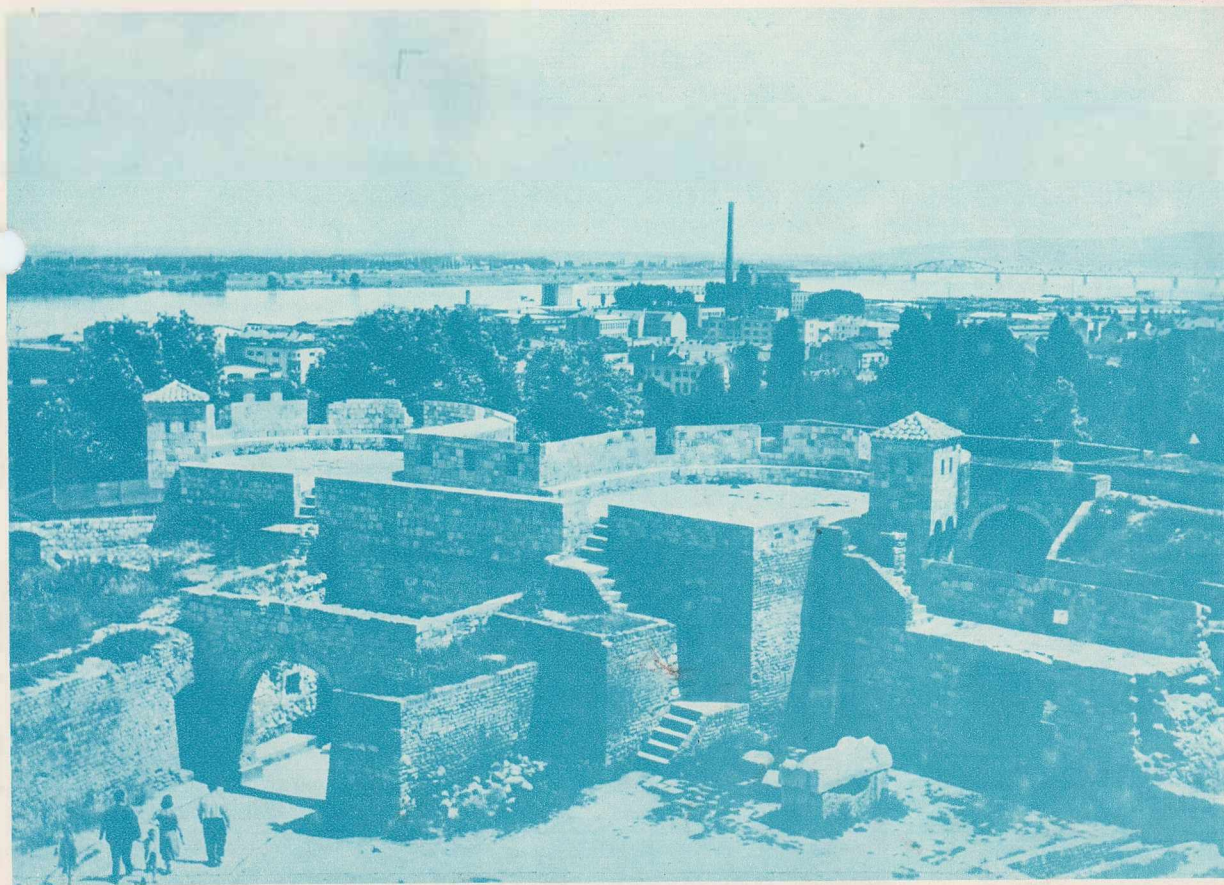
Plaja de la Tucepi, situată pe litoralul adriatic între Split și Dubrovnik, este deservită de modernul hotel turistic „JADRAN”

duc. Așa cum nu poți fi la Belgrad și să nu vizitezi uzinele „Ivo Lola Ribar” din apropierea orașului. Străbătînd halele uzinei atenția îți este mereu solicitată de mașini-unelte perfecțio-

nate produse chiar în această uzină. Acum mașinile produc la rîndu-le alte mașini care vor îmbogăți înzestrarea tehnică a Iugoslaviei, potențialul ei industrial. În uzină e o curățenie exemplară, hale luminoase, spațioase, în care totul tînde să facă munca cît mai plăcută. Mi se povestește despre locuințele care au fost clădite în ultimii ani, despre creșe, despre restaurante... Ne îndreptăm spre ieșire. La poartă, o placă de marmură pe care e o inscripție. Cineva traduce. E sintetizată aici în puține cuvinte istoria nașterii acestei uzine care va împlini anul viitor 10 ani: la chemarea comuniștilor și a președintelui Tito, 16.000 de tineri iugoslavi au construit pe un loc viran o fabrică modernă. Unde sînt acum cei 16.000 de tineri? Unii lucrează aici, la aceste strunguri sau raboteze moderne, alții lucrează în alte fabrici, iar alții înalță poate chiar acum alte uzine în cine știe care colț al țării. Căci construcția Iugoslaviei a început acum 10-12 ani și continuă într-un ritm susținut.

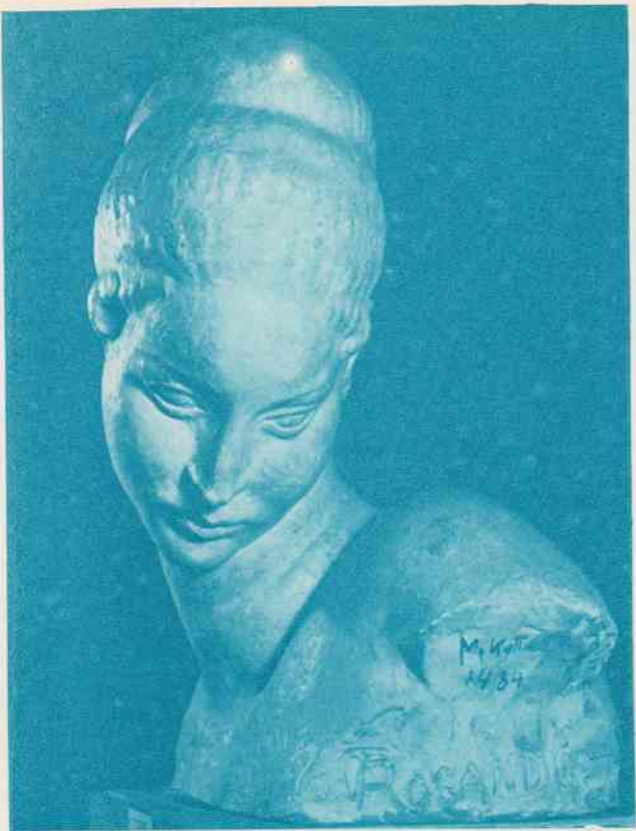
Străbătînd țara îți dai seama: orașele ei pot fi diverse ca înfățișare — pretutindeni schelele le dau însă acel aer comun după care recunoști, în ciuda diversității, avîntul nestăvilit spre viitor!

Bătrîna cetate a Kalemegdanului este locul pe care țin să-l vadă neapărat cei mai mulți dintre vizitatorii străini ai Iugoslaviei.

Radu ȚULESCU

T. ROSANDICI:

Cap de femeie

R. STIJOVICI: Nud.

DIN SCULPTURA
IUGOSLAVĂ
CONTEMPORANĂ

T. ROSANDICI:

Cap de bărbat

T. ROSANDICI:

Jocul cu calul.

R. STIJOVICI: Leu. Proiect de figură decorativă pentru podul de peste Sa

O aventură pasionantă

— Interviu cu regizorul francez Marc MAURETTE —

de Eugen B. MARIAN

Pe Marc Maurette l-am găsit prima dată în sala de la parterul Palatului Telefoanelor. Da, chiar în banala sală prin care treci și d-ta, ca să-ți plătești abonamentul lunar.

Se afla însă acolo nu pentru treabă asemănătoare cu a d-tale, ci pentru una mai neobișnuită; trebuia să regleze luminile și mișcarea figurației, pentru o scenă din filmul pe care îl turnează în țara noastră după piesa lui Horia Lovinescu, „Citadela sfărmată“. Dar în afară de prezența reflectoarelor și a aparatului, creînd o vagă neliniște printre funcționare, n-aș putea spune că m-a izbit acel „specific“ teribil, care face ca mase de cinefili pasionați să aștepte ca pe o deosebită răsplată șansa de a fi martorii țării ai unor asemenea momente.

Atmosfera era totuși plină de o anumită încordare, trebuie s-o recunoșc; am simțit atunci că un interviu ar fi semănat cu un interogatoriu și ar fi devenit mai mult futilul unui butoi cu pulbere...

De aceea, în intervalul unui „armistițiu“ mi-am fixat o întilnire pe care Maurette a hotărât-o peste două ceasuri, la hotelul „Athenée Palace“, devenit de câteva luni căminul său de adopțiune.

Și aci este momentul să precizăm că trecerea de la scenă la ecran a piesei scriitorului și coscenaristului Horia Lovinescu, înseamnă pentru Maurette, într-un fel, o aventură pasionantă. Într-adevăr, crearea unui film într-o țară străină, într-o limbă și cu artiști necunoscuți, ca și lucrul cu actori în bună parte aflați la primul film — iată suficiente elemente pentru a constitui o adevărată aventură personală pentru creator. Cum se va sfârși aventura? Plutește, neliniștitoare, întrebarea.

Vom face ca alte câteva sute de mii de spectatori — printre care și destui care nu cunosc limba noastră — să se simtă apropiați de frământările Irinei și ale lui Petre, să descopere cu silă vidul interior al lui Matei sau nu?

Neliniște contagioasă, care m-a făcut să strecor fără nici o „prefață“ prima întrebare (rămîne acum să verific dacă am coincis întru curiozitate cu majoritatea cititorilor):

— Cred că cea mai arzătoare chestiune ar fi să aflăm dacă necesitățile unei adaptări cinematografice v-au impus introducerea unor personaje noi în desfășurarea acțiunii, sau schimbarea proporțiilor între personajele existente în piesă? Desigur, nu mă refer la acele inevitabile intervenții ce se produc pentru a folosi resursele cinematografiei, urmărind acțiunea pe mai multe planuri.

Răspunsul nu se lasă de loc așteptat:

— Nu, nu am resimțit această necesitate. Scheletul dramatic era solid și prea fin echilibrat, pentru

a suporta o încărcătură cit de mică. Așa că, dimpotrivă, ca să nu riscăm a fi aserviți dialogului în anumite pasaje, am rețezat copacul prea stufoș al textului, adică i-am lăsat liniile esențiale, robuste, și ne-am concentrat efortul în vederea traducerii într-un limbaj cinematografic cit mai plastic și cursiv a notațiilor psihologice și a materialului faptic indispensabil. Afară de prezentarea mai devreme a Caterinei și de o reducere a aparițiilor bunicăii, care nu intervine prea direct și deci poate trece pe un plan mai secundar fără ca transpunerea să sufere cu ceva — am respectat textul dramei, poate chiar mai mult decît dacă aș fi fost eu însumi autorul ei...

Mi-am permis însă să-l inițiez puțin pe spectator, de la primele imagini, evocînd plecarea Irinei din casă.

— Pînă aici, după cîte văd, imbinarea între „tradiția“ piesei, care are în urma ei o carieră de doi ani plină de succes, și „inovațiile“ eventuale ale unui film ce abia se naște, v-au fost destul de ușoare. Dar cum ați procedat pentru a rezolva problema unei distribuiri juste a rolurilor?

— În sfîrșit, istoria — unui film, cel puțin — nu se poate scrie fără unele injustiții — zîmbește, puțin preocupat, Maurette. Despre culori... și actori este foarte greu de discutat. Criteriul care m-a ghidat a fost acela de a obține un organism omogen, un grup de interpreți care să poată rezista mai bine „șocului“ cu aparatul de filmat. În sensul de a avea un joc mai acoperit, cum spuneți dv., și, în același timp, să fie cit mai apropiați psihic și chiar ca înfățișare fizică de personajul realizat de dramaturg. Pentru că altminteri, compunîndu-și foarte laborios personajul — ceea ce în teatru a putut duce la reușite foarte lăudabile — ar risca să miroasă a artificiu și măiestria să devină lucru făcut. Mai trebuia, de asemenea, să găsesc interpreți cu o mare mobilitate de expresie, capabili să redea evoluția eroilor, pe care scenariul o prezintă sub ochii noștri fără nici o pauză de timp. În general, fără ca să mă ascund îndărătul obiectivului, pot spune că... l-am lăsat să aleagă, dînd mare greutate probelor de filmare. Și obiectivul mi-a fost credincios, permițîndu-mi să am cîteva surprize foarte plăcute și încurajatoare.

Doleanțele mele de spectator al piesei au fost aproape total implinite. Am păstrat-o pe mult sensibilă interpretă pe scenă a Irinei, Marcela Rusu. Petre Gheorghiu, care m-a impresionat prin Tybaltul dinamic și convingător pe care l-a realizat la Teatrul Național din Iași (impresie, pe cît văd, împărtășită și de direcția Teatrului Municipal,

care l-a angajat recent), sper că va doza sensibil trecerea spre maturizare a lui Petre, confruntarea rodnică cu el însuși, pe care i-o provoacă temporară sa izolare, în urma orbirii. Exceptionalul actor Kovács György, din Tg. Mureș, îl va crea pe Matei, în timp ce actrița Ana Luca mi-a rezolvat problema spinoasă a distribuirii rolului bunicăii — deținut cu atîta autoritate pe scenă de artista popularului Lucia Sturza-Bulandra. Geneveva Preda, al cărei succes în „Preludiu“ l-am aplaudat și eu, posedă optimismul interior și lirismul concentrat al personajului Caterinei, puțin umbrît pe scenă. Iar Zoe Anghel, cu un „savoir-faire“ născut, mă va ajuta să fac din personajul Mariei-Jeane — aducînd și el o tușă de culoare necesară întregirii tabloului — nu o „devoyée“ (dezmățată) puțin dezaxată, ci un produs al unui mediu pe care cursul vieții sociale îl aruncă pe țarm. Noi satirizăm o mentalitate, nu un simplu individ; ca atare, nu putem încărca șarja, ca să nu pulverizăm personajul.

— Ați pomenit cuvîntul „tablou“ și asta îmi amintește să vă întreb: veți miza mai mult pe studiul de caractere, sau pe pictura unei anumite epoci, a unui mediu?

— Evident că fundalul epocii va fi prezent; dar cum nu cunosc prea bine realitatea romînă de acum un deceniu, acord un mare credit actorilor, al căror efort în direcția reconstituirii pe scenă a ambiantei a fost apreciat. „Studiul“ de caractere ar fi pretențios spus, în primul rînd căutăm să dăm veșmintul cinematografic cel mai „bine tăiat“ unui adevăr uman, unei drame între oameni cu carne și sînge, inimă și gînduri. Prietenul meu Kovács e chemat să se cheltuiască mult pentru acest scop, și cred că el va realiza un Matei mai spontan și totodată mai rafinat, seducător la început și înșelîndu-se singur multă vreme, ca să nu fim îndemnați să ne irite alegerea Irinei...

— În general, deci, interpreții v-au cîștigat definitiv, și sînteți de invidiat pentru asta... Dar, atunci, care este problema care v-a dat cel mai mult de furcă, dificultatea care v-a răpît din somn? Bineînțeles, dacă nu cumva dormiți foarte liniștit...

Marc Maurette suride sceptic și clatină din cap.

Mai sînt necesare, pare-se, unele lămuriri: regizorul Marc Maurette le dă interpretului lui Matei, talentatul actor din Tg. Mureș — Kovács György.

— Pentru noi rămîne „o sabie a lui Damocles“ nevoia de a da un ritm, un crescendo susținut, de a face transparent ceea ce e puțin voalat, fără a subția substanța. Înțelegi, o treime din film se petrece încă în acel faimos hol al casei Dragomireștilor; și atunci ne gîndim mereu cum să creăm o intimitate și să transpunem mișcările în cadrul ale interpreților — aparatul fiind chemat să dinamizeze mult, prin mișcările lui — fără a le răpi libertatea, fără ca spectatorul să simtă că a fost gîndit cadru! Asta cere un decupaj foarte minuțios. Trebuie să remarc neapărat munca plină de ingeniozitate și curaj a operatorului meu principal, Aurel Boian. Curaj, pentru că la el „aventura“ noastră se dublează cu aventura turnării primului film de lung metraj. Imaginile sale au un relief, o adîncime, care dă autenticitate atmosferei, face mai supla mișcarea actorilor și aduce „aer“ în decor, îl face să „joace“ și el, dînd eficacitate muncii întregii echipe.

— Este cu adevărat o echipă, din toate punctele de vedere? — Îmi permit eu să insinuez.

— Fără nici o rezervă. Toată lumea este convinsă că se valorifică foarte bine, sudîndu-se în efortul colectiv de a realiza un film bun. N-am fost pus în situația penibilă de a arbitra conflicte și de a emite judecăți de Solomon, căci pentru noi toți filmul „Citadela sfărmată“ este un copil bun. Rămîne să vedem cum îl va adopta publicul romînesc.

— Și pe cînd judecata publică — premiera?

— Pot să vă spun doar că în cursul lunii decembrie sper să termin turnarea — îmi precizează Marc Maurette. — Mai departe... — și face un gest vag — mai departe esențialul, pe care țin să-l comunic cititorilor „Flacării“, este că vreau ca, în momentul apariției pe ecran, realizarea — cu defectele și calitățile sale — să fie complet finisată, fără scuza: „dacă aș mai fi avut două săptămîni de lucru...“ M-am convins că publicul romînesc merită din plin acest scrupul.

Iar eu m-am despărțit convins că regizorul Marc Maurette merită încrederea cinematografiei și publicului nostru.

Pasionanta sa aventură poate avea numai un sfîrșit fericit...

Un oraș

DINCOLO DE CERCUL POLAR

Privind fotografiile din aceste pagini, ți-ar veni greu să crezi că orașul pe care-l reprezintă este situat undeva departe, în nord, prin regiunile îngăpezite ale peninsulei Kola, la 120 kilometri dincolo de Cercul Polar. Ele sînt din orașul sovietic transpolar Kirovsk, care a fost ridicat nu întîmplător tocmai în inima ghetarilor, acolo unde în timpul verii soarele nu apune, luminînd continuu timp de două luni, iar în timpul iernii domnește lunga noapte polară.

★

Nu demult, numai cu 26 ani în urmă, aci se întindea nemărginita și sălbatica tundră. Peste întinderile ei albe, stăpîn era doborîntul năprasnic, care, în furia oarbă, ridica nori de zăpadă, viscolind și măturînd totul în cale.

Dar într-o zi, un grup de geologi sovietici în frunte cu academicianul A. E. Fersman, cercetători îndrăzneți și neobosiți, au descoperit aci, în subsolul munților Hibinî, rezerve uriașe de apatit, un minereu de mare valoare, care se folosește pentru fabricarea superfosfaților, întrebuințați în agricultură ca îngrășămint chimic. Cercetările geologilor sovietici au scos la iveală faptul că zăcămintele de apatit din această regiune sînt dintre cele mai bogate din întreaga lume.

Neuitatul conducător bolșevic S. M. Kirov, apreciind marea însemnătate pe care o au materiile prime în dezvoltarea economiei naționale, a elaborat un vast plan de exploatare a acestor zăcămint și s-a interesat îndeaproape de realizarea lui. Astfel, înfruntînd condițiile grele ale climei, oamenii sovietici au pornit, în anul 1929,

la extracția minereului prețios, punînd totodată temeliele noului oraș — Hibinogorsk, după denumirea munților la poalele cărora s-au construit primele așezări muncitorești. După moartea lui Kirov, în cinstea marelui luptător, orașului i s-a dat numele de Kirovsk.

Într-una din casele orașului se păstrează o placă comemorativă, cu următoarea inscripție: „8 iunie 1932. Aici, în prima clădire a Sovietului Orașenesc și a Comitetului Orașenesc al P. C. (b), a lucrat Serghei Mironovici Kirov și a dat indicații pentru ca orașul să devină vesel, frumos și civilizată“.

Dorința sa a fost de mult îndeplinită. Orașul s-a dezvoltat cu repeziune, devenind un mare centru industrial și cultural al Nordului îndepărtat. Pe străzi largi, asfaltate, de-a lungul cărora s-au aliniat clădiri impunătoare de piatră cu multe etaje, circulă nu numai tractoare, camioane și sănii, ci și autobuse elegante, făcînd legătura dintre diferite cartiere ale orașului (fotografia 1).

Pentru buna desfășurare a lucrărilor de extracție și prelucrare a minereului de apatit, s-a construit un mare combinat, „Apatit“, care alimentează uzinele de superfosfați ale Uniunii Sovietice cu materii prime, necesare producerii de îngrășăminte pe bază de fosfați, atât de cerute în agricultură.

În oraș, mai există multe întreprinderi ale industriei locale: o fabrică de pîine, una de paste făinoase, un combinat de prelucrare a lemnului și altele.

Minerilor și muncitorilor din Kirovsk li s-au creat condiții optime de muncă. Lucrările de extracție și de încărcare a minereului în vagonete sînt pe deplin mecanizate (fotografia 2).

La Kirovsk, funcționează cîteva case de cultură, șase mari biblioteci, un cinematograful, policlinici și spitale.

Muzeul orașului Kirovsk are renume mondial. Aici se află o bogată colecție de minereuri din munții Hibini și din tundra. Printre ele sînt cîteva roci care n-au fost de loc cunoscute pînă la descoperirea lor în acest țînut.

Printre institutele de învățămînt, se numără școli superioare și medii, școli muncitorești și o școală tehnică de chimie și mine (fotografia 3).

În centrul orașului, se află parcul de cultură și odihnă, întreținut cu grijă. Pentru sport, tineretul dispune de un stadion, precum și de o bază de schi. De altfel, orașul, situat într-un cadru pitoresc, oferă multe posibilități practicării sporturilor de iarnă. De o parte, Kirovskul este străjuit de munți, iar de alta i se deschide priveliștea încîntătoare a lacului Vudiavr.

Iată-i și pe cei mai tineri cetățeni ai tînărului oraș (fotografia 4). Clădirea în ale cărei încăperi s-a instalat Casa Copilului este plină de lumină și veselie.

În ciuda climatei aspre, locuitorii acestui oraș nordic nutresc o pasiune deosebită pentru flori. Pe lîngă școli sînt amenajate sere,

prevăzute cu lumină artificială pentru perioada lungilor nopți polare. Numai la 5 kilometri de Kirovsk se găsește renumita grădină botanică a Academiei de Științe a U.R.S.S., grădina cea mai nordică din lume, în care sînt cultivate și aclimatizate pînă la două mii de plante, din cele mai diferite specii, ceea ce în urmă cu puțini ani se părea cu neputință.

Tot în raionul Kirovsk a fost creat un mare sovhoz, „Industria“, care aprovizionează întreaga regiune cu lapte proaspăt, cartofi, zarzavaturi și fructe.

Principala greutate din trecut — lipsa căilor de comunicație — a dispărut pentru totdeauna. Azi, mijloace moderne de comunicație: linii ferate, șosele, linii aeriene, puse în slujba omului, îl leagă cu cele mai îndepărtate orașe din restul țării!

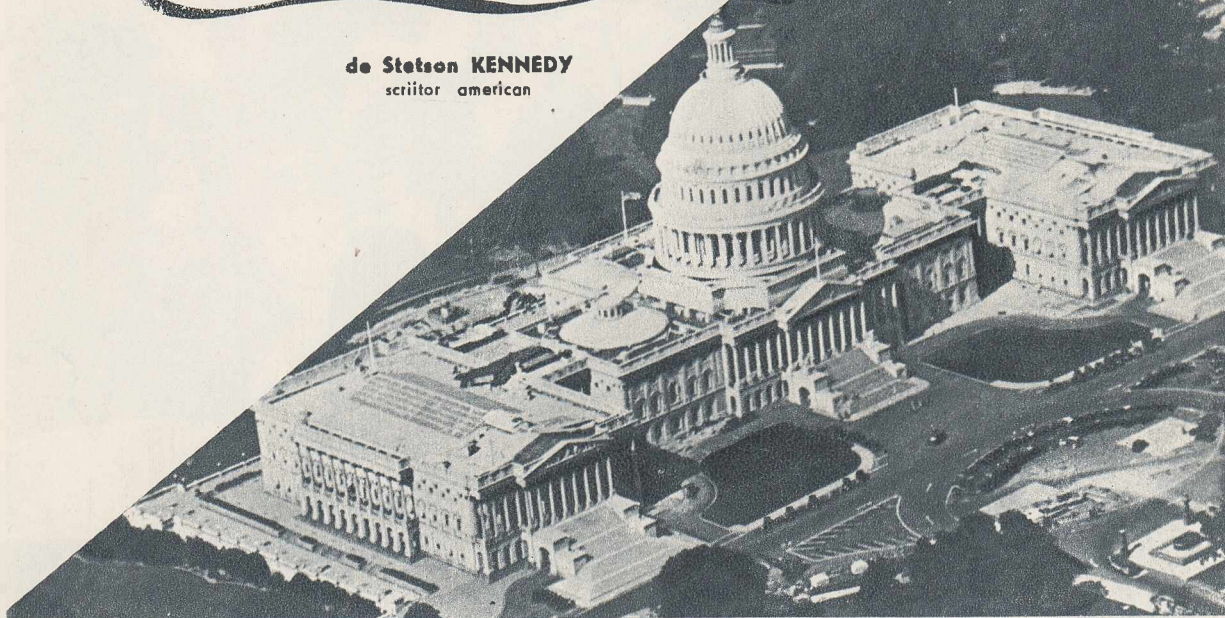
Omul sovietic a știut să învingă clima, depărtarea, și să creeze celor care trăiesc și muncesc în orașul transpolar Kirovsk o viață confortabilă și plină de bucurii.

KU-KLUX-KLAN-UL LA WASHINGTON

de Stetson KENNEDY
scriitor american

(Urmare din numărul trecut)

În timp ce fostul „Capelan“ al Klan-ului își continua povestirea pasionantă, le-am făcut semn soției mele și notarului să-i pună întrebări sau să facă observații, astfel încât rolul lor de martori să reiasă limpede și din cele înregistrate pe bandă.

— Întrerupeți! — am spus în cele din urmă. Banda e pe sfârșite. Așteptați până ce pun alta...

Soția se duse în cămăruța alăturată cu mașina ei de scris, ca să dactilografieze părțile mai importante de pînă atunci, sub forma unui proces-verbal. Notarul se duse la ușa din față, să vadă ce fac spionii Klan-ului.

— Acum nu mai e decît unul acolo — anunță el, cînd se întoarse.

Young stătea culcat în pat, răsucindu-și degetele și surizînd fericit.

— Cred că pot să vă vorbesc despre ritualul de inițiere, organizat cu ajutorul meu în Camera Verde de la Casa Albă... — spuse el parcă într-o doară.

Uimit peste măsură, fui cit pe-acî să cad pe scaun.

— Glumiți?!

— Nu, domnule, e adevărul adevărat, precum e adevărată evanghelia — mă încredințăm ei.

— Incepem din nou! — i-am strigat soției. Eram atît de tulburat, încît în loc să apăs pe butonul pe care trebuia, am apăsător pe celălalt buton.

— Ce voiți să spuneți atunci cînd ați pomenit despre slujba de inițiere organizată de Klan în Camera Verde a Casei Albe? — întrebai după ce aparatul începu din nou să înregistreze.

— Eram cinci în „Echipa Imperială de Inițiere“ — începu Young — și eram atît de emoționați, încît am uitat să mai depunem jurămîntul pentru păstrarea secretului, astfel încît pot să vă povestesc totul. Doctorul Evans conducea echipa, în calitate de „Mag“, fiind secondat de „klalifful imperial“, judecătorul Comer din Alabama. Eu mă aflam acolo în calitate de „Capelan“ și mai erau încă două persoane, ale căror nume le-am uitat.

— Dar pe cine voiți să inițiați? — l-am întrerupt eu, nefiind în stare să-mi stăpînesc curiozitatea.

— Pe președintele de atunci al S.U.A., Warren G. Harding — răspunse Young. — Eram cu toții foarte nervoși, atît de nervoși, încît uitasem în automobil Biblia și spada, necesare

ritualului. Dar președintele Harding a trimis să se caute o biblie și o spadă chiar în Casa Albă, astfel încît ceremonia a putut începe.

— Cu pelerine și măști? — am întrebato eu neîncrezător, încercînd să-mi imaginez scena.

— Desigur! Cu pelerine colorate de satin, așa cum poartă „ofițerii imperiali“ ai Klan-ului. Primul lucru pe care-l făcu doctorul Evans fu să ordone servitorilor să scoată toate obiectele și mobilele ce se găseau în Camera Verde, în afară de o singură masă. Pînă și covoarele și tablourile au fost scoase afară. Klan-ului îi place să umilească pe cei puternici! Așa s-au petrecut lucrurile. Am trecut apoi la depunerea jurămîntului. Președintele Statelor Unite ale Americii îngenunchie și jură să asculte, fără să crîcnească, ordinele „Magului Imperial“ al „Imperiului Invizibil“ al Klan-ului!

— Și Harding a rostit jurămîntul Klan-ului în întregime? Chiar și fraza că va lupta întotdeauna pentru supremația albă? A spus totul?

— Nu a lăsat decopartenici un cuvînt, l-a rostit întocmai ca oricare alt membru al Klan-ului! Singura concesie ce i s-a făcut a fost că, atunci cînd a obosit să-și tot țină brațul sus în timpul jurămîntului, „Magul Imperial“ i-a îngăduit să-și rezeme cotul de marginea mesei. După ceremonie am făcut un scandal nemaipomenit din pricina asta, socotind că fusese o profanare a altarului sacru, dar „Magul“ mi-a ris în nas.

— Ce vă mai puteți aminti în legătură cu această ceremonie? — l-am întrebato eu.

— Cam asta a fost tot. După ce s-a terminat, în timp ce ne stringeam mîinile, președintele Harding s-a întors către „Magul“ Evans și i-a spus: „Majestate, aș putea să fac ceva pentru dumneavoastră?“ „Desigur, ați putea face ceva, domnule președinte — i-a răspuns doctorul Evans. — Îmi vine destul de greu să merg cu mașina pe străzile Washingtonului. Nu cumva ați putea să-mi dați o autorizație specială pentru mașină, ca să pot circula mai ușor?“ „Cu plăcere — spuse Harding. — Am să vă dau o autorizație a Departamentului de război; a doua pe țară: prima aparține generalului John J. Pershing!“ Ce să vă spun — doctorul Evans s-a înroșit de plăcere. De atunci nu s-a mai oprit niciodată la semnăle roșii de la răsărucii.

— Iată un fapt vrednic să fie pomenit în cărțile de istorie — observai eu.

— Dacă mai e nevoie de vreo dovadă — spuse

Young — fă o vizită la mormîntul lui Harding. Ai să vezi o cruce de piatră cu flori de camelie. Ea a fost pusă acolo de Klan și reprezintă emblema unui ordin de cavaleria Klan-ului, ordinul Cameliei.

— Continuați... — l-am îndemnat eu nerăbdător, deoarece se oprise și suridea, dus pe gînduri.

— Desigur că aceasta nu a fost singura ceremonie de inițiere care a avut loc la Casa Albă — spuse el cu subînțeles.

— Dar cine a mai fost...? — strigai eu surprins.

— Nu am de gînd să vorbesc despre asta! — răspunse el cu hotărîre. — Există anumite obligații, care trebuie totuși respectate. În ce-l privește pe Harding, pur și simplu atunci am uitat să depunem jurămîntul păstrării secretului.

— Dar despre Truman, ce ne puteți spune? — întrebai eu la nimereală, ca să-l trag de limbă.

— Păi, și el e membru al Klan-ului — spuse Young cu aerul cel mai firesc.

— Truman e membru al Klan-ului? — exclamai eu, uluit.

— Firește, de cîte ori vrei să ți-o repet? Am văzut-o cu ochii mei!

— Ce-ați văzut?

— Propria lui cerere de primire.

— Cum ați ajuns să o ved?

— Era pe vremea cînd Truman era judecător în statul Missouri și candida pentru senatul Statelor Unite. Klan-ul nu-l voia pe Truman în senat. Truman era omul lui Pendergast, făcea

cea parte din mașina politică a lui Tom Pendergast din Kansas. Klan-ul nu-l înghețea de loc pe Pendergast. Îl urau, deși le dădea bani cu ghiotura. Îl urau pentru că îi trădase...

— Dar unde ați văzut cererea lui Truman? — îl întrebai eu, arzînd de curiozitate.

— M-am dus la Atlanta, ca să văd cu ochii mei ce se întimplă. M-am dus la „Palatul Imperial“ al Klan-ului, în calitate de membru al Comitetului politic național. Pe vremea aceea doctorul Evans era „Mag“. I-am spus doctorului: „Unde e cererea amicului Truman, o ai?“ El mi-a răspuns: „Știi prea bine că nu pot să-ți arăt așa ceva!“ Și făcu semn cu ochiul secretarei lui (avea el obiceiul ăsta) ceea ce însemna: „Arată-i cererea, dacă vrea“. Secretara pricepu deîndată. Peste cîteva clipe aveam în fața ochilor cererea. Vreme de douăzeci de minute m-am tot uitat la ea: Harry S. Truman, reședința — cum îi spune orașelului ăla: Independence, Missouri.

— Nu știți cumva dacă Truman a vorbit la vreo adunare a Klan-ului? — întrebai eu.

— Da, desigur, a vorbit. A vorbit pe vremea cînd era judecător. La adunări secrete, la adunări de propagandă, pentru instruirea viitorilor membri ai Klan-ului aprobați de comisia de investigații a Klan-ului.

— Truman era plătit ca să ia cuvîntul la asemenea adunări?

— Nu, o făcea pe gratis. Nu l-am auzit niciodată vorbind, dar mi s-a spus că era cel mai slab orator pe care l-a avut vreodată Klan-ul. Numai foarte puțini, ca, de pildă, senatorul Tom Heflin din Alabama, erau plătiți. Tom trebuia să fie plătit de fiecare dată, altfel nu venea; dar cînd îi dădea bani, era grozav. Îți trîntea cea mai formidabilă colecție de gogoși pe care le-ai auzit vreodată în viață! Toată sala se înflăcăra! Tom trebuie să fi strîns un sfert de milion de dolari de pe urma Klan-ului. Asta o știu precis!

— Spuneți-ne ceva mai mult despre Comitetul politic național al Klan-ului, de care ați pomenit — l-am rugat eu. — Voiți să spuneți că Klan-ul dădea bani anumitor candidați politici, ca să le sprijine alegerea.

— Klan-ul nu a dat niciodată bani nici unui candidat! — sări Young, indignat. — Noi îi sileam pe candidați să ne plătească pentru a-i sprijini în alegeri. În afară de cazul cînd era în joc

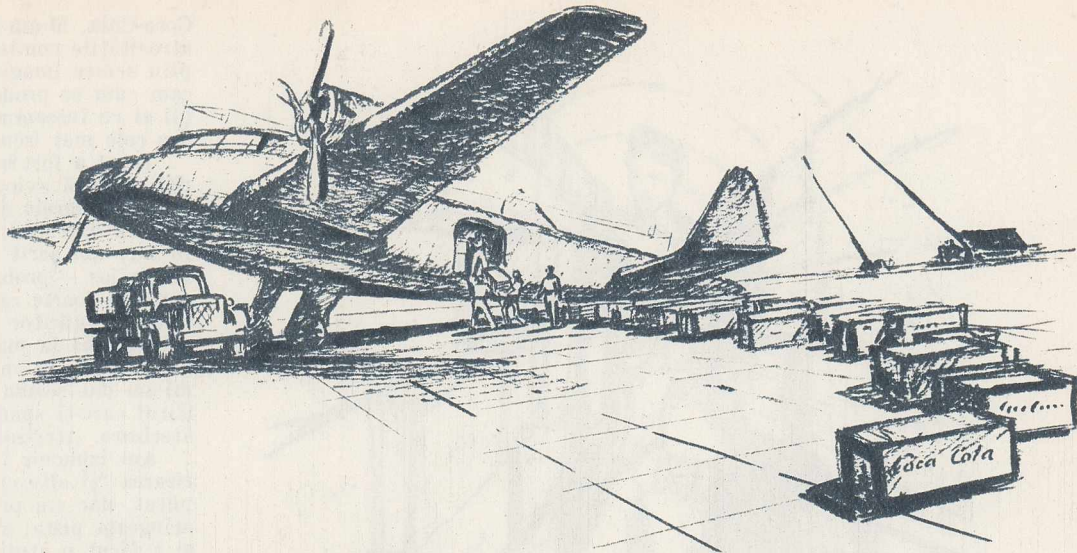

să-mi dau seama că, în ce privește capacitatea, amîndouă întreceau cu mult orice limite ale imaginației mele. Vreme de aproape trei ceasuri, sub soarele pîrjolitor, un șuvoi masiv și neîntrerupt de sticle goale de Coca-Cola s-a revărsat în acel C. 46. Oricît de cumplită era arșița, am fost nevoit să privesc în ce fel pîntecul uriaș al avionului se umple cu sticle de Coca-Cola și simțeam cum treptat mă cuprindea un simțămînt de totală supunere în fața sortii și încep să cred că visez. Foarte grijulii, oamenii din echipaj au lăsat un locșor liber între mormanul de lăzi cu sticle și peretele avionului, căci altminteri nici măcar unicolor pasager n-ar fi avut unde sta.

— În cele din urmă au sîrșit cu încărcatul și navigatorul, cel mai firav la trup dintre membrii echipajului, un băiat ce nu părea să aibă mai mult de optsprezece ani — în ciuda mustăcioarei lui blonde — a venit să-mi dea de veste că sînt gata de plecare. În drum spre avion, l-am întrebat unde trebuia să mă așez.

— Oriunde credeți că puteți sta mai comod, mi-a răspuns el plin de voie-bună. Ne pare tare bine că mergeți cu noi, fiindcă e foarte interesant să înfilăști pe aici un om ca dumneavoastră.

„Oriunde” însemna un fel de coridor larg de vreo jumătate de metru, cuprins între lăzile cu sticle și peretele avionului, așa că mi-am ales un locșor cam în dreptul ușilor căscate, mi-am întins pe jos mantaua de ploaie și m-am culcat pe ea în așteptarea curentului răcoros și mîngietor al înălțimilor. Din locul unde mă aflam și uitîndu-mă prin spațiul în care ar fi trebuit să se afle ușile, aveam o priveliște foarte plăcută, nu mult diferită de cea care îți-o oferă călătoria într-un automobil decapotabil, și urmăream cu interes cum fuge pămîntul sub noi și cum în cele din urmă ne înălțăm în aer. Foarte curînd aerodromul rămase mult în urmă, dar curentul răcoros, atît de mult așteptat, întîrzi să se facă simțit. Ne ridicasem la vreo două sute de metri și mai sus nu urcam, iar asta îți dădea o senzație teribil de supărătoare. Trecusem peste terenul plat și întins, alb ca sarea, pe care fusese construit aerodromul, și acum ne aflam deasupra unei regiuni cu nesfîrșite dune de nisip, probabil deosebit de înalte, de vreme ce adesea aveam impresia că zburăm doar la cîțiva centimetri deasupra coamelor lor. Nu peste mult timp navigatorul își părăsi cabina și se strecură de-a lungul peretelui, venind către mine.

— Știți, domnule, îmi zise el vesel, e curios — dar s-ar părea că e ceva în neregulă cu balansul.

— Cu ce?

— Cu echilibrul avionului, adică asta, vedeți, depinde de cum încarci. Aceste C. 46 au însemnat exact locurile unde trebuie să așezi tot soiul de încărcături militare. De pildă, semnele de aici, de pe perete, ne arată în ce fel trebuie așezat un car blindat, un Jeep ori un tun de 50 — indică exact locul tuturor încărcăturilor, dar bineînțeles că despre Coca-Cola nu spune nimic.

— Da, despre Coca-Cola nu spune nimic, repetați și eu.

— Doar nu puteau oamenii să se gîndească la toate. Trebuia să ne batem și noi capul cum să încărcăm sticlele astea, și-i de necrezut cît de grele sînt, dacă îți seama că-s goale. Nu izbutim cu nici un chip să luăm altitudine și-i limpede că toată buba e balansul. De aceea pilotul s-a gîndit dacă n-ați putea cumva să vă retrageți în coada avionului, împreună cu mine, ca să modificăm în vreun fel balansul și să putem lua înălțime.

Atunci am privit către ușile deschise și pe urmă înspre dune, după care am dat din cap în semn că sînt de acord și am pus o întrebare idioată cu privire la parașute.

— N-aveți nici una? Da, e curios și mai ales e împotriva regulamentului, dar de altfel nici n-ar fi de vreun folos, la înălțimea asta. Probabil că nici n-am putea sări, din pricina curentului de la uși.

Pe cînd ne tîram înspre coadă, îmi veni în gînd să-l întreb ce se întîmplase cu ușile, dacă dinadins zburau fără ele, ori fuseseră nevoiți să le lase undeva din pricină că luaseră atunci cine știe ce încărcătură curioasă care trebuia să mai atîrne puțin și în afară. Numai că n-am dat glas aceluia gînd și taina ușilor a rămas pentru mine nepătrunsă pînă în ziua de azi. Oricum ar fi fost, ne-am tîrît mult, mult de tot, pînă aproape de capătul cozii, și ne-am ghemuit la poalele unui munte de lăzi cu sticle de Coca-Cola; dar după cît se părea balansul rămînea neschimbat și sucindu-și gîtul ca să poată vedea afară, navigatorul recunoscuse deschis că nu cîștigasem de loc înălțime.

— Ce ar fi să mergem înspre cabina de comandă? propuse tînărul. Poate că e nevoie să sporim greutatea în față.

Ne-am strecurat înapoi, către cabina de comandă, unde am rămas cu pilotul și cu ajutorul lui. Cu toate că amîndoi acești tineri făceau parte din acel soi de oameni ce par a nu-și face niciodată griji, în orice situație s-ar găsi, un vag aer de îngrijorare începuse să plutească pe chipurile lor. În ce mă privește, starea în care mă aflam, era departe de a se putea numi numai „vag aer de îngrijorare”.

— Ce spuneți de drăcovenia asta? — zise pilotul adresîndu-mi-se.

— Nu reușim de loc să luăm altitudine, adăugă pilotul secund.

— Din pricina balansului, completă navigatorul.

Mi-am spus și eu părerea:

— Blestematele astea de sticle sînt de vină. Nu s-a construit încă un avion în stare să ducă atît de multe sticle de Coca-Cola.

— Sînt goale, domnule, zise domol pilotul.

— Dar avionul nu-i gol. E îndesat.

— Da, domnule. Despre sticle am spus că sînt goale. Am căutat să apreciem greutatea cît am putut mai bine.

— Nu-i vorba de greutate, e vorba de balans, stării navigatorul.

— Ce-i prost, adăugă cu tristețe pilotul secund, e că în manualul C. 46 nu se spune nimic cu privire la sticlele de Coca-Cola. Dar absolut nici un rînd. Trebuie să ghicești tu singur.

— Ba ce e prost, intervenii și eu, e că mai curînd sau mai tîrziu o să ne ciocnim cu afurisiții ăștia de munți de nisip.

— Nu-s munți, domnule, doar niște dune.

— Ba mie mi se par munți în toată regula și dacă mai pierdem ceva din înălțime o să ne izbim de unul dintre ei.

— Ar fi prost al dracului.

— Ce prost, e-ar fi de-a dreptul tragic dacă am cădea aici, în pustiu. După părerea mea ar trebui să ne întoarcem la aerodrom.

— Ne-am gîndit noi la asta, domnule, dar am mai pierdut ceva altitudine după ce am trecut de un lanț mai înalt de dune. Nu cred că am mai putea ajunge la aerodrom.

Într-un fel, răspunsul m-a mai liniștit.

— Bine, am zis eu atunci. Dacă așa stau lucrurile, nu ne mai rămîne de făcut decît un singur lucru.

— Ce anume, domnule?

— Să ne mai scăpăm de cîteva din lăzile astea.

cîntărețul

tul. — Să te aud și am să-ți spun. Și Kadri a pornit să cînte. Înțeleptul asculta cu ochii închiși.

— Nu-mi place cîntecul tău, Kadri! — spuse el după ce tînărul tăcu. — Tu spui: „caut să fac vie și crește pădure”. Vrei să faci o casă dintr-o piatră, dar să nu muncești; vrei să te odihnești, dar fără să te obosești; cînti de parcă ai arde în față un pahar cu vin. De aceea spui vorbe multe. Te așezi la picioarele oceanului — și ce scofală e în asta? Te întreb, Kadri, ce iubești tu și ce urăști?

Kadri lăsă capul în jos. De data asta nu putu răspunde nimic. Într-un tîrziu șopti trist:

— Umblu pe toate drumurile și nu ajung nicăieri. Vreau să fac o mulțime de lucruri, vreau să cînt, vreau să fiu cel mai mare cîntăreț!

Înțeleptul rise:

— Cel mai mare cîntăreț? Kadri, e mai bine să fii o părticică din ceva mare decît o parte mare din ceva mic. Mă înțelegi?

— Nu înțeleg, înțeleptule!

— Știi cum faci tu? — întrebă acesta

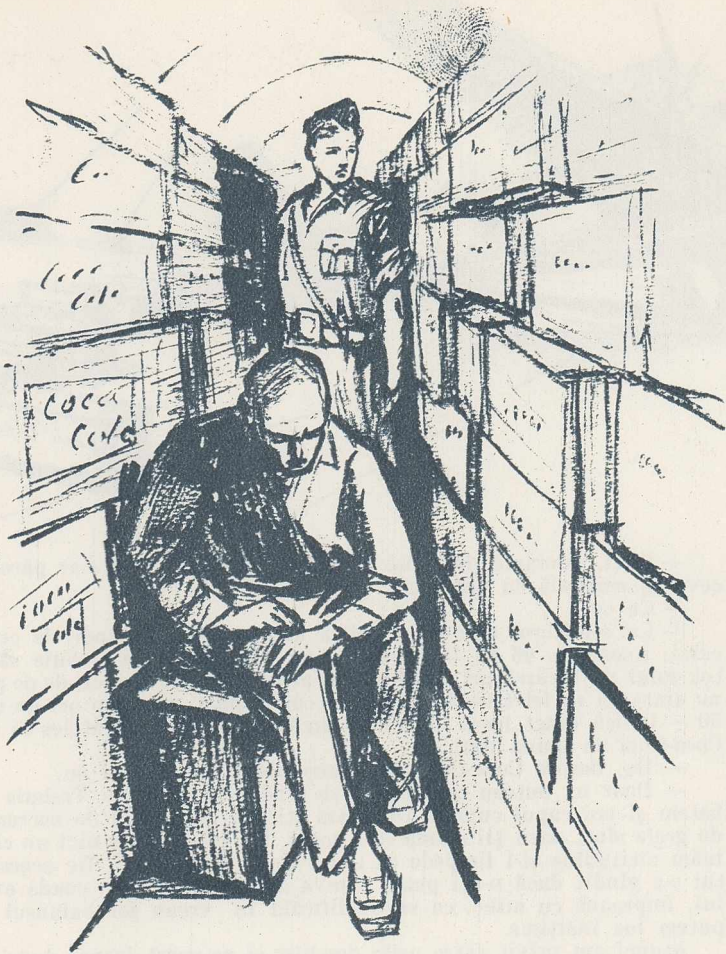
în loc să ofteze boii, gemă tă-mă pe mine: lumînă dacă o ții în jos. Dacă îți pierzi calul. Tu ai cîntecul pe buze... Ține mîna pe picior. Dar ferește-te să duci în ea: cazi și nu aruncă-ți năravurile cel din te, ca să-ți vinde vînt de primăvară; de cea mai mare! Decît să la marginea oceanului, mîna e în el și spală-ți lac

năravurile vechi, iubește vîntul de primăvară... Dragostea adevărată și ura cîntită sînt împerechiate cum sînt cele două aripi care înalță vulturul spre slăvi. Dacă toți eroii tăi sînt șoimi, tu fii vultur! Ce meserie ai tu, Kadri?

— Eu? Cîntăreț, înțeleptule!

— Bine, Kadri! Altfel, omul fără meserie e ca pomul fără fructe. Dacă nu muncești, te strici, Kadri, și n-o să ai fructe! Iar fructele tale sînt cuvintele. Cuvintele tale cer îngrijiri ca și fructele alese ce cresc pe pomii înalți. Tu, ca poet, trebuie să fii o scară pe care oamenii să urce și să coboare, o scară de pe care ei își rotesc privirile și văd întreaga lume. Ce pot să vadă oamenii la tine dacă stai sub acoperișul hanului în fața paharului și plîngi ce n-ai văzut încă? Dă vremea peste tine, Kadri! Trezește-te! Și vremea e mai sprintenă ca o vulpe. Tu trebuie să fii ogar, ca s-o întreci! Cel mai greu nu este să devii poet! Cel mai greu este să devii mai întîi om și apoi învîțat! Acum, mergi și caută-ți Bagdadul tău, nu umbla pe toate drumurile.

— Cum?
 — Să ne scăpăm de ele, domnule? Nu înțeleg ce vreți să spuneți, zise pilotul secund.
 — Să le aruncăm, am spus eu plin de emfază. Le zvîrlim pe ușile deschise. Aruncăm mereu, pînă vom vedea că putem câștiga înălțime.
 — Sticlele de Coca-Cola, domnule?
 — Exact, chiar așa: sticlele de Coca-Cola.
 — Doar nu veți fi vrînd să le aruncăm jos? Nu veți fi gîndind să le zvîrlim din avion?
 — Ba chiar asta vreau să spun.
 — O, nu, domnule, zise pilotul.
 — Nu putem face una ca asta, adăugă pilotul secund.
 — Nu putem arunca sticlele de Coca-Cola, zise și navigatorul, cu toată seriozitatea. Da, dacă ar fi orice altceva, s-ar putea. Jeepuri, tancuri, tunuri — dacă, bineînțeles, mai ales dacă împrejurările ar cere-o. Dar sticlele de Coca-Cola în nici un caz. Mă tem că nu prea știți dumneavoastră cum stau lucrurile cu Coca-Cola.
 — Vedeti... Coca-Cola... mormăi pilotul. Știți... nu prea mă pricep cum să vă explic. Ca să înțelegeți asta e nevoie să porți uniformă vreo cîțiva ani. Îmi dau seama că dumneavoastră știți multe lucruri, dar la armată e altceva. Nu merge așa, s-arunci sticle de Coca-Cola.
 — S-ar vedea imediat că avem lipsă la inventar, interveni din nou navigatorul, și ne-ar întreba ce-am făcut cu sticlele. Ce-ați vrea să spunem? Că le-am aruncat în pustiul Arabiei? Nu, domnule! Imposibil! Nici vorbă!
 — Lăsați-mă să-mi iau eu toată răspunderea, i-am rugat. Aruncați vina asupra mea. Răspund eu și față de societatea Coca-Cola și față de autoritățile militare. Dați-le dracului de sticle că le plătesc eu pe toate.
 — O, nu, domnule. Nu vă puteți lua o asemenea răspundere.
 Atunci mi-am ieșit din fire și le-am spus:
 — Sînt mai mare în grad decît voi toți. Uite, vă arăt actele. Sînt căpitan! Ce ați zice dacă v-aș da ordin?
 — Îmi pare rău, dar cred că nici așa nu se poate, domnule, răspunde pilotul cu tristețe. Sînteți corespondent de război și deci de fapt nu ne puteți fi superior în grad, așa încît mi-e teamă că n-aveți cum ne da un ordin valabil.
 — Dar n-o să mai treacă mult timp și-o să ne lovim de un munte de-asta de nisip. Vă dați seama că înseamnă să cazi în pustiul Arabiei? Știți doar că arabii nu-i prea iubesc pe americani și că, dacă dau peste noi — în cazul cînd nu murim de sete mai înainte — dacă ne găsesc aici în pustiu, nu-i greu să vă închipuiți cam cu cită blîndețe au să ne dezmiere.
 — Da, domnule, situația e foarte proastă, zău așa, mormăi și pilotul. E rușinos să ne găsim într-o asemenea încercătură, dar vă spun cu toată sinceritatea că nu văd de loc ce-am putea face. Singura soluție la care ne-am putea ațeri a fost să comunicăm la aerodromul cel mai apropiat că vrem să aterizăm ca să așezăm alt fel încercătură. Pînă acolo mai sînt vreo sută cincizeci de kilometri și nu trebuie să trecem peste dune prea înalte. Avem toate șansele să ajungem, zău, domnule.
 Am făcut atunci apel la mîndria lor și le-am arătat ce degradant și rușinos e să mori așa, ca un gîndac, strivit între nisip și sticle de

Coca-Cola. M-am străduit să le înfățișez în imagini cît mai zguduitoare atrocitățile comise de arabi împotriva americanilor și am colorat din plin aceste imagini cu amănunte aflate de pe la ostași. Le-am explicat cam cum se produce procesul de deshidratare în văpaia aceea a pustiului și ce înseamnă să mori de sete, sau mai bine-zis ce înțelesesem eu, din cele mai iscusite descrieri citite, ce însemna a muri de sete.

Totul a fost însă zadarnic și oamenii mei au rămas mai departe hotărîți să ducă avionul la destinație fără să aibă vreo sticlă lipsă.

Următoarele douăzeci de minute n-au fost de loc prea plăcute, dar cred că una dintre cele mai fericite clipe ale vieții mele a fost aceea în care am zărit pentru prima dată aerodromul în depărtare. Zburam foarte jos — probabil că nu depășeam trei sute de metri — și totul s-a petrecut foarte rapid. Îmi dădeam seama că lipsește ceva, ceva important și hotărîtor în împrejurarea în care ne aflam, și îmi încordam nervii pînă la maximum, îmi răscoleam memoria, îmi storcean creierii. Și deodată, în chiar clipa cînd m-au năpădit sudorile reci ale spaimei, mi-am dat seama că ceea ce lipsește era zgomotul acela cumplit, scrișit care-ți sparge timpenele atunci cînd un C. 46 își scoate trenul de aterizare. Aterizam deci fără să fi scos roțile de sub burta avionului.

Am izbucnit într-un strigăt turbat, am urlat „roțile... trenul... aterizarea” și alte cuvinte de același fel, cît de repede și cît de tare am putut, dar era prea tîrziu. Ajunsesem deja pe aerodrom, aproape că atingeam pista, și deodată pîntecul mare al aparatului a izbit betonul și a făcut o aterizare de toată frumusețea, sfărîmînd partea de jos a avionului și o porțiune din pistă, în mijlocul unei simfonii de sticle goale de Coca-Cola. A fost totuși o aterizare foarte reușită, fiindcă după cîte am aflat mai apoi, diferența n-ar fi fost prea mare dacă am fi aterizat pe roate, — afară de faptul că n-am fi sfărîmat pîntecul avionului și, la drept vorbind, ar fi greu să-i învinuiești pe cei trei aviatori c-au uitat să scoată trenul de aterizare, dacă te gîndești prin ce trecuserăm. Fapt e că nimeni n-a fost rănit și că ne-am făcut drum printre lăzile și sticlele sfărîmate, ieșind afară, pe pămîntul binecuvîntat.

Mă găseam tot în Arabia și am rămas în bătaia soarelui privind cum aleargă înspre noi Jeepurile și ambulanta.

— Ei, iată că am sosit, zise navigatorul.

— Sosirăm, spuse și pilotul secund.

— Știți, domnule, mi se adresă pilotul cu multă veselie, dacă e la o adică, poți ateriza fără roți tot atît de bine ca și cu ele.

— Numai că nu prea se bucură avionul, spuse navigatorul.

— Probabil că din pricina căldurii s-au înțepenit roțile, minți tul secund vrînd să pară sigur de sine.

— Mare porcărie e cu sticlele astea, dar asta-i situația, ce să mai facem! zise pilotul. S-ar să fie de sticle — dracu știe pe unde o să scoatem cămașa!

— Am băgat-o pe mîncă, zău așa, ofta navigatorul. Ce bine ar fi fost să fie muniții.

În romînește de D. MAZILU

ELE NU-S DIN TANGANICA...

Monsieur Pierre nu locuiește în Zanzibar. Nici fotografia alăturată nu a fost prinsă în vreunul din satele inapoiate din Tanganica. Cu toate că o literatură de secole ne-a convins că asemenea podoabe sînt caracteristice doar pentru negrii din Africa, tînuți cu sila de către colonialiștii în stare de sălbăticie.

Nu! Monsieur Pierre nu locuiește în Zanzibar, el în Paris. El este totuși creatorul acestor admirabile podoabe menite a înfrumuseța femeia veacului nostru. El este — așa cum ne informează Agenția londoneză Keystone — „stilist pâlărier”. Deci, unul dintre acei care dau tonul în moda pariziană.

Dacă doriți să cunoașteți semnificația acestor jumătăți de harbuji și dovieci turcești de pe capetele manechinelor pariziene și mai ales aceea a cercurilor metalice ce

le înconjoară grumajii și brațele, e necesar să apăsăm puțin la psihologia sau mai bine-zis la psihoza „atlantică”. Eleganta cu trei cercuri e îmbrăcată după modelul denumit „căpitan”; frumoasa cu patru cercuri poartă modelul „maior”; în fine, cea cu cinci cercuri e „colonel” sadea.

Nu știu dacă monsieur Pierre o fi creat sau nu și vreun model „general” sau „feldmareșal”. Nu învidiem însă de loc pe elegantele din apus care s-ar încumeta să ajungă pînă la gradul de „general-colonel”. Cantitățile de metal pe care ar trebui să le suporte delicatele lor gîturi și brațe, le-ar face viața cam greu de suportat...

Dar nu asta e cel mai important lucru pe care vrem să-l desprindem din năstrușnica idee a pâlărierului-stilist parizian. La urma urmel, știu eu

toții că moda are curiozitățile ei. Ne amintim și de pâlăriile-grădină de zarzavat, și de erolinele conținînd zeci de metri de mătase și dantelă și kilograme întregi de aparatul metalică susținătoare, precum și de alte asemenea podoabe „au zăpăcit mințile fenice” în decursul veacurilor. Aci însă nu e vorba numai de un capriciu al modei, ci de un fapt mult mai grav: răspîndirea psihozei războinice în asemenea măsură, încît ea ajunge să infierbinte pînă și capetele creatorilor de modele. Ceea ce denotă că această psihoză a acaparat de mult alte sectoare de activitate omenească și nu-și mai găsește acum domenii noi de expansiune decît acele al nevinovaților pâlării și brăfuri de damă.

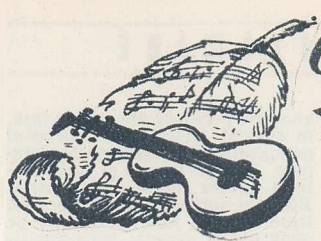
Cum vor izbucni elegantele pariziene înzăuate în cercuri de metal să mai răpească inimile bărbaților, e cam greu de știut.

Dar lucrurile stau încă bine cu aceste cercuri și jumătăți de dovieac. Ce vor face arbitrele electrice atunci cînd cine le ce „stilist” parizian lansă moda pâlăriiilor „rt-avion”, a poșetelor-litraliere ori a pantofilor-binar? !...

Un lucru este însă cert: umoasele de prin satele imitative din Tanganica or constata că au rămas urmă față de surorile r de pe malurile Senel.

V. Sv.

Greiererele compozitor

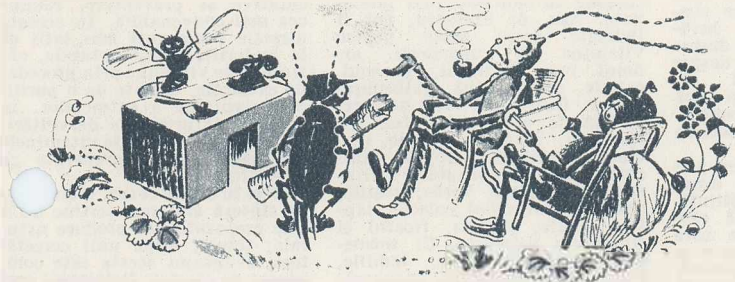
— fabulă —

de Ion ATHANASIU-ATLAS

Ilustrație de Ioana OLTEȘ

Un greiere ghiduș,
fărmă de cărbune,
pată de tuș
pe larba din grădină,
cobzar
meșteșugar
al versului pe strune,
făcea adeseori
furori,
cîntînd din mandolină.

Și-ntr-o bună zi
i se năzări
greierului nostru muzical
să compună pentru nu știu care bal,
organizat de priceputul colectiv
de grădină
— pentru seara cînd va fi lună plină —
un concert festiv.

Și neîntîrziat
s-a apucat
să scrie
nu pe hîrtie,
ca oricare scriitor
sau caligraf,
ci pe un vraf
de frunze de mohor.

Și azi o notă, mîine încă una,
documentîndu-se prin stupuri,
furnicare...
nici că trecuse încă bine luna
și opera fu scrisă, gata de
prezentare

Dar mai-nainte
— greier cu minte! —
compozitorul
s-a gîndit
să contact nemijlocit
cu spectatorul.

Și într-o seară
s-a convocat o plenară
la care au fost adunate
gîzele mai rîdicate
cărora autorul,
compozitorul,
le-a prezentat în formă definitivă
compoziția lui festivă.

Și toți cîți ascultau
rîdeau,
plîngeau,
se bucurau.
Pe frunza verde de mohor
erau chiar ei, cu viața lor,
fluturi, albine și furnici
cu bucuriile lor mici.

Doar o lăcustă

cu frunte-ngustă
și un bărzăun bolnav de diabet,
ce însemna mereu într-un carnet,
au cam strîmbat din nas
și apoi deodată, într-un glas,
au spus „Mda!
Lucrarea nu e rea...
e chiar frumoasă...
melodioasă...
scrisă cu îndrăzneală
e actuală...
dar are lipsuri. Bunăoară,
e prea ușoară...
puțin vulgară...
O fi bună, dar nu pentru noi.
Poate undeva în zăvoi
ar fi mai nimerit să se cînte.
S-ar putea pe unii să-i încînte,
dar noi
amîndoi
credem că are un haz
care în nici un caz

nu e valabil pentru grădina noastră.
Noi avem nevoie de o pană mai
măiastră,
mai poetică, mai fină...
în sfîrșit... o pană demnă de grădină.

La ce bun concertîști improvizați
cînd sînt destui maeștri consacrați
cum e, de pildă, doamna ciocîrlie,
maestră peste ritm și armonie.
Un greiere-i doar greiere, nimic
mai mult.
Nu zic, îmi place cîteodată să-l ascult.
La masă, între țuică și desert,
Dar nu-l suport în sala de concert.”

Și au adăugat cu ironie:
„Ce vreți, un greiere nu-i ciocîrlie.”

Apoi cu o mișcare bruscă
se-ntoarseră către o muscă
cu un aer intelectual
(Făcea parte din secretariatul muzical).
„Credeți că privim îngust?”
„Bzzz, nu! Bzzz, just!”

Geaba a protestat compozitorul
și spectatorul,
verdictul s-a dat.
Dar greierele nostru nu s-a lăsat
și a trimis „cu foată stîmă...”
ștîmă
specialiștilor în problemele muzicale
peste unitățile locale,
care au ascultat,
au apreciat,
și au pus referat:
„Pentru că ni se cere
să facem o apreciere,
sîntem de părere
să se modifice, dar nu (vorba lui
Caragiale)
prin părțile esențiale,

ci pe ici pe colo
cîte un andante sau cîte un tremolo...
Altfel, ce mai încolo și-ncoace,
nouă ne place.”

Iar binecunoscuta lăcustă
cu frunte-ngustă
(sensibilă la hotărîri de „sus”)
cînd s-a aflat
ce s-a întîmplat,
s-a pronunțat rîspicat:
„Vedeți cum se confirmă tot ce
am spus?”

Concertul greierului nostru muzical
e minunat, excepțional...
Socot că hotărîrea-i foarte justă.”
(Principialitate de lăcustă!)
Iar bărzăunul cu carnețel
și diabet
s-a asociat
discret
și el
și a aplaudat,
entuziasmat,
„sus”-amîntitul referat.

„Bine...”
A îndrăznit nu știu cine.
„Dar parcă spuneai
c-avem ațîția maeștri consacrați,
iar greierele...”
Care greiere? Se știe
că dumnealui...
— cum să vă spui —
de ieri, e ciocîrlie!

DIN TOATĂ TARA - DIN TOATĂ TARA - DIN TOATĂ TARA - DIN TOATĂ TARA

LEGUME CONSERVATE PENTRU IARNĂ

Sute de mii de borcane cu legume conservate sînt expediate lunar de către fabrica „Dunărea” din Tulcea spre centre alimentare de desfacere din țară. Odată cu venirea toamnei, activitatea în această fabrică a crescut mult, întreprinderea lucrînd în plin cu tot utilajul. În fotografie: după sterilizare prin erbere, legumele sînt introduse în orcane de sticlă sau în cutii ermetice.

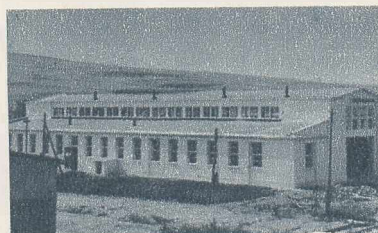
UN NOU CENTRU DE VINIFICARE VOLANT

Acum, în perioada de preparare a vinului, au fost înființate în țară și puse la dispoziția producătorilor centre de vinificare volante.

Fotografia noastră reprezintă un aspect din activitatea unui astfel de centru, instalat lângă Mizil, pe teritoriul satului Ulmeni, chiar la marginea șoselei. Producători din satele Ulmeni, Sărăteanca, Saringa, Monteoru și Stîlpu, sosesc aici cu strugurii pe care îi transformă în vin.

Pentru a face față activității intense, centrul de vinificare, înzestrat cu instalații mecanice și electrice, lucrează permanent, ziua și noaptea.

Fotografie de I. VERMONT-Ploiești

O NOUĂ STAȚIUNE DE MAȘINI AGRICOLE ȘI TRACTOARE

Un nou S.M.T., menit să contribuie la transformarea socialistă a agriculturii, a fost înființat în orașul Agnita (regiunea Stalin).

Printre construcțiile și instalațiile ridicate aici se află și un atelier mecanic cu o capacitate de 60 de tractoare, care va folosi și ca hală, remiză pentru tractoare, construcții pentru administrația stațiunii și pentru cazarea mecanizatorilor etc.

În fotografie: aspectul exterior al noului atelier, care a intrat în folosință încă în această toamnă.

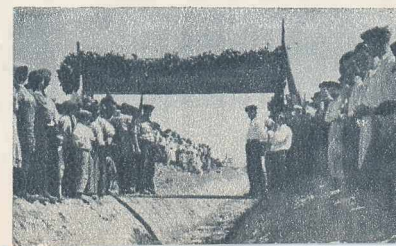
1400 HECTARE DE TEREN ARABIL FERITE DE INUNDAȚII

De zece de ani locuitorii satelor Tușui și Podeni din raionul Craiova erau victimele unor calamități provocate anual de revărsarea pîrului Proștia. Apele inundau terenurile arabile pe o suprafață de peste 1400 hectare.

În cursul acestei primăveri, în urma discuțiilor purtate între locuitorii și deputații lor, s-a hotărît să se construiască un canal cu ajutorul cărui acest pericol permanent să fie lichidat. Cu sprijinul tehnicienilor și inginerilor puși la dispoziție de sfatul popular regional, precum și cu ajutorul muncii voluntare, canalul lung de 1800 metri, a fost terminat și a căpătat denumirea de canalul „23 August”.

În fotografie: un aspect de la inaugurarea canalului, festivitate la care au luat parte sute de țărani din partea locului.

Fotografie de Em. TRIFAN-Craiova

Răspundem cititorilor

C E S T E M A T E R I A ?

Prin materialul de față, tov. M. Lupan, de la Institutul de Filozofie, răspunde întrebării pe care ne-a făcut-o tov. Adrian Paruschivescu, elev din București.

Invățătura marxist-leninistă despre materie reprezintă baza materialismului filozofic marxist. În timp ce concepțiile idealiste văd temelul și izvorul obiectelor și fenomenelor naturii într-un pretins „spirit universal”, într-o „idee absolută” sau în conștiința omului, materialismul filozofic marxist pornește de la considerarea materiei drept bază și unic izvor al diversității acestor obiecte și fenomene.

Unitatea materială a lumii nu poate și nu trebuie însă redusă, printr-o interpretare mecanicistă, la o identitate a particulelor materiale. Materialismul filozofic marxist, considerând lumea ca unitară, o privește totodată ca fiind nu uniformă, ci variată. Există, de pildă, în cosmos stele gigantice alături de stele pitice, firisoare de nisip alături de sisteme galactice, forme nucleare de viață alături de ființe cu organizare biologică superioară, cum e omul.

Materia se manifestă prin urmare într-un număr infinit de forme deosebite între ele, prin numeroase proprietăți ce pot fi percepute prin simțurile omului. Dincolo de aceste proprietăți perceptibile prin simțuri, care deosebesc un corp de altul, toate corpurile au însă o bază comună, o proprietate comună și esențială care nu poate fi percepută prin simțuri ca alte proprietăți: la descoperirea acesteia se ajunge printr-un proces de abstractizare și generalizare săvârșit de gândire, pe temeiul materialului oferit de simțuri. Această esență comună a lucrurilor constă în proprietatea comună și esențială a tuturor corpurilor de a exista în mod obiectiv, în afară și independent de con-

știința noastră, și ea constituie conținutul noțiunii marxist-leniniste a materiei. Lenin a fundamentat multilateral această noțiune și a formulat-o în felul următor: „Materiu e categoria filozofică ce desemnează realitatea obiectivă, dată omului prin senzațiile lui, copiată, fotografiată, oglindită de senzațiile noastre și existentă independent de ele”. (Lenin: Opere vol. 14, pag. 120). Așadar, nu materia ca atare e percepută prin organele noastre de simț, ci formele ei concrete de manifestare, în timp ce trăsătura ei esențială de a fi o realitate obiectivă și independentă de conștiință nu poate fi „văzută”, „mirosită” sau „pipăită” prin nici un organ de simț.

Invățătura marxist-leninistă cu privire la materie cere să fie deosebită noțiunea materiei și reprezentările naturii realist-științifice asupra proprietăților particulare, concrete, ale materiei. În filozofie, noțiunea materiei îmbrățișează întreaga realitate obiectivă, în înfinitatea aspectelor sub care se manifestă, în existența sa veșnică. Fiecare din formele de manifestare ale materiei reprezintă însă obiectul de cercetare al anumitor științe particulare — fizica, biologia etc.; aceste științe se ocupă cu aspecte concrete ale materiei, cu formele ei de mișcare, cu structura și proprietățile ei fizice, biologice etc. Rezultatele cercetării întreprinse de diversele științe ale naturii îmbogățesc necontenit, prin reprezentări naturalist-științifice, noțiunea materiei, reflectând diferitele laturi ale materiei, așa cum le studiază diferitele științe. Ocupându-se însă fiecare de un anumit aspect concret al materiei, nici una din aceste științe nu poate elabora noțiunea generală atotcuprinzătoare a materiei, aceasta fiind sarcina și rezultatul cercetării filozofice.

Rezultă așadar că la întrebarea, „ce este materia?” — răspunde noțiunea materiei elaborată de filozofia materialistă, arătându-ne că materia este o

realitate obiectivă, existentă în afară și independent de conștiința noastră. La întrebarea: cum este materia? — răspunsul îl dau însă științele naturii, prin cercetările lor privind structura, proprietățile și legile particulare ale materiei. Aceste reprezentări din urmă nu sînt veșnice. Ideile privind structura materiei, de pildă, au evoluat de la ipoteza naivă a atomiștilor antichității, pînă la fundamentarea teoriei științifice moderne a structurii materiei. Dezvoltarea acestor cunoștințe infirmă la fiecare pas pretențiile filozofilor burghezi, cum ar fi cei machiști, asupra „dispariției materiei”, căci nici una dintre acestea nu neagă existența materiei ca o realitate obiectivă, independentă de conștiință. Această dezvoltare confirmă și demonstrează învățătura marxist-leninistă despre neapuzabilitatea materiei, despre complexitatea structurii ei, despre posibilitatea unei tot mai adînci pătrunderi a cunoașterii omenești în cercetarea științifică a materiei.

Teza marxist-leninistă cu privire la materie deschide drum larg și liber cercetărilor științifice. Invățătura care dă răspunsul la întrebarea „ce este materia?”, are prin urmare o însemnătate deosebită pentru științe, căci ea le înarmează împotriva teoriilor false, idealiste, și le oferă o bază de neclintit. Insemnătatea acestei învățături nu se reduce însă numai la științele naturii, ci se referă și la științele sociale. Prin aplicarea ei de către marxism pentru prima dată în mod consecvent la studiul vieții sociale, au fost descoperite legile obiective ale dezvoltării sociale și a fost transformat pentru prima dată în știință, studiul vieții și dezvoltării societății. Teoria marxist-leninistă asupra materiei constituie o bază științifică în practica social-istorică, ea învățînd partidul clasei muncitoare să cunoască și să folosească cerințele obiective ale vieții materiale în interesul celor ce muncesc.

DESPRE VITAMINE

Prin materialul de mai jos, scris de tov. ing. I. Marinescu de la Institutul de Cercetări Alimentare, răspundem tovarășului Călin Copsan, din Rădăuți.

Stiința cunoaște astăzi un mare număr de vitamine. Printre cele mai importante și mai bine studiate sînt: Vitamina C (antiscorbucică), B¹ (antiberiberică), B² (antipelagrosă), B⁶ (adermana), B¹² (contra anemiei pernicioase), A (antixerofthalmică), D (antirahitică), E (antisterilică), K (antihemoragică) etc.

Cercetările întreprinse au lămurit că vitaminele sînt, în majoritatea cazurilor, produse de regnul vegetal, de unde sînt luate și consumate de animale o dată cu hrana și, în unele cazuri, sînt depuse sub formă de rezerve în diverse organe. Sînt rare cazurile cînd organisme animale sînt capabile să sintetizeze singure unele vitamine.

Deși în majoritatea lor vitaminele se găsesc în produsele naturale, numai un număr relativ redus de asemenea produse le cuprind în cantități mai însemnate. Așa, de exemplu, pot fi indicate drept surse pentru vitamina A: morcovii, ardeul roșu, mărarul, spanacul, caisele, cățina albă, gălbenușul de ou, ficatul de vițel și porc, untura de pește; vitamina B¹: spanacul, mazărea, nucile, germeii cerealelor, drojdia, rinichi și ficatul cornutelor; vitamina B²: ceapa verde, roșiile, spanacul, porumbul, caisele, laptele, ouăle, drojdia, ficatul și rinichiul; vitamina C: măcieșele, coacăzele negre, lămile, portocalele, căpsunile, spanacul, roșiile și ardeii; vitamina D: drojdiile de panificație și de bere, untura de pește; vitamina E: germeii de cereale, salata, semințele de măcieș, uleiul de bumbac, ficatul cornutelor; vitamina PP: morcovii, tomatele, castraveții, țărilele de griu și orez, drojdiile, ficatul și inima cornutelor.

Atît timp, cît hrana oamenilor este constituită din alimente proaspete, cantitățile necesare de vitamine sînt furnizate de acestea și organismul se bucură de o funcționare normală. În

anumite perioade ale anului însă, în special iarna și la începutul primăverii, cînd alimentele proaspete lipsesc, lipsesc și vitaminele și nevoia lor se face simțită. Efectele dăunătoare ale acestei lipse pot fi însă prevenite pe două căi și anume: prin menținerea cantităților inițiale de vitamine în produsele alimentare supuse conservării sau păstrării și prin obținerea vitaminelor, fie sub formă de concentrate, fie sub formă pură, și utilizarea lor după necesități.

Prima cale nu a soluționat pînă acum decît în mod insuficient problema, deoarece, prin mijloacele clasice de conservare, vitaminele nu pot fi menținute decît în proporții nesatisfăcătoare. Pentru realizarea unor pierderi minime de vitamine au fost elaborate în timpul din urmă metode noi de conservare, ca: sterilizarea cu ajutorul curenților de înaltă frecvență sau al radiațiilor ionizate, deshidratarea prin pulverizare, sublimare sau cu ajutorul razelor infraroșii, conservarea cu ajutorul antibioticilor etc.

Cu toate acestea, cea de a doua cale, constînd în obținerea și utilizarea vitaminelor în scopuri curative și preventive, rămîne cea mai convenabilă. În această direcție s-a pornit mai întîi de la materiile prime naturale, obținîndu-se vitamine prin procedee de extracție, urmate de o purificare riguroasă a extractelor. În prezent, ca urmare a dezvoltării chimiei, aproape toate vitaminele cunoscute pot fi preparate pe cale sintetică.

Deși în multe cazuri vitaminele de sinteză sînt mai ieftine decît cele preparate din produse naturale, totuși, după unii cercetători, avantajul acesta este compensat de efectele fiziologice mai bune pe care le dau concentratele vitaminice naturale; explicația stă în faptul că, în aceste din urmă concentrate nu intră aproape niciodată numai o singură vitamină, ci un complex, ale cărui componente își stimulează și întregesc reciproc activitatea. În prezent se tînde spre folosire tot mai largă a vitaminelor de proveniență naturală sau sintetică în scopuri profilactice. În acest scop, produsele alimentare vitaminice și vitaminizate ia o dezvoltare din ce în ce mai largă.

C E Y L O N

În scrisoarea adresată redacției, tovarășa Maria Constantin, tehnician din Plocești, ne cere să scriem un documentar despre Ceylon.

In Asia de sud-est, sub tropice, o insulă își trimite pe aripile nevăzute ale musonului mireasma florilor de pe întinsele plantații de caie. Este „Insula Paradisului” — Ceylon — supranumită și „Perla Orientului”.

Insula Ceylon, cu capitala Colombo, are o suprafață de 66.000 km² și o populație de peste 8.000.000 de oameni — în majoritate singalezi, precum și tamili, indieni, moori, malaiezi etc.

Bogățiile Ceylonului sînt imense. Acest petec de pămînt, așezat de talazurile Oceanului Indian, este împinzit de plantații de cauciu, ceai, cocotieri; adîncurile pămîntului ascund, aici, zăcăminte de plumb, fier, grafit și nisip monacit folosit în producția de energie atomică, iar din fundul oceanului se pescuiesc vestitele perle ceyloneze.

S-ar părea că Ceylonul oferă locuitorilor săi o viață ca în poveștile orientale. În realitate în „Insula Paradisului”, înzestrată atît de darnic de natură, populația muncitoare îndură chinurile îngrozitoare ale mizeriei și foametei, ale molimelor care seceră în fiecare an mii și mii de vieți. Anii grei de robie colonialistă și-au înfipt adînc colții în trupul poporului. În 1953 existau în Ceylon 500.000 de șomeri.

Începînd din 1905, Ceylonul a trecut, pe rînd, în mâinile colonialiștilor portughezi, ale olandezilor și apoi în ale englezilor. Creșterea impetuoasă a mișcării de eliberare națională în țările Asiei a silit Anglia să acorde Ceylonului, în 1948, statutul de dominion al Commonwealthului britanic, schimbare care nu a dus totuși la eliberarea completă de sub colonialism. În jurul insulei au început din ce în ce mai mult să se urzească firele uneltirilor imperialiștilor americani, japonezi și vest-germani, tinzînd să smulgă Angliei pozițiile economice pe care aceasta și le-a menținut. Competiția în jurul Ceylonului se expli-

CONGRESUL INTERNAȚIONAL AL JURIȘTILOR

La cererea tov. Gheorghe Florea, elev din București, publicăm materialul de mai jos:

In cursul lunii septembrie a. c. a avut loc la Barcelona (Spania) primul Congres internațional de drept comparat, ținut sub auspiciile UNESCO. El a fost organizat de Asociația Internațională de Științe Juridice (A.I.S.J.) cu concursul Comisiei naționale spaniole de cooperare cu UNESCO, al Asociației spaniole de Științe Juridice și de drept comparat, al Institutului de drept comparat al Consiliului Superior de cercetări juridice al Spaniei etc.

La lucrările Congresului au participat reprezentanți ai unor instituții internaționale cu renume mondial, ca: UNESCO, Institutul pentru unificarea dreptului privat — cu sediul la Roma — Institutul pentru compararea și apropierea sistemelor juridice europene, Institute de drept comparat din diferite țări etc., și un număr de cea 200 delegați, reprezentînd 40 de țări, printre care: U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța, Spania, Germania occidentală, Japonia, India, Iugoslavia etc. Majoritatea reprezentanților a fost formată din academicieni, decani ai facultăților juridice, profesori universitari, ma-

gistrați ai instanțelor supreme, reprezentanți ai Institutelor de cercetări juridice, oameni cu munci de mare răspundere în țările respective și cu renume mondial în știința dreptului.

România a fost prezentă printr-o delegație formată din profesorii universitari Tudor R. Popescu și Mihail Eliescu, șefi de sectoare științifice la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei R.P.R.

S-au dezbătut teme deosebit de importante. Între altele s-au studiat „mijloacele juridice care contribuie, în mod direct sau indirect, la asigurarea stabilității familiei” și „unele aspecte ale învățămîntului juridic în diferite țări”.

Vii discuții s-au purtat în special în jurul problemelor referitoare la mijloacele juridice care contribuie la stabilitatea familiei. Aceasta mai ales datorită faptului că, în materie de organizare a familiei, se confruntau cele mai diferite concepții — de la cele ale țărilor care cunosc încă o legislație religioasă, retrogradă, a căsătoriei indisolubile, pînă la cele ale țărilor socialiste, unde o legislație specială, sub formă de Coduri ale familiei, are ca fundament consolidarea familiei și protejarea copiilor.

În această situație, rapoartele depuse de delegația romină,

care se refereau la principiile Codului familiei din 4 Ianuarie 1954 (cea mai recentă legislație de ansamblu asupra acestei chestiuni), au stîrnit un viu interes, remarcînd nu numai de participanții la Congres, dar și de presa spaniolă.

De altfel, deși puțin numeroasă (comparînd cu delegațiile altor țări, ca, de pildă, a Franței — 26 de membri; a S.U.A. — 16; a Angliei — 12; a Turciei — 15 etc.), delegația romină a avut sarcini de răspundere în cadrul Congresului, reprezentanții ei făcînd parte din comisiile de experți, din preziidiul și secretariatul științific al acestor comisii, precum și din comisia de rezoluții.

Lucrările Congresului, desfășurate la un înalt nivel științific, au avut loc într-o atmosferă de înțelegere reciprocă, ceea ce a demonstrat dorința vie a tuturor participanților de a ajunge la rezultate pozitive — lucru care a și fost realizat, de altfel.

A fost, de bună seamă, un început fructuos de colaborare internațională în domeniul dreptului, ceea ce ne face să nutrim speranța că și la viitorul Congres, ce se va ține în septembrie 1957 la Chicago, vor fi rezolvate multe dintre problemele juridice care frămîntă astăzi majoritatea statelor.

că și prin poziția strategică a insulei — ca poartă de pătrundere în Asia. Pentru a stăvili acțiunile țărilor concurente, Anglia a inițiat așa-zisul „plan de ajutorare Colombo”, imitație a „planului Marshall”, prin care intenționa să înlăture din sud-estul Asiei influența S.U.A., a Japoniei și a Germaniei occidentale. Neputând, însă, face față concurenței partenerului american, și având o situație economică proprie destul de grea, Anglia a acceptat să-și împartă cu S.U.A. influența în Ceylon.

Cu tot sprijinul dat decercurile reacționare ceyloneze, coloniștii anglo-americani n-au reușit să includă Ceylonul în pactul agresiv S.E.A.T.O. Guvernul Kotellavaia a fost răsturnat cu prilejul ulțimelor ale-

geri, tocmai pentru că a dus o politică docilă față de puterile imperialiste, ce tind să transforme Ceylonul într-o bază militară în Asia de sud-est. Noul guvern, condus de Bandaranaike, liderul Frontului unit popular „Mahadana Exad Peramunda”, a venit la putere datorită faptului că s-a prezentat în alegeri cu un program ce ținea seama de dezideratele poporului — transformarea dominionului în republică democratică, naționalizarea treptată a plantațiilor, băncilor și societăților de asigurare străine (engleze), lichidarea bazelor militare străine din Ceylon, neparticiparea la blocuri de state, relații de prietenie cu toate statele și schimburi de relații diplomatice cu U.R.S.S. și R.P. Chineză.

MILENARELE SCHIURI

Tovarășul Ciuceanu Nicolae, student în anul IV la Institutul de Construcții din București, doarește să afle când au fost folosite pentru prima dată schiurile.

Multă vreme țările scandinave au fost socotite drept patria schiurilor și se consideră că schiurile reprezentate în câteva scene săpate pe o stâncă din regiunea orașului

Upsala (Suedia) ar fi cele mai vechi din lume, datînd din anul 1050. Dar cercetările arheologice, întreprinse în ultimii ani, au arătat că încă din cele mai vechi timpuri popoarele slave care au trăit pe teritoriul de azi al Uniunii Sovietice au cunoscut și folosit schiurile. În această privință, cunoscutul arheolog sovietic A. V. Arțihovski a scris următoarele: „Reprezentările neolitice de pe stîncile aflate în regiunea Mării Albe sînt mai vechi (decît cele de la Upsala — n. r.). După părerea arheologilor (V. I. Raydonikas, A. I. Briusov și B. Zemleakov) ele datează de la sfîrșitul celui de-al doilea mileniu înainte de era noastră. În două grupuri din aceste reprezentări, aflate în localitățile Zalavruța și Besovii Sledki, sînt înfățișate cîteva schiuri”.

Într-adevăr, scenele acestor înfățișează grupuri de oameni cu genunchii îndoiți, care poartă niște schiuri cu vîrful curbat. Într-o mîină țin un băț cu rîndea, iar în cealaltă, un arc de vîntătoare.

Schiurile din acele vremuri erau de două feluri: unele care erau folosite prin pășire (ovale și în formă de rachetă) și altele care serveau pentru alunecare. Ambele schiuri utilizate pentru alunecare aveau — spre deosebire de schiurile scandinave de mai tîrziu — aceeași lungime, erau destul de late, și deseori, aveau întinse pe talpa piei de animale cu păr scurt.

Despre folosirea din cele mai vechi timpuri a schiurilor, pe teritoriul Uniunii Sovietice de astăzi, vorbesc și numeroase legende populare străvechi. Astfel, în legendele ostiacilor se vorbește despre zeul Tunc-pocs, protectorul vîntătorilor, care, urmărind o dată un elan, și-a rupt un schi, dar a izbutit totuși să ajungă animalul, fugind cu un singur schi.

Iată dar ce vîrstă înaintată au schiurile noastre și iată unde au fost ele folosite pentru întîia oară.

IMPĂIEREA ANIMALELOR

Tov. Sirbu Dan, din Sinaia, ne-a rugat să arătăm cum se împăiază păsările. La această rugămînt răspunde tov. conf. unic. T. Orghidan.

Iată cum se procedează: se așază pasărea culcată pe spate, pe o masă. Cu un bisturiu sau cu un briceag bine ascuțit se practică apoi o tăietură în piele, care va merge de la tîrșită pînă sus la gît, avînd grijă să se menajeze fulgii.

Pasărea se jupoale apoi, introducînd degetele mîinii stîngi, între piele și carnea din partea dreaptă a corpului, în așa fel ca să getul mare să ne rămînă aceluși. Celelalte degete se împing cît mai adînc. Dacă numai cu degetele nu putem desprinde pielea, ne ajutam și de briceag. Cu degetele de la mîna dreaptă introducem mereu praful de talc, între carne și piele, pentru a usca pielea și a evita astfel o relipire. În cazul unei hemoragii puternice se pune talc mai mult pentru a absorbi sîngele.

După degajarea pielii de pe partea dreaptă, se trece la partea stîngă și se procedează la fel pînă ce se vor putea petrece degetele printre piele și carne, pe după corpul pasării. Apoi se taie picioarele ceva mai sus (3-4 cm) de încheieturile pînă la care se găsesc fulgii. Restul osului, pînă la gheare, va rămîne intact. Din carnea cozii se taie după aceea și se îndepărtează numai atît cît să nu cadă penele înfipite în ea.

Aripile se taie de la prima încheietură, lăsîndu-se neatîns mușchii în care sînt înfipite penele. Ceilalți mușchi se îndepărtează.

Gîtul se taie cît mai aproape de cap. Apoi se trage pielea gîtului peste teastă și cranlu; se scoate ochii, limba și creierii.

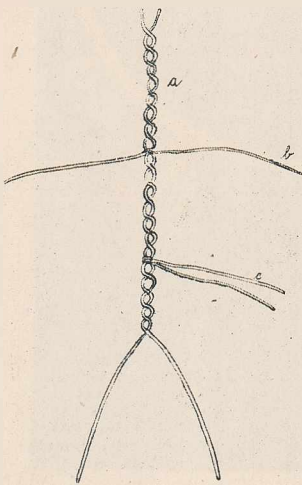
Înăuntru, păstrîndu-se astfel teasta intactă pentru a se obține forma naturală a capului.

În timpul operațiilor de mai sus se uzează mereu de talc. Apoi se scutură cu grijă resturile de talc și de carne rămășă pe pielea, se cos cu ață de culoarea fulgilor eventualele tăieturi ale pielii și se fixează (se cauterizează) pielea, făcînd-o înatacabilă cu o soluție de 50 grame arsenic (Natrium arsenicosum) la 200 cm³ apă; pentru operația aceasta se folosește o pensulă sau vată, pe un suport de sîrmă. Pielea se va unge peste tot, evitîndu-se atingerea fulgilor și penelor. Împăietorul va avea grijă să nu-și atingă cu arsenic eventualele zgîrțieturi, căci acesta este o otrăvă din cele mai periculoase. De aceea este indicat ca operația să se facă cu mînuși de cauciuc.

Pentru montarea pasării este nevoie de mai multe sîrme: a) 2 sîrme lungi cît pasărea, de la cioc la talpa piciorului, plus 20-30 cm necesari la prinderea de celelalte sîrme; b) o sîrmă lungă cît distanța de la vîrfurile unei aripi, pînă la vîrfurile celeilalte, plus 20 cm pentru împletiri și răsuciri; c) 2 sîrme mai subțiri (dacă coada pasării e mică) sau mai groase (dacă coada e bogată), care vor servi la susținerea acesteia.

Primele două sîrme se împletesc una cu alta pe o porțiune ega-

lă cu distanța de la cap, pînă la încheietura picioarelor, unde capetele se lasă libere și se introduc treceare prin cite un picior. A treia sîrmă se fixează cît mai bine de sîrma centrală, în dreptul aripiilor, fiecare capăt al ei ser-

Astfel se prezintă scheletul de sîrmă care servește la împăierea animalelor.

vînd la susținerea unei aripi. Ceva mai jos se fixează și sîrmele ce vor susține coada. Încheieturile dintre sîrme se întăresc cu firul de cîrpă, sîrme, forînd ghemuri mai mici sau mai mari, după mărimea pasării.

Apoi scheletul de sîrmă se montează astfel: se introduc capetele libere, scurte, ale sîrmei centrale împletite (a), unul în partea de sus a ciocului, altul în partea de jos (în locul limbii). Se iau apoi cîlți (eventual lînă sau vată), din care se fac cocoșe mici și se îndesă în teastă, pe lîngă sîrmă — apoi se înfășoară cîlțul în jurul sîrmei care susține gîtul pînă la tăietură și se trage pielea gîtului care a fost dată peste teastă. Este necesar ca înainte de a înfășura cîlții, să se lipească ceară roșie, pe sîrmă. Apoi se așază scheletul de sîrmă. Se introduc sîrmele libere anterioare în ficare aripă, pe lîngă os, pînă la capătul osos al aripii, de care se înfășoară capătul sîrmei. La fel se procedează cu picioarele, introducînd sîrmele prin spatele osului, pînă la talpa. Capetele sîrmelor vor folosi la prinderea de suportul pe care îl alegem. Sîrmele cozii se scot prin tîrșită și se camuflează dedesubtul penelor.

Umplerea cu cîlți se face apoi de la gît, în jos, pînă la picioare, avînd grijă să se îndese cîlții cît mai bine și cît mai omogen fără a se denatura forma naturală a pasării. Pe măsură ce punem cîlții, coasem și pielea.

Ochii de sticlă se fixează cu ipsos sau cu un clei, umplînd orbita. Pleoapele se păstrează intacte și dacă sînt uscate se umezesc cu apă caldă.

Păsărea se montează apoi pe un stativ potrivit și i se dă atitudinea voită. La pasări mici sîrma va fi groasă de 1 mm, la cele mai mari pînă la 4 mm.

La fel se împăiază și mamiferelor.

De vorbă cu medicul

BOLILE REUMATISMALE

În vorbirea de toate zilele, legăm de reumatism toate durerile localizate în aparatul locomotor — mușchi, nervi, articulații, oase — avînd oarecari idei vagi și despre legătura lor cu inima. Lipsa de precizie a noțiunii pe care o avem asupra acestei boli se datorește, în bună parte, faptului că reumatismul nu este reprezentat de o singură maladie bine determinată, ci de o serie întreagă de maladii — bolile reumatismale — al căror punct comun este durerea în aparatul locomotor.

Reumatismul propriu-zis este o boală cronică, cu reșete, produsă de o infecție streptococică într-un organism sensibilizat la acest gen de infecții. Importanța infecției streptococice este evidentă, deoarece declanșarea reumatismului este mai totdeauna precedată de o amigdalită, de o inflamație cronică a vezicii biliare, de o otită, o apendicită etc., care creează, după cum se știe, focare de infecție streptococică.

În ce privește reumatismul infecțios, acesta este legat, de obicei, de o maladie infecțioasă ca, de pildă, scarlatina, febra tifoidă, blenoragia, dizenteria, bruceleza etc.

Reumatismul atacă în general aparatul locomotor, inima și uneori sistemul nervos. Pericolul pe care îl reprezintă constă însă, în special, în imobilizarea cordului.

O altă formă a reumatismului, cu evoluție cronică, progresivă, este așa-numita poliartrită cronică evolutivă, care netratată la timp, duce la anchiloză dintre cele mai grave. Deși cauza acestei forme n-a fost încă stabilită, se pare că rolul principal l-ar juca toxinele microbilor, precum și o stare alergică a organismului. Asemănătoare poliartritei cronice este și spondilartroza anchilopoetică, caracterizată prin localizarea maladiei în coloana vertebrală pe care o anchilozază. Vorbînd de bolile reumatismale trebuie să mai amintim de artroză și spondilartroză, afecțiuni în care infecția joacă un rol mai mic, cauza principală fiind un proces de uzaj determinat de factori ca munca grea, tulburări glandulare, avitaminoză etc.

Pe lîngă articulații, bolile reumatismale pot atinge mușchii și nervii, dînd loc la mialgii (dureri musculare, și nevralgii. Există dureri în aparatul locomotor care se încadrează în bolile reumatismale, deși nu sînt o consecință directă a unor infecții. Așa sînt, de pildă, durerile cauzate de guta — boală la baza căreia stau tulburări metabolice — sau de unele maladii ortopedice ca, de pildă, picioarele plate.

Este bine ca imediat ce simțim dureri reumatice să ne adresăm medicului, atît pentru stabilirea diagnosticului cît și a tratamentului, deoarece orice neglijență poate avea urmări grave. De altfel, toate formele de reumatism au tratamentele lor specifice, cu ajutorul cărora se obțin rezultate bune.

Dr. R. COSTIN

UDRESCU IOAN — BUCUREȘTI, POPESCU CORNELIU — PITEȘTI ȘI ALȚII. Cuvîntul văle nu poate fi cîlțit valed pentru mai multe considerente. În afară de faptul că într-un caz avem diftongul ai, iar în altul ea, în cuvîntul valed diftongul, fiind final, ar fi trebuit să fie plasat la dreapta lui i, pe aceeași linie cu el, nu mai sus, ca în exercițiul nostru. Avem de-a face deci cu un diftong mediu, precedîndu-l iar nu urmîndu-l pe l. Pe de altă parte, în cuvîntul valed diftongul nu se notează, fiind obținut prin articulare (vezi pct. 21 din lecția a IX-a). Dacă ar fi fost valeda, s-ar fi scris deci numai vl, fără diftong. La fel se scrie răpire (nu răpirea).

C. STEGARU — LOCO. Poezia „Frederic Chopin” este neizbutită; încercarea de portretizare este superficială, lipsită de adîncime, iar exprimarea ideilor cu totul nepoetică. Versuri ca acestea:

„Oh! Raphael du piano”
Cum te-a numit Heine Henri,
Întoarce-te să cînti un dol
De ce te-oi dus, De ce nu-avii?

n-au nimic de-a face cu poezia.

STEFĂNESCU MIHAI — LOCO, PREOTEASA JEAN — CRAIOVA, PLĂVĂNESCU E-NUTA — ABRUD. Poeziile dv., lucrări de început, sînt la un nivel artistic necorespunzător pentru a fi publicate.

CALAGHERI ILEANA — LOCO. Adresați-vă cenacului literar „Teodor Neculuța”, Bd. Ana Ipătescu nr. 21.

PURCEA ION — MOGOȘENI, REG. CLUJ. În triștongi, primele două vocale se reprezintă prin semnul diftongului, iar cea de a treia prin punct. În general, aceasta din urmă se omite. Cuvîntul plouă se scrie fie plo(u)ă, așa cum a apărut în cheie, fie plou(ă), cum a fost dat în exercițiul 16 (lecția a IX-a).

COZOȘ ANDREI — PETROȘANI. În cuvintele repertoriului și postalioul nu se notează articolul singular. Noiindu-l pe l se obține pluralul (repertoriile, postaliouanele).

DEMETRESCU CRIȘAN — BUCUREȘTI. Diftongii ea și ia, ae și ai, au și oa etc. se scriu la fel. Nu este nici o primejdie de confuzie, contextul arătînd care este forma corectă.

FILIMON NICOLAE — RĂCHITENI, REG. BACĂU ȘI ALȚII. Diftongii constituie, fără îndoială, un capitol mai dificil. Îi recapitulăm, în altă formă: accentul circumflex orizontal, cu vîrfurile dreapta: oa, ua, ou, (la stînga), ei (sus); orizontal, cu vîrfurile dreapta: au, oa, ou (la stînga), ie (sus); vertical, cu vîrfurile în jos: ea, ia; vertical, cu vîrfurile în sus: ea, ai; oblic, cu vîrfurile în jos — stînga: eo, eu, io, lu; oblic, cu vîrfurile în sus — dreapta: oe, ue, oi, ul.

Răspunsul CEFERIȘTILOR de la GRIVIȚA

Fotografii de M. IVANCIU și M. POPESCU

Mii și mii de muncitori de la „Grivița Roșie” au răspuns cu entuziasm discursului ținut la 2 noiembrie de tovarășul Gheorghe Apostol, membru al Biroului Politic al C. C. al P. M. R. și președinte al Consiliului Central al Sindicatelor.

În medațion: tovarășul Gheorghe Apostol, vorbind în fața miilor de muncitori de la „Grivița Roșie”.

Pentru muncitorii cefe-riști, ca și pentru toți muncitorii din țară, Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, a Consiliului de Miniștri și a Consiliului Central al Sindicatelor în legătură cu creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii a fost un prilej de vie satisfacție. Ei văd concretizându-se din nou roadele eforturilor comune ale întregii clase muncitoare. Vestea bună îi de-termină să-și socotească vi-itorul venit. Discuția cu „Cîți

copii ai?” începea încă pe drum și ajungea pînă la ușa atelierului.

Mi-a ieșit în față un cazangiu: Constantin Ghețu. Are aproape 40 de ani și e tatăl a șase copii: patru fete și doi băieți. Patru dintre ei sînt sub 14 ani, și pentru aceștia, cazangiu Ghețu va primi un sprijin din partea statului în sumă de 400 lei. Pe un petic de hîrtie el a scris: salariu de bază, 447 lei; acord încă vreo 400; compensație băncască pentru cartela sa și a soției, plus 400 lei alo-

cație de stat pentru patru copii, 525 lei. A totalizat și a văzut că va avea un venit de peste 1300 lei. Azîmbit bucu-ros și s-a apucat de treabă.

★

...Am făcut cunoștință cu sudorul Aurel Nișescu, tot de la Atelierele „Grivița Roșie”. Am stat de vorbă cu dînsul și în ate-lier, în timp ce suda cazanul unei locomotive, și acasă la el, într-una din locuințele cartierului C.F.R. „Steaua”. La patruzeci de ani, tov-

Nișescu este tatăl a șapte copii — cel mai mic de 2 ani, cel mai mare de 13 ani. Ajutat de noua alocație, veni-tul lui se va urca la aproape 1800 lei. Acum, o seamă de nevoi vor putea fi mult mai ușor rezolvate. „Știți—mi-a spus el — șase pîini pe zi și un cazan de mîncare erau totuși o problemă. Vă rog să scrieți că grija pe care ne-au arătat-o partidul și guvernul nu va rămîne fără răspuns: voi munci și mai bine!”

★

Pe statul de salarii al secției I timplărie-vagoane, tot la Atelierele C.F.R. „Grivița Roșie”, două femei, Constanța Florea și Niculina Mihăilescu, erau trecute pînă acum cu cîte un salariu mi-nimal, la care se adăuga lun-ar un spor de 50-60 lei rezultat din acord. Pe aceste două femei le-am găsit fă-cînd ultima toaletă unui elegant vagon de clasa I, renovat. Hotărîrea le aduce un spor la salariul de bază

Cazangiu cefe-rist Gheorghe Neacșu, tatăl a 11 copii, vor-bește la miting despre noile măsuri care duc la creșterea nivelului de trai.

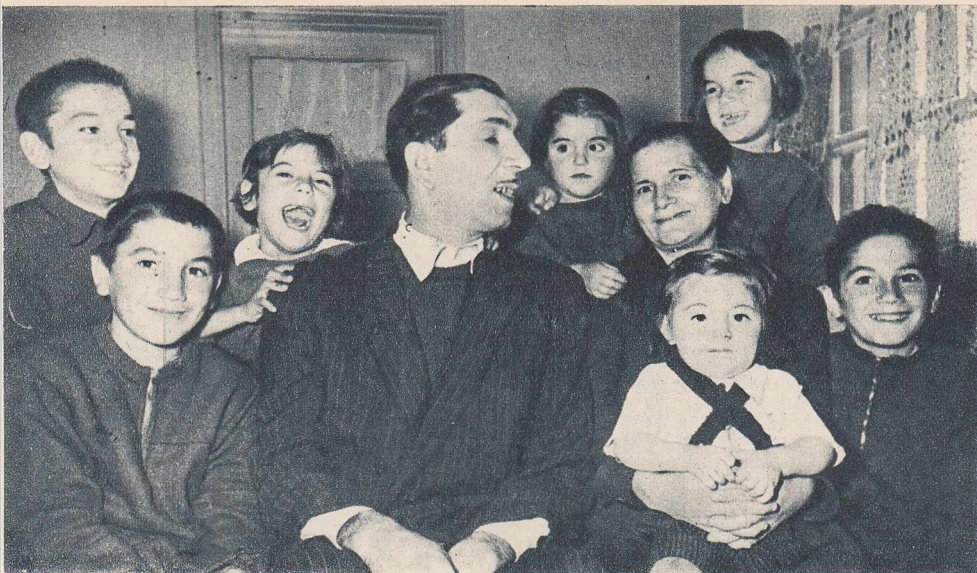
Turnătorul Teodor Don, vor-bind în timpul mitingului.

← A sosit „Scînteia”. În ora de repaus, muncitorii sec-ției cazangerie se grăbesc să citească Hotărîrea Consiliului de Miniștri care acordă ce-feriștilor, familiilor lor și pen-sionarilor C. F. R. dreptul la un număr de călătorii gratuite pe căile ferate, făcute în interes personal.

Iată și familia sudorului Aurel Ni-
← chescu.

O discuție între doi pensionari. Despre ce vorbesc e ușor de înțeles: în ziare a apărut Hotărîrea cu majorarea pensiilor minimale. Septuagenarul Gh. Copaci (dreapta) beneficiază de majorarea pensiei. Tocmai despre acest lucru discută cu vecinul său Sebastian Geamănu, pensionar și secretarul comitetului de stradă.

în adunările din atelier, și-au manifestat recunoștința prin angajamente în muncă.

Pînă acum aveam o anumită părere despre viața pensionarilor. Li vedeam în imaginația mea, trebăluind în jurul casei, aranjînd straturile cu garoafe, mutînd dintr-un loc în altul colivia cu canari sau jucînd seara L... sau domino cu vecinul... și el pensionar. Acum, într-un cartier ceferist al Capitalei, am întîlnit pensionari, care mi-au schimbat părerea. Oamenii aceștia, pe care îi socoteam „milionari în timp liber“, nu prea au răbdare să se folosească de timpul liber și se antrenează în diferite acțiuni obștești din cartier. Printre ei am cunoscut pe bătrînul Gh. Copaci de 71 ani, din str. Corbului 43. A fost fochist pe o locomotivă și, în urma unui accident, în 1932, a ieșit la pensie pentru invaliditate. Despre omul acesta, vecinii n-au decît vorbe de laudă. Niciodată n-a stat deoparte cînd cei din cartier se apucau să repare strada sau să paveze trotuarul. Bătrînul Gh. Copaci a citit

Muncitoarele ceferiste Constanța Florea, mamă a cinci copii, și Nicolina Mihăilescu, mamă a trei copii, într-o singură săptămînă au primit trei vești bune: noua alocație pentru copii, majorarea salariului lor minimal și cite 12 călătorii gratuite pe C. F. R., în interes personal.

și el Hotărîrea și a discutat-o și cu alți pensionari.

Cînd l-am întreat ce părere are despre mărirea pensiilor, mi-a răspuns:

„Vedeți, partidul și guvernul au început cu noiăștia cu pensiile mici. Acum, mă aștept să primesc de la

1 decembrie, circa 300 de lei, că sînt de gradul doi. Sînt sigur că este numai un început și că pensiile se vor mări pe măsură ce se va dezvoltă producția“.

Dar dragostea față de partid și guvern, ceferiștii

de la „Grivița Roșie“ au manifestat-o la 2 noiembrie, într-un impunător miting la care a vorbit și tovarășul Gheorghe Apostol, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R. și președinte al Consiliului Central al Sindicatelor. Mii și mii de muncitori — printre ei bătrîni eroi ai luptelor din '33 și tineri entuziaști, viguroși și harnici, urmașii de azi ai lui Vasile Roaită — într-o atmosferă entuziastă și combativă și-au arătat recunoștința lor pentru grija purtată muncitorilor de către partid și guvern — grijă din care au izvorît măsurile ce duc la ridicarea nivelului de trai.

Pentru ca nivelul de trai al oamenilor muncii să crească, pentru bunăstarea generală, pentru a răspunde la grija partidului și guvernului, ceferiștii de la „Grivița Roșie“ s-au angajat să-și intensifice activitatea pentru traducerea mai departe în viață a Directivelor Congresului al II-lea.

În primele două luni ale anului, întregul colectiv al Complexului „Grivița Roșie“ și-a adus contribuția sa la îndeplinirea sarcinilor, rea-

lizînd planul de producție în proporție de 105%, creșterea productivității muncii cu 5,56 la sută, iar în ce privește scăderea prețului de cost cu 7,49 la sută; s-au obținut economii în valoare de 8.354.000 lei. Aceste realizări sînt cheazășie că angajamentul luat în mitingul de la 2 noiembrie va deveni realitate. Iată ce și-au propus ceferiștii de la „Grivița Roșie“: realizarea planului de producție globală pe întregul an cu 12 zile înainte de termen, obținînd o creștere a productivității cu 2 la sută peste plan și reducerea prețului de cost cu 3 la sută, precum și realizarea de economii în valoare de 2.000.000 lei.

Despre respectarea cu sfințenie a acestor angajamente au vorbit numeroși muncitori, asociindu-le cu voința lor de neclintit de a apăra tot ce are clasa muncitoare mai scump — libertatea, regimul democrat-popular, drumul neabătut al construcției socialiste.

Acesta a fost răspunsul ceferiștilor de la „Grivița Roșie“.

F. URSEANU

Don DEȘLIU

MEDITAȚII

Căci n-am avut eu parte de-o fericire calmă, ca un hulub cuminte ce ți se-așază-n palmă, ca blînda scînteiere a stelelor pe valuri luminătoare peste dureri și idealuri, ca floarea care-n tihna grădinilor în floare, dînd cui o fi să treacă splendoarea-i trecătoare... Și cite-odată, parcă, privind pe cite unli cum umblă după muște în mijlocul furtunii de viață dătătoare care-a cuprins pămîntul, cum fac din orice fleacuri furtună — bată-i sfîntul! — într-un pahar cu apă — și asta li se pare cel mai de seamă lucru pe lumea asta mare, și le priește încă și pot să se amuze că-i văd cel mai adesea cu zîmbetul pe buze, mă-ncearcă o tristețe ca vinul amăriu... Dar nu că nu-s ca dîșii: c-aș fi putut să fiu.

Trăiesc — mulțam, noroace! — în vremea cînd se-alege cărarea omenirii acesteia întregi, cînd omul care face din bulgăru de tină o stea strălucitoare cu proprie lumină, a toată făuraru, străvechiul, veșnic noul, cel ce-a sculptat pe Venus și-a plăzmit metroul, va hotărî, de-acuma și pînă n veacuri multe, de glasul cui această planetă va s-asculte,

cui se cuvine dreptul de aur să adune cu mîini stăpînitore a roadelor minune, cui, pîinea, spada, cîntul și slava toată — cui?

Lui: două miliarde! Lui doar — și dacă lui, atunci prea aspră luptă, prea grea, nu știu să fie, pentru nestrămutata, deplina lui domnie!

Sînt fiul vremii mele... Deci și părinte sînt al zilei care vine, aicea pe pămînt. Și pașii mei, și gîndul, și dorurile-mi toate să le dezleg de lupta cea mare nu se poate, cum nu poți rupe vîzul de-a ochilor lumine, cum nu e cu puțință să mă despart de mine!

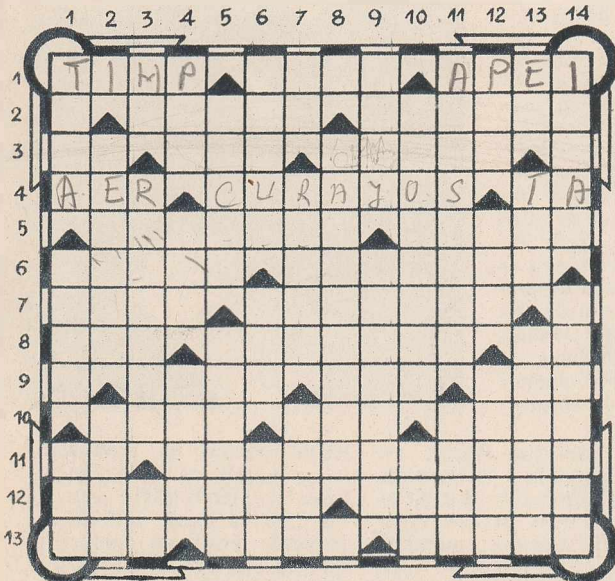
Or tocmai de aceea mă cercetezi întruna, de cum albește ziua pînă se pierde luna, cu zbatere de aripi chemîndu-mă mereu, neîmpăcare — soră a sufletului meu...

Copil, odinioară, bătu și eu sihastre poteci, în căutarea prigoriei măiastre care cu mii de raze răsare-n vreun coclaur, la vîrsta vrăjitoare a basmelor de aur... Ba, ce să zic, se-nfîplă penetul să-și respire în cale-mi, năzdrăvana, și azi, din fericire, și inima îmi spune că o voi mai zări-o cîif nu am zis iubirii și versului — adio! Dar nu îmi e în fire să îndrăgesc năluce care îți schimbă viața în veșnică răscruce: mi-s dragi acele visuri — și singure acele, ce se-mplinesc, dînd viață la altele din ele!

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

DESPRE SUNET

VERTICAL: 1) După ce fulgeră se aude acest sunet — A percepe sunete — Poate fi sterilizată cu ajutorul ultrasunetelor. 2) La cel mai mic sunet o iau la fugă — Mai mare peste... ace. 3) Maria Tudor — Sunet prelung — Unicul sunet pe care-l scoate gîscă. 4) Așezat — Animale care au capacitate de a scoate răgete puternice — Lac în Italia. 5) În întregime — Bani care sună! 6) Urechea omenească nu-i poate percepe decît cînd are între 16-20.000 de vibrații pe secundă — Pictor olandez — Zăgaz. 7) Numeral — ...Sibiric, autorul romanului „Milioanele lui Privalov” — Se spune despre urechea celui ce percepe sunetele cele mai slabe. 8) Mijlocul cel mai comun astăzi de transmiterea sunetelor la distanță. 9) Controlul oficial al măsurilor și greutateilor — Sunet care se rostiește din gît. 10) Instrument pentru producerea unui sunet pur a cărui înălțime variază în raport cu dimensiunile instrumentului — Înălțime redusă. 11) Aparat cu ajutorul căruia se transmit sunetele ce sînt apoi difuzate prin megafon — A căina. 12) Pronume demonstrativ (pop.) — Pronume — Frîngîii. 13) Literă arabă — Sunet muzical simplu produs de un corp elastic care vibrează după o lege sinusoidală — Se cunoaște dacă e copt... după sunet. 14) Perete sau înveliș pentru protejarea unei regiuni din spațiu inorganic de anume acțiuni acustice, optice, electrice etc. — Ridicarea și coborîrea ritmică a vocii omenești pe diferite tonuri, care dau naștere unui șir armonios de sunete.

ORIZONTAL: 1) Intră în calcularea vitezei sunetului — A emite unde sonore — În ultima vreme adîncimea sa poate fi măsurată cu ajutorul ultrasunetelor. 2) Plantă industrială pe care ultrasunetele o pot apăra de insectele ce o atacă în timpul creșterii — Din domeniul idilei. 3) Pronume — Sunet — Tată. 4) Prin acest mediu unda sonoră are viteza de 340 m pe secundă — Citezător — Sunet de trompetă. 5) Sunet ce este rostit lovind cerul gurii cu limba — Sial de democrație populară. 6) Cea mai mică pasăre din țara noastră — Difuzor acustic de mare intensitate sonoră. 7) A face zgomotul pe care-l produce un car cînd trece pe caldarîmul străzii — Dispozitiv de transformare a puterii electromagnetice a unor cureni în putere sonoră. 8) Zeu păgîn — Sunet uniform, lipsit de varietate — Prefix care indică repetiția. 9) Unită sonoră reflectată de o suprafață — Naș — Unitate de măsură a tării sunetului. 10) Fără ton — La telefon, undele sonore se transmit prin el, cu ajutorul curenților electrici — Drept. 11) Înregistrează ondulațiile de pe plăca de pafon și le transmite membranelor care, vibrînd, reproduce sunetele imprimăte — Doctorii. 12) Autorul piesei „Orologiul Kremlinului” — Animal al cărui zbor de noapte e dirijat de ultrasunetele pe care le emite. 13) Lucrează pămîntul — Aidoma — Animal care aude ultrasunetele pînă la 37.000 de vibrații pe secundă.

lor și greutateilor — Sunet care se rostiește din gît. 10) Instrument pentru producerea unui sunet pur a cărui înălțime variază în raport cu dimensiunile instrumentului — Înălțime redusă. 11) Aparat cu ajutorul căruia se transmit sunetele ce sînt apoi difuzate prin megafon — A căina. 12) Pronume demonstrativ (pop.) — Pronume — Frîngîii. 13) Literă arabă — Sunet muzical simplu produs de un corp elastic care vibrează după o lege sinusoidală — Se cunoaște dacă e copt... după sunet. 14) Perete sau înveliș pentru protejarea unei regiuni din spațiu inorganic de anume acțiuni acustice, optice, electrice etc. — Ridicarea și coborîrea ritmică a vocii omenești pe diferite tonuri, care dau naștere unui șir armonios de sunete.

Cuvinte mai puțin cunoscute: ZIN — COMO — DOU — AIAR.

DEZLEGAREA JOCULUI „PROFESIUNI” APĂRUT ÎN N-RUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Lampagiu — Bloc. 2) Aviator — Olari. 3) Contabil — Aman. 4) Acei — Inginere. 5) Jar — S — A. — Ga — Ea. 6) Ut — Bob — Corp — S 7) S — Tăbăcar — Lat. 8) Călător — Face. 9) Boxer — Solist. 10) Amar — Sanitar. 11) Cititor — Vitic. 12) Aconit — Pilota. 13) Narat — Literar.

Să învățăm

STENOGRAFIA

de prof. Aurel BOIA

LECȚIA a XII-a

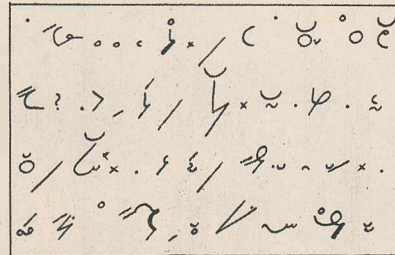
24. Prefixele se notează prin semne detașate de restul cuvîntului, astfel: NE se notează prin N; TRANS prin T; CONTRA prin K; SUPRA(-ER) prin S; CIRCUM prin CeR; EXTRA(-ER) prin R.

Semele prefixelor CONTRA și SUPRA se folosesc și pentru notarea prepozițiilor *contra* și *supra*.

nepus	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳
↳	↳	↳	↳	↳	↳

EXERCIȚIUL 21

(de citit, transcris și copiat)

EXERCIȚIUL 22

(de scris în stenografie)

Neluțeles, transform, contra (o)t, superb. circumscris, extract, neapărat, tr. insalpin, contrib(ue), super(io)r, circumevoluat, extralegal, necruțător, transmit, contra-semnăt, suport, circumpolar, extrașcolar, nemăsurat, transiliterian, contralovitură, superfluă, circumsolar, extremitate, necaz. Transilvania, contrazis, supraomeneșc, circu(i)t, extraragent. E de necrezut cît e de increzut. Face pe necrezut(ul). Contraatac(ul) s-a contraorganizat de către contraamiral. Translator(ul) e extraord(i)nar de circumspect. Suprataxa se suprimă.

Notă. În afară de exercițiile de mai sus, copiați stenografic și alte texte din revistă, aplicînd regulile învățate pînă

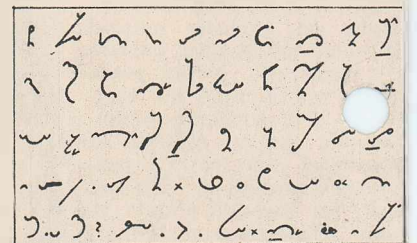
acum. Faptul că nu puteți să vă controlați, cu ajutorul unei chei, scrierea realizată și să vă corecți eventualele greșeli, nu are nici o importanță, deoarece greșelile vor dispărea de la sine, cu timpul, pe măsura exercițiilor făcute. Copiați deci cît mai multe texte.

Ușurați-vă de asemenea munca de deprindere a stenografiei prin aplicarea practică a cunoștințelor stenografice dobîndite.

Intercalați pentru aceasta în notițele dv. cuvintele stenografice curo:cute, ferindu-vă însă de a cădea în ispită de a scrie de pe acum totul numai în stenografie.

EXERCIȚIILE 19-20 (cheie)

Cred că era dator la mulți creditori. Timpul e curgător. E un om de caracter. Grigorescu e un mare pictor al naturii. Cine are drepturi are și datorii. Muncitorul a lucrat în acord. Actorul a făcut lectură din opera lui Caragiale și Creangă. Victor a intrat de curînd în avocatură.

Către cititorii noștri!

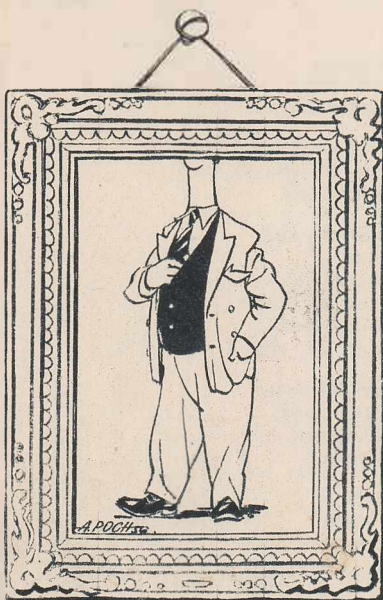
Pentru continuitate în primirea regulată a revistei „Flacăra”, reînnoiți-vă din timp abonamentele!

Cereți reînnoirea abonamentului pentru anul 1957 la oficiul poștal în raza căruia locuiți, la factorul dv. poștal sau la difuzorul de presă din întreprinderea în care lucrați.

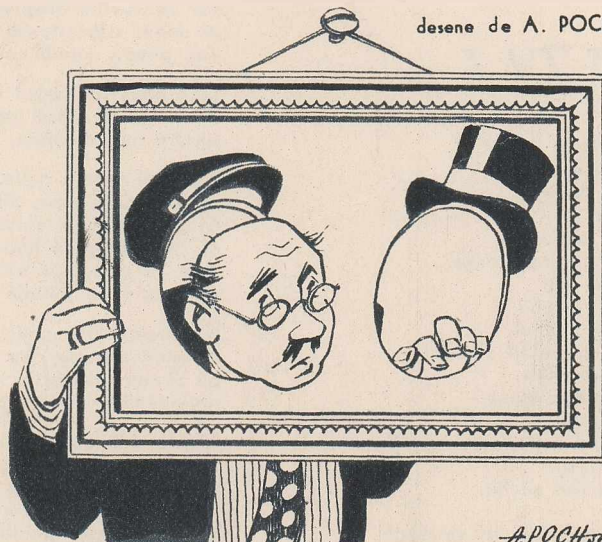
Abonîndu-vă, vă asigurați primirea regulată a revistei.

Din seria „PORTRETE”

desene de A. POCH

Ingimfatul

Oportunistul

Ipcriticul

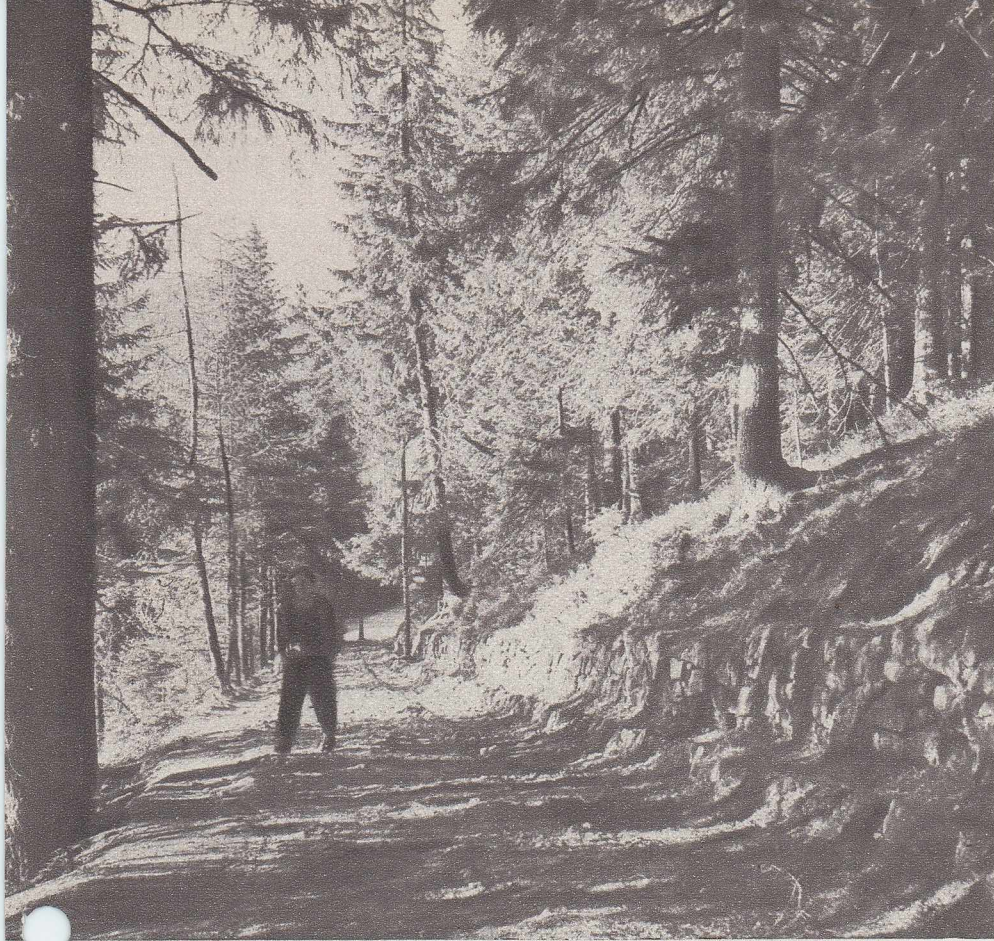
REDAȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 7
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR

3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

incetineala cu care sint inghitiți kilometri și care-i permite să scruteze nesățios minunile din jur, călătorul se tot întreabă, nedumerit la fiecare pas: „De ce nu s-o fi stabilit aici stațiunea? Doar este atât de frumos!”, pentru ca ajungând la capătul drumului, să consimtă că într-adevăr aici e „cel mai frumos“...

Treizeci și trei de cabane și căbănițe risipite în neorînduială de-a lungul șoselei, pe o distanță de circa trei kilometri, alcătuiesc laolaltă „Complexul turistic Păltiniș” al Biroului de turism și excursii C.C.S. Parte din cabane, aparținînd unor întreprinderi din Sibiu și Cisnădie (Fabrica de creioane „Republica”, Fabrica „Amflonul”, C.F.R., Sindicatul muncitorilor din învățămînt etc.), sînt folosite pentru odihna salariaților respectivelor întreprinderi... Celelalte, aparținînd direct Complexului, stau la dispoziția turiștilor și oamenilor muncii veniți la odihnă din toate colțurile țării.

Condiții de cazare excelente. Camerele — cu unul, două sau mai multe paturi — bine îngrijite, cu mobilier bun, așternut curat, pături călduroase. În mai toate cabanele există instalații de baie, apă curgătoare, instalații igienice. Iluminat electric. Personalul de serviciu își face în general conștiințios datoria, străduindu-se să satisfacă dorințele numeroșilor vizitatori. Cele două cantine, bine aprovizionate, asigură o masă bună la prețuri rezonabile.

Cum de este posibilă, în vremea noastră, o astfel de crasă lipsă de grijă față de om? Întă ce se întreabă — fără a fi primit pînă acum vreun răspuns — sutele de oameni ai muncii veniți la odihnă la Păltiniș.

De asemenea, se tot întreabă oamenii la ce o fi folosind pavilionul acela mare, purtînd pompoasă firmă „Clubul Complexului C.C.S.-Păltiniș”? Că doar club nu înseamnă numai niște pereți (chiar dacă pe ei sînt prinse cîteva lozinci despre binefacerile culturii), o masă de ping-pong și o șubah! Club înseamnă activitate, dar despre așa ceva nu se pomenește. Și doar oamenii nu au cine știe ce pretenții la niscăi cinematoscop sau fastuoase turnee ale Operei de Stat. Dar un film, o conferință interesantă, un spectacol prezentat de vreo brigadă artistică din Sibiu, o recomandare sau îndrumare turistică, tare ar fi binevenite! Și n-ar fi greu dacă ar exista un pic de bunăvoință acolo unde trebuie.

Există la Păltiniș un Oficiu poștal care asigură legături telefonice și telegrafice cu toată țara. Transportul corespondenței simple și recomandate și aducerea ziarelor la chioșcul din stațiune le asigură un factor înzestrat cu un cal. Atunci cînd nu-și rătăcește mîrtoaga prin hațîșurile codrilor, umblînd după ea zile întregi, harnicul factor sosește regulat, aducînd toate ziarele, de... alaltăieri, inclusiv

PĂLTINIȘ

de E. DASCĂLU

De ce i s-o fi spus locului acela inecat în brădet tocmai Păltiniș, nu se știe. De ce nu i s-o fi spus, de pildă, Zmeuriș, iar nu se știe. Și, doar ca într-o nouă și reală versiune a lui „Hänsel și Gretel”, e destul să întinzi mîna spre marginea drumului, ca să-ți pice în palmă boabele catifelate și singerii ce au strîns în ele toate aromele și dulceațurile pădurii...

Dar i s-a spus Păltiniș și parcă e bine și așa; cetinile se clatină ușor în adierea răcoroasă, iar urechea prinde un fel de șșș! prelung... În poiene și poienite, printre tufele de zmeură și afine, foiesc toate neamurile de gize trăitoare în iarbă, iar urechea prinde același șșș! prelung, obsedant... Pesemne că tocmai aceste rezonanțe pe diverse tonuri ale șuerătoarei consoane vor fi inspirat pe necunoscutul naș al Păltinișului...

Din Sibiu, trecînd prin pitorescul Rășinari, ai de parcurs, pînă în inima Păltinișului, 32 de kilometri. Cu o mașină, chiar bine pusă la punct, drumul nu durează mai puțin de două ore. Șoseaua — albă panglică răsucită capricios — urcă necontenit, obli-gînd schimbătorul de viteze să rămînă în poziția „viteza I”. rareori să treacă la a doua. Bucuros de

Obiectivi fiind, nu avem de gînd să schimbăm aceste date numai de dragul ca notele noastre de drum să nu semene a reclamă turistică. Numai că despre asta au avut grijă tovarășii din conducerea Biroului de turism și excursii C.C.S. și al Biroului local O.N.T.-Sibiu. S-au străduit ei să mai păstreze pe ici, pe colo, niscaiva lipsuri, dacă nu pentru alt motiv, cel puțin pentru acela ca gazetarii să nu fie siliți să scrie articole idilice...

Asta este, desigur, motivul pentru care stațiunea nu are nici medic, nici felcer, nici soră de ocrotire și nici măcar un dulă-prior cu medicamente. Te doare capul? E simplu: pleci pînă la Sibiu cu mașina și dacă nu-ți trece durerea pe drum, fii cumperi acolo un antinevralgie. Se întimplă un caz de îmbolnăvire subită sau de grav accident? Primești primele îngrijiri urgente... a doua zi, la Sibiu. Și așa mai departe.

„Informația” de răsalaltăieri. Geniala idee de a organiza transportul ziarelor cu autobusul O.N.T., care sosește de două ori pe zi la Păltiniș, nu i-a trecut încă nîmănu prin cap. Sau poate că i-a trecut cuiva, dar a rezolvat-o cu: „Ce ne trebuie complicații?”...

E păcat. E păcat pentru incomparabilele frumuseți naturale ale Păltinișului și pentru ceea ce mina omului a înfăptuit acolo. E păcat pentru realizările merituose ale Biroului de turism și excursii C.C.S. E păcat, mai ales, pentru sutele și sutele de iubitori ai acestor locuri, cărora neglijența și nepăsarea unora le smulg ceva din bucuria odihnei. În numele lor cerem factorilor de răspundere să ia degrabă măsuri pentru remedierea lipsurilor. Cît despre riscul ca — totul fiind în ordine — să fim siliți să scriem despre Păltiniș articole idilice și de reclamă turistică, riscul acesta îl preluăm asupra-ne, în întregime.

Prețul 1,50 lei

FLACARA

Nr. 22 (95) — 15 noiembrie 1966

